לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', כ"ג בכסלו תשמ"ז, 25 בדצמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13226 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

הרבנות: מסיבות לשנה האזרחית — בתנאי שייקראו „חנוכה" ולא „סילבסטר"

הרב יצחק קוליץ, הרב הראשי לירושלים, אמר אמש כי הרבנות מתירה עריכת מסיבות חנוכה בבתי־המלון בבירה בליל ראש השנה האזרחית, אך היא תדון על נקיטת אמצעים נגד בתי מלון, שיקראו להן גם „מסיבות סילבסטר".

הרב קוליץ, שרואיין ביומן גלי צה"ל, אמר כי כל שנה מתנגדת הרבנות לעריכת מסיבות סילבסטר בבתי המלון בבירה, אך השנה חל ראש השנה האזרחית בימי החנוכה, ולכן הסכימה לעריכת מסיבות חנוכה במועד זה.

באותו שידור אמר נציג המלונאים בירושלים יהודה גרינבאום, כי יש לאפשר לתיירים נוצרים הבאים לישראל לחוג את חגם, לפי מצוות דתם, ואין בכך שום פגיעה ביהדות.

(עתי"ם)

הקבינט הכלכלי החל בדיונים על יישום התוכנית — קיים שתי ישיבות

קשיים בעבודת הוועדות לקיצוצים ולרפורמה

שר־התעשייה שהופיע אתמול לפני הקבינט — דחה הקיצוצים המוצעים בתקציב משרדו ● ספק אם האוצר יוכל לקצץ 450 מיליוני ש"ח כדרישתו בגלל התנגדות פרס ויעקובי לקיצוצים בבטחון ובבריאות ● גם הוועדה לרפורמה במס לא תוכל להתקדם בעבודתה לפני שתיפגש עם ההסתדרות והמעסיקים ● נציגי ההסתדרות יעלו בפני ועדה זו את דרישתם להטלת מס על רווחי הון בבורסה ● קיסר במועצה החברתית־כלכלית: ניסים מבקש גם כן להחשב כמי ש„היטיב עם העם" ● מנכ"ל התאחדות התעשיינים: המשק מצוי בקיפאון כבר עשר שנים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים וחיים מרגלית כתבנו הכלכלי כת"א

חברי הקבינט הכלכלי החלו אתמול בדיונים על הקיצוץ בתקציב המדינה לשנה הבאה

בהתאם להחלטת הממשלה מיום ב'. אתמול הופיע בפני הקבינט הכלכלי שר־התעשייה אריאל

שרון אשר הביע התנגדות לקי־צוצים בתקציב משרדו. שרון (המשך בעמוד 21)

סולל־בונה לא ביקשה שקל אחד תור מענק ● עמוד 24

בר־לב: בממשלה קיימת התנגדות להעתקת „שובו בנים" ● עמוד 24

רבין: אינני מתבייש בקשרינו ובפעולותינו באיראן ● עמוד 20

צה"ל השמיד מבנים של אירגון „חיזבאללה" בצידון ● עמוד 4

המשטרה: אין מידע על מחתרת ב' / אחר: לשקול כוח בי"ל ● עמוד 3

שחל ורובינשטיין פועלים להחלפת שר המשפטים ● עמוד 2

שמיר בבית־לחם: הבה נתלכד כדי לשים קץ לעויינות ולמלחמה

ראש העיר פרג': הערבים והיהודים נועדו לחיות בארץ זו ועליהם לכבד הזכויות הלאומיות של שני העמים ● העולם הנוצרי ברחבי העולם חוגג את חג־המולד — יפן תורמת 10 מיליארד דולר למען עניי העולם במטרה לשנות „תדמיתה הקמצנית"

„פגישת פיסגה" בחג המולד בבית־לחם- פרייג', פרס ושמיר (צילום: לנדאו)

בית־לחם. — במרים בגלימותיהם וצופים בחלמות תופים, הנהיגו אמש אלפי מאמינים נוצריים בתהלוכת חג־המולד המסורתית מירושלים לבית־לחם, בעוד מאות שוטרים וחיילים ישראליים מאבטחים אותם ושומרים על הסדר.

בקבלת־פנים לרגל חג־המולד, שערך ראש עיריית בית־לחם, אליאס פרג', הכריז ראש־הממשלה, יצחק שמיר: „הבה נתלכד כדי לשים קץ לעויינות, לסכסוך ולמלחמה. חגיגות אלה הן עדות חיה לחיוניותן של הקהילות הנוצריות בארץ הקודש ולחירות שממנה נהנים בני כל הדתות בקיום מסורותיהם ואורח החיים המיוחד להם.

איחולים כנים לשלום

„מבית־לחם, אשר לה מקום נכבד ביהדות ובנצרות, אני שולח איחולים כנים בשמי ובשם ממשלת ישראל לקהילה הנוצרית בארץ, לצליינים ולתיירים שבאו לארץ הקודש, הנאספים כאן, ולכל מיליוני החוגגים חג זה ברחבי תבל" — אמר שמיר.

בסוף דבריו הצהיר שמיר, כי ממשלת ישראל איתנה בשאיפתה לשלום באיזור, כדברי הנביא ישעיהו, „שלום שלום לרחוק ולקרוב".

פרג' הצהיר, כי „הערבים והישראלים נועדו לחיות בארץ זו, ועל כן שומה עליהם ללמוד כיצד לחיות בשלום, כיצד לחיות בדו־קיום ולכבד את הזכויות הלאומיות של כל אחד משני העמים." (המשך בעמוד 21)

הצנזורה אינה יעילה

„עם ממשלת איטליה היחסים טובים מאז ומתמיד ויחסים אלה יימשכו" — אמר אתמול בערב ראש הממשלה י. שמיר בתשובה לשאלה מה תשיב ישראל על בקשת ההבהרה של ראש ממשלת איטליה בפרשת מרדכי ועננו. שמיר, שרואיין בתכנית „מוקד" בטלוויזיה, ציין כי ועננו מואשם בפשע חמור, ובשלב זה של ההליך המשפטי, אין הוא רוצה לומר עליו דבר.

לגבי תקרית הכתובת על היד של ועננו, אמר מר שמיר: „ודאי שזה לא צריך היה לקרות, אבל זה קרה. יש להרגיל וללמד את הציבור, שיש דברים שצריכים להישאר בצל לטובת המדינה והאינטרס הלאומי, ולא כל דבר צריך לחשוף מייד". הוא הוסיף, כי הפרשה נתגלתה בגלל הלחץ של אמצעי התקשורת וכל מיני אנשים, על רקע הסקרנות האיומה, אך הוא מקווה שנתגבר על כך לטובת החשיפה.

לגבי הפירסומים בעתונות בחו"ל, תוך עקיפת הצנזורה בארץ, אמר כי הצנזורה איננה מצטיינת ביעילות רבה, וצריך למצוא לה תקנה באמצעים אחרים, בכך שאנשי התקשורת יגבילו את עצמם ויגלו אחריות כאזרחי המדינה הדואגים לה.

(עתי"ם)

ישראל מבהירה בתשובה לרומא: ועננו לא עבר דרך איטליה

השגריר מרדכי דרורי: ועננו עושה מאמצים נואשים להסב אליו תשומת־הלב העולמית בהכרזות שווא ● ברומא מונה השופט דומיניקו סיקה, שהתמחה במשפטי ריגול — לחקור בפרשה ● העתונות האיטלקית תוקפת שרותי הבטחון: זוהי חרפה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

ירושלים העבירה אמש הבהרות לאיטליה, שביקשה שלשום לדעת אם מרדכי ועננו אכן נחטף ברומא והובא לישראל.

בירושלים מקווים כי ההבהרות הישראליות, יספקו את שלטונות איטליה לחלוטין, ובכך תבוא לקיצה אי־הנעימות שהתעוררה ביחסים בין שתי המדינות. תוכן ההבהרות לא נמסר אולם נודע שמשרד החוץ עמד להבהיר, כי ועננו לא עבר באיטליה, בדרכו לישראל.

ברומא מסר אתמול מקור משפטי איטלקי, כי חקירת הטענות בדבר חטיפתו של ועננו מרומא. תופקד בידי השופט האיטלקי דומניקו סיקה, שהוא בעל נסיון רב בחקירת פרשיות ריגול. (המשך בעמוד 21)

לשכת העתונות הפסיקה מתן שרותים לכתב „האיבנינג סטאנדארד"

ההשעייה — עד לברור תלונת הצנזורה נגדו ● הכתב ברנרד ג'וזף: זהו עלבון אישי עבורי, אני אזרח ישראלי וסבור כי הצנזורה היא חיונית ● עורך העתון הלונדוני: הכתבה על חטיפת ועננו מרומא לא נמסרה ע"י הכתב בישראל, אלא הגיעה ממקורות אחרים

מאת עוזי מחניימי, כתב „על המשמר" בבריטניה, וסוכנויות הידיעות

לונדון. — „איוונינג סטאנדארד" הלונדוני הכחיש אתמול את טענת הצנזורה בישראל, כי כתב העיתון, ברנרד ג'וזפס, הפר את תקנות הצנזורה, כי העבירו לעיתונו את אשר כתב מרדכי ועננו על קהירו בקשר לחטיפתו, כביכול, ברומא, בלי למסור את כתבתו לאישור הצנזורה.

משקורת ירושלים הודיעה, כי היא פתחה בחקירה נגד ג'וזפס בעקבות תלונתו של הצנזור הצבאי הראשי, תא"ל יצחק שני. לשכת העתונות הממשלתית הודיעה, כי לא תיתן ל„איוונינג סטאנדארד" ולכתבו ג'וזפס כל שירות מהשירותים שנוהגת הלשכה לתת לכתבי־חוץ, עד גמר הבירור בנסיבות המקרה.

מנהל לשכת העיתונות הממשלתית, ישראל פלג, אמר, כי שלילת השירותים של הלשכה מג'וזפס ומעיתונו תואמת את החלטת הממשלה להגיב בתוקף על ההפרות (המשך בעמוד 21)

פרובוקציה ושקר

שבוע ימים רעשו וסערו הרוחות, כשהמומחים לכוח האומה מתחרים איש ברעהו במתן הסברים חינוכיים מעמיקים לאירוע „מעורר הצמרמורת הנואשה". עד שהתברר, באופן סופי, מוחלט ורשמי, כי לא היו הדברים מעולם, והכל פשוט מצוץ מן האצבע, אלא שעכשיו, דווקא עכשיו, כאשר הסיפורים חרמים מאתמול ממלאים את פיהם מים, נשאלת השאלה [illegible]: מאצבעו של מי נמצץ הסיפור, ואת מי הוא בא לשרת? מי היו מחוללי השקר, ומה הייתה מטרתה של הפרובוקציה?

המחבר באותו טקס השבעת טירונים „על ספר התנ"ך ליד הכותל, ככיכול סרבו אחדים מהם — בני־קיבוצים, כמובן — להישבע על התנ"ך הקדוש. ואף השליכו אותו ארצה וחוללו בפרהסיה. העיתון החרדי [illegible] מסר על כך ראשון; „הארץ" המכובד הרים את הסיפור אחריו, [illegible] לו תהודה על עמוד ראשון, והאחרים כבר לא טרחו כלל לבדוק. אנשי־חינוך־ומוסר חזרו להגיב בחמת זעם, ומילים גדולות [illegible] „ערכים" ו„נצח ישראל" ו„אנטישמיות יהודית" התעופפו לחן באוויר, כמו טילים המחפשים יעדי־תקיפה. אולם, למרות הרעש, הצליחו אט־אט גם העובדות לדבר. ראשית התברר, כי טירוני צה"ל ככלל אינם נשבעים „על התנ"ך". הם נשבעים אמונים למדינת ישראל ולא לאלוהי ישראל (לכן יכולים לשרת בצה"ל גם דרוזים ונוצרים). אף אחד מן הנוכחים באותו הטקס, לא החיילים, לא אורחיהם ולא [illegible] שנזדמנו למקום, לא ראה ולא שמע דבר המזכיר, ולו [illegible], את „שערוריית ביזוי ספרי הקודש", עליה סופר בהרחבת [illegible] החרדים, לעומת זאת, אכן נשמעו בעבר ונשמעות גם היום מפי [illegible] קובלנות על קיום טקסי ההשבעה וטקסים צבאיים אחרים ליד הכותל המערבי, במקום לקיימם ביער מודיעין או על פיסגת מצדה, כפי שהיה פעם. הכותל בהחלט איננו סימן וסמל להתחדשות הממלכתיות בישראל, להפך — זהו אחד הסמלים המובהקים לדמעות הגולה. [illegible] שלא באו על סיפוקם, השבעה ליד הכותל הופכת אקט צבאי לאירוע דתי־מיסטי, ולכן אפשר להבין ללבם של חיילים, [illegible] תכלית השלילה את אותה השקפת עולם המנסה לכפות עליהם „קדושה" של שרות צבאי למען המולדת. לקיום טקסי [illegible] ליד הכותל יש גם טעם של עבודת אלילים, מהולה במנה גדושה [illegible] פוליטיות. אבל למרות כל ההסתייגויות המובנות הללו, שום [illegible] לא פרץ שם. לא בטקס הזה ולא באחר, וכל הסיפור היה רק פרי [illegible] של פרובוקאטור דתי קנאי.

[illegible] שאותה אמור היה לשמש השקר הייתה והינה ידועה היטב: [illegible] להכפיש את שמם של חיילים בני־קיבוצים, „שמאלניים" ו„שונאי ישראל" בעיני אותו חלק מדעת הקהל שספר התנ"ך קרוב לליבו כמקודש. [illegible] הסיפור הזדוני ידעו, כי האמת בסוף תצא לאור, אך גם אם [illegible] יכלו להדביק לקיבוצניקים־חיילים מיקצת לכלוך וזפת — הרי [illegible] היה להם לשקר. כדאי היה „לעורר" דעת קהל למען התנ"ך [illegible] לשמוע מחנכים מכובדים המגנים בכל לשון אפשרית את [illegible] החינוכי הקיבוצי הנורא. במלחמת תרבות קדושה נגד החילוניים [illegible] השקר וההשמצה הם, כנראה, אמצעים מקובלים [illegible] לגיטימיים ומוכנים לשימוש בלא היסוס.

משרד האוצר בוחן בקשת סו"ב לסיוע בסך 160 מיליון שקל

ראשי החברה מבקשים את הסיוע כדי לממן תוספות שכר שנכפו על החברה ● גורמים בכירים באוצר: מצבה הרעוע של סו"ב ישמש קלף מיקוח בידי שר האוצר במו"מ עם ההסתדרות

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד האוצר בוחן את בקשת חברת סולל בונה לקבלת סיוע בסך של כ־160 מיליון שקל שתמנע את התמוטטות החברה. לפני כמה ימים נפגשו ראשי החברה עם שר האוצר ובקשו ממנו סיוע כדי לממן תוספות שכר שנכפו על החברה על־ידי הבוררות של ראש האגף לאגוד מקצועי חיים הברפלד.

ראשי סולל בונה אמרו לראשי האוצר שהם מתקשים למכור נכסים בשווי של כ־90 מיליון דולר במחיריהם הריאליים שכן קונים פוטנציאליים מנצלים את העובדה שהחברה בקשיים ומציעים מחיר נמוך בהרבה מהמחיר הריאלי של הנכסים. סולל בונה מבקשת שהממשלה תרכוש ממנה נכסים אלה ותמכור אותם לאחר מכן במחיר ריאלי.

באוצר אמרו שבעקבות תוספות השכר שנתנו לעובדי סולל בונה יגדל הגרעון החדשי של החברה בכ־5 מיליון דולר. פירוש הדבר שעלות הבוררות תגיע ל־25 מיליון דולר. סולל בונה אמרה לממשלה שתאלץ לפטר עוד כ־1,300 עובדים כדי לעמוד בנטל הלא צפוי בעקבות הגדלת השכר.

גורמים בכירים באוצר אמרו שקרוב לוודאי שמצבה הרעוע של החברה ישמש קלף בידי שר האוצר משה נסים במשא ומתן המתנהל עם ראשי ההסתדרות על ביצוע רפורמה במס הכנסה. לדבריהם שר האוצר יאמר לראשי מפלגת העבודה שכדי למצוא מקורות לסייע לסולל בונה יש צורך לקצץ בתקציב. במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול כבר רמז נסים שללא מקורות תקציביים לא תהיה אפשרות להושיט סיוע לכל הגורמים במצוקה השייכים לסקטור ההסתדרותי.

לדברי המקורות באוצר התשובה תינתן לסולל בונה בעוד כ־3 שבועות. אבל הם ציינו שגם אז תצטרך חבילת הסיוע לקבל את אישור ועדת הכספים של הכנסת. הם אמרו שלא בטוח שבוועדה יימצא רוב לנוכח העובדה שהחברה כבר קיבלה סיוע בסך 80 מיליון שקל לפני כמה חודשים. אנשי האוצר אמרו שסולל בונה עמדה עד עתה בכל הבטחותיה בתכנית ההבראה. אך האשימו את הנהלתה כי בהתנהגותה הוא פוגע ללא צורך בחברה.

„מס על יתמות ושכול" — מוחה ארגון הנכים על הצעת האוצר

זוהי פגיעה בכבוד המדינה, אמר יו"ר ועידת החירום של נכי צה"ל ● נציגי ארגון הגג של הנכים נפגשו עם ח"כים וטענו כי יכולת קיומם תפגע באופן חמור

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

אירגוני הנכים בישראל לא יהססו לנקוט את כל האמצעים כדי לסכל את הצעת האוצר להטיל מס על קיצבאות — הצהירו נציגיהם של כ־400 אלף נכים בישראל. הם הקימו מטה מאבק מיוחד נגד הצעת המיסוי על הקצבאות, המאחד את כל אירגוני הנכים בארץ.

נציגי ארגון הגג של הנכים נפגשו אתמול בירושלים, עם חברי כנסת, חברי ועדת העבודה והרווחה ואישי ציבור, והעלו בפניהם את חששותיהם בהטלת מיסים על קיצבאות שהם מקבלים כנכים. הם טענו כי המס המוצע עלול לפגוע באופן חמור ביותר ביכולת קיומם.

באפיקה נפתחה אמש ועידת החירום הארצית ה־48 של ארגון נכי צה"ל. „רק השטן ברא הצעה להטיל מס על תגמולים של נכי צה"ל על יתמות ועל שכול, רק יועצים שהם רובוטים ללא לב ונשמה יכלו להציע הצעה כזו", אמר אתגר עמית יושב־ראש הוועידה.

הוועידה הארצית מייצגת 37 אלף נכים של כל מלחמות ישראל כולל המחתרות. „זה לא עניין של כסף" התריע אתגר עמית כי זו „פגיעה ישירה בכבודו ובמוסר המדינה". שרון, נחמקין, ברלב ושאר השרים שכחו שנתנו את הפקודה „אחריני".

יעקב מעוז יושב־ראש ארגון נכי צה"ל האשים בדבריו את אנשי האוצר שבאו על ההצעה כמו „גנבים בלילה". שר האוצר, אמר מעוז, לא טרח להזמין א נציגי נכי צה"ל כדי לברר איתם את העניין. עוד אמר: „מנסים להרגיע אותנו שילמו את המס אותו רוצים לגבות ואפילו יעלו את הנטו", דהינו הצעה זאת על הסף". הוא ציין כי אינם תובעים הטבות כספיות.

שיבושים חמורים נגרמו אתמול במרפאות ובבתיה"ח של קופ"ח

מאת יוסף שמי ויהודה צור כתבי „על המשמר"

הפרעות חמורות נגרמו אתמול במרפאות ובבתי־החולים של קופת־חולים בשל שביתתם של עובדי המנהל והמשק. המרפאות לא פעלו שכן העובדים סגרו את דלתות הכניסה ולא נתנו לרופאים ולאחיות להיכנס.

חולים רבים נאלצו לחזור כל־עומת שבאו. כן נגרמו שיבושים בעבודות בתי־המרקחת של קופת־חולים.

ועד רופאי בתי־החולים הממשלתי „צפת" מאיימים לשבש את העבודה אם משרד הבריאות לא יתחיל מייד לטפל בבעיות המקום. בישיבת חירום של רופאי בית־החולים שהתקיימה אתמול קבלו הרופאים על כך שלמרות שהכריזו סכסוך עבודה לפני למעלה משבועיים, משרד הבריאות לא עשה דבר כדי לפתור את המשבר המוקד את בית־החולים, המשרת אוכלוסיה של 200 אלף נפש.

הרופאים ציינו שבית־החולים נתון במשבר חמור בעצם מאז היווסדו.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

כנס חרום

של מזכירי האיגודים המקצועיים הארציים, מועצות הפועלים, יושבי־ראש ועדי עובדים ארציים ונציגי המיגזרים באוכלוסיה העלולים להפגע מן התוכנית הכלכלית של הממשלה (עובדות שכירות, נעמ"ת, ארגוני צרכנים, גימלאים, נכים, ארגוני סטודנטים, ערי פיתוח ועוד)

יתקיים ביום חמישי כ"ג בכסלו תשמ"ז 25 בדצמבר 1986 בשעה 13.00 בבית הועד הפועל של ההסתדרות, רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב, באולם הישיבות קומה 7.

בסדר היום:

היערכות ארגונית למאבק נגד התוכנית הכלכלית של הממשלה.

הזמנות נשלחו לנציגי המיגזרים השונים הנוגעים בדבר.

מטה המאבק

המעיקר

2.5 שנות מאסר בפועל הוטלו על רפפורט

2.5 שנות מאסר בפועל ושנה וחצי מאסר על תנאי הוטלו אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים על עירא רפפורט, בעקבות הודאתו בחברות בארגון טרור ובהנחת מטען חבלה שגרם לקטיעת רגליו של באסם שקעה ראש עיריית שכם לשעבר.

בראשית הדיון לפני השופטים: אליהו נועם, צבי טל ושלום ברנר, העידו שורה של עדי אופי מטעמו של עירא רפפורט. הם ספרו על פעולתו בשיקום נוער עבריין ועל שליחותו בקהילות היהודיות בארה"ב.

בא כוח התביעה עו"ד עוזי חסון דרש להטיל על הנאשם עונש של 5 שנות מאסר מהם 3 שנים בפועל. עונש זהה לזה שקיבלו יתר חברי אירגון „המחתרת היהודית" שהורשעו בפעולות נגד ראשי הערים ביהודה ושומרון.

שופטי בית המשפט קבעו בהחלטתם כי בגזור הדין הביאו בחשבון מצד אחד את גזרי הדין שנגזרו במשפט המחתרת של חבריו של רפפורט לאותו המעשה ומצד שני את מצבו האישי. (עתי"ם)

שני תושבי שילה נאשמים בתקיפת כפריים ערבים

שני תושבי הישוב שילה בשומרון מואשמים בתקיפת 3 תושבי כפרים ליד שכם, לאחר שחשדו בהם בפריצה לבתים בישוב. המדובר בשלמה לובינגר בן 28 ורחמים מנצור בן 34. טרם נקבע מועד לדיון המשפטי בכתב האישום.

שבעה תושבים מתל רומידה, חברון וקרית ארבע, הואשמו בבית משפט השלום בירושלים בהשתתפות בהתפרעות בחברון לאחר פרסום הירייה על עסקת השבויים עם ג'בריל ב־1985.

שבעת הנאשמים הם הרב משה לוינגר, ברוך מרזל, אברהם בן יוסף, מיכאל לייטר, אבינעם הורוביץ, מיכאל כהן ודוד מזרחי. (עתי"ם)

נתגלה חייל חולה איידס — ימשיך לשרת בצה"ל

החלטות מיוחדות לגבי המשך שירותם של חולי איידס בצה"ל גובשו באחרונה בצבא, לאחר שנמצא חייל אחד חולה איידס. האיש מקבל טיפול אך ממשיך לשרת בצה"ל ואיננו נמצא בבידוד, הואיל ומחלת האיידס אינה מחייבת בידוד, כך אמר קצין רפואה ראשי ד"ר משה רווה, בראיון מיוחד בשולי כנס רופאות, שהתקיים ביום אתמול בבית הטקסטיל בתל־אביב.

ד"ר רווה הדגיש כי ההחלטות שנוכשו אינן ניתנות לפרסום, מטעמי סודיות רפואית.

צה"ל אינו נוהג לבדוק מתגייסים חדשים בנושא האיידס ומסתפק במידע המועבר מקופות־חולים, ומבדיקות שיגרתיות. יחד עם זאת, ציין ד"ר רווה, קיימת הנחייה מיוחדת לרופאים צבאיים כי חייל המביע דאגה בנושא האיידס, ייבדק ויקבל תידרוך מתאים. (עתי"ם)

מתנהלים מגעים לפתיחת רשת חנויות מת"מ מחדש

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

בימים אלה מתנהלים מגעים לפתיחה מחדש של רשת חנויות מת"מ של תנועת המושבים. כך אמר אתמול מזכ"ל תנועת המושבים, יוחנן דניאל. רשת החנויות של מת"מ נקלעה לפני שבועות אחרים לקשיים כספיים כבדים ונסגרה.

דניאל אמר, כי הכוונה היא לפתוח את הרשת כדי שלקוחות ששילמו עבור סחורות, יקבלו תמורה לכספם, וכן כדי להסדיר את בעיית מאה ועשר העובדים של רשת החנויות. המגעים מתקיימים עם הבנקים ועם הספקים, שהם הנושים של הרשת. חובה של הרשת הוא כ־15 מליון דולר. דניאל אמר, כי תנועת המושבים לא תכנס יותר לפרוייקטים כלכליים מסוג זה.

כנס מחאה על הריסת מבנים בשבט בדואי — בשבת

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

הריסת שמונה המבנים בשבט הבדואי אל־זואלד בנחל צפורי שלשום ממשיכה להסעיר את השבטים הבדואים בצפון והציבור הערבי בכלל. אתמול התקיימה במועצה המקומית בישוב הבדואי בוסמת־טבעון ישיבת חירום. בישיבה השתתפו חברי הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות וראשי השבטים הבדואים בצפון. בישיבה הסוערת שנמשכה יותר משעתיים, קראו כמה נכבדים בדואים לצעירים הבדואים להמנע באופן הפגנתי מלהתגייס לשרת בצה"ל, זאת במחאה על מדיניות הממשלה.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז

ישיבת מזכירות

תתקיים היום, יום רביעי, 24.12.86, בשעה 16.00, במרכז מפ"ם.

על סדר היום:

קווים לתוכנית כלכלית אלטרנטיבית

פותח: צבי רובל

הקיבוץ הארצי השומר הצעיר הועד הפועל

ישיבת הועד הפועל

תתקיים ביום ראשון, 28.12.86, בשעה 08.30 בגבעת־חביבה

על סדר היום:

1. דיון פוליטי – שנתיים לממשלת האחדות הלאומית ופרישתה של מפ"ם מהמערך. (הצעות החלטה תולקו בתאי הקיבוצים)
2. דו"ח שנתי ועדת הביקורת – חומר נשלח לקראת הישיבה הקודמת.

נא לדייק!!! מזכירות הקיבוץ הארצי

שחל ורובינשטיין מנהלים מסע שכנוע להחלפת שר המשפטים

הם תובעים משרי הליכוד למנות לתפקיד אדם שתפישתו משפטית ● השר שחל מזהיר מפני חקיקה שתגביל את חופש העיתונות

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

השרים משה שחל ואמנון רובינשטיין מנהלים מסע שכנוע בקרב שרי הליכוד במגמה להחליף את העומד בראש משרד המשפטים ולמנות לתפקיד זה אדם שתפישתו משפטית. מועמדם של השניים הוא שר התחבורה חיים קורפו וזאת מאחר שההסכם הקואליציוני מותיר משרה זאת בידי הליכוד.

השר משה שחל מתח ביקורת חריפה על תפקודו של השר שריר ואמר כי טיפולו בפרשת הסגרה של ויליאם נקש נבעה משיקול פוליטי — הגברת הפופולאריות שלו. שחל אמר כי מעולם לא כיהן בממשלות ישראל שר משפטים שאיננו משפטן ומאז שהופקד התיק בידי מודעי ולאחריו שריר, הוא סובל מזעזועים רבים.

רשלנות בעניין ועננו

בשיחה עם כתבים לענייני משפט, קבל שר האנרגיה על „רשלנות תמוהה של שירות בתי הסוהר והמשטרה באחזקתו של מרדכי ועננו". לדעתו אי אפשר היה למנוע את פרסום שמו, אך ניתן היה למנוע את המחזה שבו רשם על כף ידו את המקום ממנו, לטענתו, הובל לארץ.

על פרשת הנציב לשעבר של שירות בתי־הסוהר רפי סוויסה אמר שחל: „אני משייך את תופעת ההגנה עליו (הכוונה להתייצבות השר ברלב לימינו) להעדר רגישות והקפדה על קיום החוק והגנה עליו. זהו גילוי של חוסר הבנה יסודי של השוויון בפני החוק. אם היתה רגישות, היה הממונה על הנציב חייב לתת את החומר לבדיקת גורם עצמאי ולקבל את כל ממצאיו."

פגיעה בחופש העיתונות

השר שחל הזהיר מפני חקיקה שתגביל את חופש העיתונות. האווירה כיום מכוונת לכך. שחל אמר כי אם מתנהלת חקירה נגד איש ציבור — זכות העיתונות לפרסם זאת. „להאשים את העיתונות — זה כמו לשבור את הראי. העיתונות צריכה לשקף את המצב ולמסור ידיעות מדוייקות ואמינות."

שחל הביע מורת רוח מהתרופפות הרמה של הסיקור בחלק מהעיתונים. הוא טוען כי אם נתחיל לאסור פרסום שמו של חשוד — אין לדעת היכן העניין יסתיים ותהיה זו פגיעה בחופש הביטוי שהוא אבן היסוד של שלטון החוק.

שר האנרגיה, החבר בממשלה מאז כינונה לפני למעלה משנתיים, הביע דאגה עמוקה מדרך קבלת ההחלטות בה. הוא סבור כי אין בממשלה מידה מספקת של רגישות לנושא שלטון החוק. הדבר השתקף לדבריו בפרשת השב"כ. במתן החנינות הסיטונ. בהחלפה החפוזה של היועץ המשפטי לממשלה ובפרשת ויליאם נקש.

דוברת משרד המשפטים מסרה בתגובה, כי השר שחל הכחיש באוזני השר שריר את הדברים שאמר בעניין הצעדים שהוא עושה להחלפתו.

בישיבת מזכירות מפ"ם

התנגדות לתוכנית האוצר החדשה, דרישה להכוונה לאומית של המשק

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

יושב־ראש הוועדה הכלכלית של מפ"ם צבי רויבל אמר אתמול בישיבת המזכירות כי התוכנית הכלכלית מבוססת על ארבע עקרונות: 1) פחות מעורבות ממשלתית באמצעות הסתלקות משוק ההון ומכירת מפעלים ממלכתיים. 2) פחות מיסים לשני העשירונים העליונים, שיקבלו במתנה כחצי מיליארד שקל. 3) פחות שרותי רווחה 4) פחות השפעה להסתדרות.

רויבל הציג את העקרונות המקובלים עליו: המשך המעורבות הממשלתית בהכוונת השקעות במשק למטרות צמיחה והתנגדות לסדר עדיפות לאומי שיקבע על ידי השוק, ולא באמצעות הכוונה לאומית. מפ"ם, אמר, מתנגד לקיצוץ בבריאות, בחינוך ובביטוח־הלאומי. לא תהיה שום צמיחה ללא הורדת הריבית לרמה בין־לאומית.

בהתייחסו לרפורמה במס, אמר כי מפ"ם מתנגדת להורדת התקרה מ־60% ל־45% ולביטול הפטור למשמרת השניה והשלישית, לאמהות עובדות, לנכי צה"ל ולחיילים משוחררים. מפ"ם תומכת בביטול הפטור על מס רווחי־הון והנהגת מס רכוש ומס עזבון.

נפתלי פדר שפתח את הדיון אמר, כי התייחסותו של ר"ץ לתוכנית הכלכלית חשפה את פרצופה האמיתי. ר"ץ מגמגמת.

הסורים כיתרו עשרה כפרים בצפון לבנון והקימו מחסומי כבישים רבים

זאת בחיפושיהם אחרי אנשי המיליציה הסונית האנטי־סורית, שהיו מעורבים בקרבות בטריפולי

ביירות. — חיילים סוריים כיתרו עשרה כפרים בצפון לבנון, בחיפוש אחר חשודים, שהיו מעורבים בשבוע שעבר בהתנגשויות בין הכוחות הסוריים לבין המיליציה הסונית האנטי־סורית בטריפולי — מסרה המשטרה.

טנקים וכלי־רכב צבאיים סוריים הקיפו את הכפרים והקימו מחסומי כבישים רבים בהרים ממזרח לטריפולי.

עשרות חברים של המיליציה הסונית „טאוחיד" נעצרו מאז החדירה סוריה טנקים לטריפולי, לאחר שאנשים חמושים תקפו באש מחסום דרכים סורי. לפחות שלושים איש נהרגו בקרבות עזים, שנמשכו 36 שעות, ואשר בהם היתה ידם של הסורים על העליונה. סוריה מחזיקה כ־25 אלף חיילים בצפון לבנון ובמזרחה.

בעקבות הקרבות שהיו בשבוע שעבר בטריפולי בין צבא סוריה לבין הסונים, נהרגו כ־100 אזרחים, מסרו אתמול עיתונים לבנוניים, בהסתמכם על מידע מבתי־החולים.

קרבות התנהלו עוד אתמול באזור רגיה, 25 ק"מ ממזרח לטריפולי, בין הצבא הסורי לבין הסונים שנסוגו לשם, לאחר שנמלטו מפני הצבא הסורי בטריפולי באוקטובר אשתקד. תגבורת סורית נלקחה למקום הקרבות, והסורים משתמשים בקטיושות. הוסיפו הכתבים הלבנוניים.

הכוחות הסוריים פוצצו בשבת ארבעה בנייני מגורים בשכונה העממית באב אל תבאנה, מאחז הסונים. הבניינים פוצצו לפני שהחושבים הספיקו לפנות.

פרופ' בן־עמי ימונה שגריר בספרד

פרופסור שלמה בן־עמי, מאוניברסיטת תל־אביב, יהיה שגרירה הבא של ישראל במאד־ריד, במקומו של שמואל הדס. נודע אתמול ממקור מקורב למפלגת העבודה בתל־אביב. בן־עמי, 42, שמוצאו מטנג'יר (מרו־קו), מרצה להיסטוריה של ספרד בת זמננו באוניברסיטה.

העתון „דבר" מסר, כי מינויו, הנחשב כמינוי פוליטי ראשון במשרד החוץ, עורר מחאות בקרב הדיפלומטים המקצועיים, המוחים על „פוליטיזציה של המשרד".

(עתים)

יום אסירי ציון בבריה"מ צויין אתמול בי"ם ובת"א

ביער „אסירי ציון" בשכונת גילה בירושלים התקיים אתמול טקס לציון יום אסירי ציון בבריה"מ המתקיים ביום בו נפתח משפטו לנינגראד לפני 16 שנים.

בטקס השתתפו השר משה ארנס, ח"כ דדי צוקר ואסירי ציון לשעבר נתן שצ'ראנסקי, ולארימיר ברודצקי ויוסף מנדלביץ. את האירוע ארגן המרכז למידע על יהדות בריה"מ, שרבים מפעיליו הצטרפו לשביתת הרעב בת היממה עליה הכריזו פעילי עלייה בבריה"מ.

ארנס הדגיש בנאומו, כי דרישתה של ישראל היא אמנם לשיחרור אסירי ציון, אך לא רק הם, אלא „כל היהודים בבריה"מ".

בבית ציוני אמריקה בתל־אביב הוקדש ערב למען השפה העברית והציונות בבריה"מ. הערב אורגן על־ידי המרכז למידע בנושא יהדות בריה"מ בירושלים

שיתוף־פעולה בין פלגים פלשתיניים יריבים

מאת עוזי מחניימי, כתב „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — הפלגים הפלשתיניים, היריבים בדרך־כלל, הקימו באחרונה בביירות חדר־מבצעים משותף, והם מקבלים הוראות במישרין ממנהיג אש"ף, יאסר ערפאת.

מקורות ערביים בלונדון, שמסרו על־כך אתמול, מציינים כי חרף ההתקרבות הרבה, שחלה באחרונה בין „החזית העממית" של ג'ורג' חבש לבין ה„פת"ח", עדיין לא הסכים חבש להשתתף במועצה לאומית פלשתינית בראשות ערפאת. חבש, שנפגש באחרונה שלוש פעמים עם עוזרו של ערפאת, אבו איאד, במוסקווה, בפראג ובאלג'יר, חושש עדיין מהפטרונים שלו בדמשק, על־אף הערבויות שקיבל מהסורייטים, כי שיפור היחסים עם ערפאת לא יגרום נתק בינו לסורים.

בלונדון נמסר אתמול כי בימים האחרונים, העבירו שלטונות הקרמלין איגרת לערפאת, ובה יעצו לו להפסיק את התקפותיו על סוריה ולקבל את ההצעות למתן ערבויות למחנות הפלשתינים בביירות כדי להביא לאיחוד בין הפלגים הפלשתיניים.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 6־225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

גדעון ברלי, היו"ר הקודם של איגוד כתבי החוץ בישראל

שירות דוב

בעקבות פרסום הכתובת על כף ידו של ועננו מתכוונת הצנזורה — כך פורסם — להחמיר עם הכתבים הזרים שיעברו על חוקיה. היה כדאי?

לא. כל כתבי החוץ הגישו את המידע הזה לצנזורה. אבל כשהצנזור אסר. לא רצה אף אחד ל„שרוף" לעצמו את האצבעות דווקא עם הסיפור הזה. והנה בא כתב ה„איבנינג סטנדרד", שגם איננו חבר באיגוד כתבי החוץ, עשה לנו שירות דוב, והכניס את כולנו מתחת למכבש הצנזורה.

מתי כן כדאי „לשרוף את האצבעות"?

רק בשביל סקופ גדול באמת, שיפאר את שם הכתב ושם העיתון. אבל. בסך הכל לא היו לנו בשנים האחרונות בעיות עם הצנזורה. למרות שלא הגשנו להם את החומר שהעברנו, אלא אם כן היתה דרישה מפורשת לגבי פעולה צבאית בטחונית רגישה ביותר, ורק אם דובר במידע שאיננו ידוע לאחרים. ובכל זאת, כיו"ר איגוד כתבי החוץ לחמתי ועודני מתנגד להמשך קיומו של מוסד הצנזורה.

למה? האם אינך סבור, שמדינה הנמצאת במצב מלחמה חייבת לצנזר מידע בטחוני רגיש?

— כן. אבל, לצנזורה, כפי שהיא קיימת כיום, אין, בעצם, שיניים. והראיה שהיא לא הצליחה לבלום את פרסומן של פרשת מכירת הנשק לאירן ופרשת ועננו. ובעצם, לא ניתן למנוע מהכתבים לשדר טלפונית בחיוג ישיר או לצאת לקפריסין ולהעביר את החומר. כך למשל קרה כשכתב הסי.בי.אס דן רביב — בלי שום קשר לדן רביב מהטלוויזיה הישראלית — יצא לרומא ושידר משם שישראל ודרום אפריקה עשו ניסוי גרעיני משותף באוקיינוס ההודי.

והוא הושעה ותעודת הכתב שלו נשללה.

נכון. אלא שזהו מקרה חריג. ברוב ההתקלויות שלנו עם הצנזורה לא הועמד איש לדין. והנזק היחיד שנגרם הוא לתדמיתה של ישראל: כשאנחנו משדרים את הכתבות שלנו בחו"ל תחת הכתובת: עבר את ביקורת הצנזורה. ישנם שמשווים את ישראל לדרום אפריקה. למרות שמבחינה תקשורתית זה בודאי לא אותו הדבר. אני חושב, שיש לנו כאן חופש עיתונות אמיתי, ובנושאים ביטחוניים — חופש גישה העולה על זה הקיים באירופה.

מהו. איפוא. הפתרון?

— צריך לתבוע מדיניות ברורה יותר לגבי נושאים בטחוניים רגישים. אני חושב, שאם ישבו השלטונות עם ועדת מומחים מקרב כתבי החוץ ומקרב העיתונאים הישראליים, ניתן יהיה אפילו להסכים על ביטול הצנזורה ולהסתפק במחלקה מייעצת, שהחומר הרגיש יובא לשיקולה. אני בטוח שכל כתבי החוץ ישתפו פעולה עם הסדר מעין זה.

אתי רונאל

למשפחת פלד בקיבוץ דליה
אבלים אתכם במות
אמה
המשפחה וניר־דוד

ליהודה וג'וג'י והמשפחות
אתכם באבל על מות האם
אמה פלד
בשיבה טובה
ההלויה תתקיים היום יום ה' 25.12.86 בשעה 15.00
קיבוץ דליה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
שמואל קרויז
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
ביום ראשון כ"ו בכסלו תשמ"ז 28.12.86
בשעה 3 אחה"צ בבית־העלמין החדש בכפר סמיר חיפה
המשפחה

הקיבוץ משתתף בצערם של
אמא חיה וישניאק, שולה ברק והמשפחה
במות הבעל, האב
פייבל וישניאק ז"ל
ההלויה תתקיים היום יום חמישי 25.12.86
בשעה 15.00 בקיבוצנו
בית געש

למשטרה אין מידע על קיום מחתרת יהודית חדשה בירושלים

הודיע אתמול בוועדת הפנים, נצ"מ רפי פלד מאגף המודיעין במשטרה ■ ח"כ וואתד: יש לשקול הזמנת כוח בינ"ל להגנת ערביי הבירה אם ימשכו ההתנכלויות ■ ח"כ גרנות: דברי וואתד נאמרו כהתראה וכמחאה ועל דעתו בלבד

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

„למשטרה אין מידע על קיום מחתרת יהודית וככל הידוע לה, אין מידע כזה בידי גוף מודיעני כלשהו" — דברים אלה אמר אתמול נצ"מ רפי פלד, עוזר ראש אגף מודיעין במשטרה, לחברי ועדת הפנים.

לדברי נצ"מ פלד, ניתוח האירועים האחרונים אינו מאפשר לקשרם עם המחתרת. מפקד משטרת ירושלים, תנ"צ יהודאי, העיר כי המשטרה איננה אחראית לפרסום ידיעות על נושא זה באמצעי התקשורת. וכי בעיר העתיקה ישנם חיכוכים מתמידים בשל הימצאות יהודים וערבים באותו רובע.

עוד אמר יהודאי כי אין הוא מכיר את המושג „יד קשה": המשטרה פועלת אך ורק לפי החוק. תנ"צ יהודאי טען כי החיפוש שערכה המשטרה בישיבת „שובו בנים". היה ענייני, ואילו התקשורת העניקה לחיפוש אופי מנופח בכוונה אותו „פריקה". את זריקת בקבוקי התבערה בידי ערבים נגד יהודים הגדיר יהודאי כ„ספורט לאומי".

מוחמד וואתד, נציג מפ"ם בוועדה אמר שנוכח החשש לקיום מחתרת יהודית חדשה „צריך לשקול הזמנת כוח בין־לאומי שיגן על ערביי ירושלים. „אם ימשכו ההתנכלויות. בתגובה על כך, הבהיר אתמול מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, כי הדברים באשר לעירובו של כוח בינלאומי להגנה על חיי ערביי ירושלים — נאמרו כמחאה וכהתראה נוכח אזלת ידה של ממשלת ישראל למלא את חובתה להגן על תושבי הבירה, ערבים ויהודים כאחד, ואינם מבטאים בשום פנים את תמיכתו באפשרות שכוחות הלכה למעשה". גרנות הוסיף כי דבריו נאמרו על דעתו של וואתד. מפ"ם רואה בירושלים השלמה את בירתה של ישראל, ורואה בממשלת ישראל את הכתובת האחת והיחידה להגנת תושביה של הבירה, מפ"ם קובעת, כי מי שפוגע ביהודים, באשר הם יהודים, ומי שפוגע בערבים באשר הם ערבים — אלה מסכנים את שלומה ושלמותה של ירושלים". הבהיר גרנות. (עתים)

תוכנית בנייה נרחבת לשטחים תוגש לאישור האוצר ורה"מ

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„משרדי גיבש תוכנית מסורטת להמשך התיישבות ביהודה ובשומרון ובחבל עזה עם הערכה תקציבית, והיא תוגש בימים אלה. עוד בטרם יסוכם ויאושר תקציב המדינה, לרה"מ ולשר האוצר". אמר אתמול שר השיכון דוד לוי בכנסת, בתשובה לשאילתה בע"פ של עדנה סולודר.

לוי טען כי הקמת היישובים החדשים בשטחים תיעשה בהתאם לקווי היסוד של הממשלה. „ההתיישבות איננה ארץ גזירה ואיננה דבר זר לממשלה הזאת." למשרד השיכון אין בעיות מימון, להקמת היישובים החדשים, ועיבוי הוותיקים יותר. יובטחו גם מקורות תעסוקה למתנחלים החדשים, לוי טען כי לכל הדירות הנבנות ביו"ש יש היום קונים.

בהתייחסו להגירה השלילית מהיישובים היהודים בגליל ובנגב, הציע שר השיכון כי ישראל תאמץ מדיניות מקובלת בארצות המערב, ותפחית את המס השולי, מתושבים החיים באזורים חלשים מבחינה סוציו־כלכלית.

ח"כ מתי פלד:

הסכם התיירות עם צ'ילה — מסווה לסיוע בטחוני לפינושה

ח"כ גרנות: עם צ'ילה יש לקיים יחסים דיפלומטיים מינימליים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

„הממשלה, כהרגלה, מאשרת הסכמים בינלאומיים בלי לקבל את אישור הכנסת. בשבוע הבא היא מתכוונת לאשר הסכם תירות עם צ'ילה. זהו הסכם מחפיר מבחינה מדינית. אפילו ארה"ב מסתייגת לאחרונה ממשטר הדמים של פינושה". דברים אלו הטיח אתמול ח"כ מתי פלד (המתקדמת) בנמקו הצעה לסדר היום.

פלד גילה כי בהסכם התיירות עם צ'ילי יש סעיף על החלפת מומחים. „זהו מסווה וכיסוי למשלוח מומחי ביטחון ישראלים, כפי שנעשה עם ה„סוואק" של השאה הפרסי, וכפי שנעשה עם זאיר, אורגואי וסרי־לנקה".

שר התחבורה חיים קורפו שהשיב בשם הממשלה טען כי ההסכם החדש „מבוסס על יחסי הידידות המסורתיים בין עמי ישראל וצ'ילה, יחסי ידידות הנמשכים וקיימים מזה עשרות בשנים, ואינם תלויים במשטר זה או אחר". ביחס לנושא החלפת המומחים, טען קורפו כי מדובר „בסעיף שיגרתי, אשר מופיע בכל הסכמי התיירות". לדעתו אין מדובר כאן, בשיגורם של אנשי בטחון שלנו לצ'ילי.

אלעזר גרנות, אמר כי מפ"ם מחייבת יחסים דיפלומטיים בין ישראל לכל מדינה אחרת. אולם, במקרה כמו צ'ילי, אין לסטות מהפרוטוקול הדיפלומטי הפורמלי המינימלי בלבד. מדוע צריכה ישראל, דווקא בימים אלה, ועל רקע מה שקרה בפרשת הנשק האיראני והשמועות בענייני הקונטראס, לתחוב את ראשה דווקא אל המיטה החולה הזאת?".

בנושא היעוץ הבטחוני אמר גרנות, כי בעקבות דבריו המפורשים של יעקב נמרודי. בפרשת אירן, אין הוא דוחה את דברי מתי פלד על הסף.

ברוב קולות הסירה הכנסת את הנושא מעל סדר יומה.

סקר: רוב הציבור חושש מדילדול המים

מאת י. גלילי.

73% מהציבור היהודי הבוגר בישראל סבורים שיש צדק בטענה לפיה תיכנון וניצול השקעות גורמים לאבדן כמויות מים גדולות — נתון זה נתגלה במחקר דעת־קהל שערך המכון למחקר חברתי שימושי בנובמבר־דצמבר.

רק 6% מהנשאלים סבורים שהחקלאים הם האשמים העיקריים במחסור במים. בעוד ש־16% מטילים את האחריות העיקרית על האוכלוסיה העירונית ו־56% רואים את הבצורות כגורם עיקרי למחסור.

הסקר מגלה, ש־68% מהציבור מעוניינים במידע וייעוץ על דרכים לחסכון במים ויותר מ־80% סבורים כי סכנה מיידית להתרוקנות מקורות המים של ישראל.

חברת הזרע בע"מ
מודיעה:
עקב ספירת מלאי המתקיימת בחברה,
יהיו מחסני חב' הזרע,
על כל שלוחותיה בארץ
סגורים בתאריכים:
1.1.87—31.12.86
הנהלת הזרע

מדינת ישראל
משרד המסחר והתעשיה

היתר להעלאת מחירים לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו—1985

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7(א) (2) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו—1985 [1], אנו קובעים:

1. מותר להעלות את המחיר של מצרך המתואר בטור ב' לתוספת המסווג בפרט המכס הנקוב לצידו בטור א', מעל למחירו הקובע, בשיעור שלא יעלה על השיעור הנקוב לצידו בטור ג'.
2. נקבע למצרך מן המצרכים המפורטים בתוספת מחיר מרבי, לא יחולו הוראות היתר זה על אותו המצרך במכירה לצרכן.
3. תחילתו של היתר זה ביום כ"ג בכסלו התשמ"ז (25 בדצמבר 1986).

תוספת

טור א' פרט המכס	טור ב' תאור המצרך	טור ג' שיעור ההעלאה באחוזים
20.02.4090 20.07.1090	רסק עגבניות	10
85.20	נורות ליבון	10
92.12	תקליטים וקלטות שמע מוקלטות	6

אריאל שרון, שר התעשיה והמסחר — **משה נסים**, שר האוצר

פרס: ביילין בכיר מטמיר

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„המנכ"ל המדיני מחליף למעשה את סגן השר במשרד החוץ, והוא בכיר מהמנכ"ל", אמר אתמול שר החוץ שמעון פרס בהשיבו לשאילתה של חה"כ דוד מגן.

שר החוץ דיווח כי המנכ"ל המדיני, ד"ר ביילין, אחראי במשרד החוץ לאגף המעצמות, אירופה, דרא"פ, אגף המידע והתקשורת ולמרכז למחקר מדיני. הוא גם מכהן מטעם שר החוץ כיו"ר ועדת המינויים במשרד. למנכ"ל המשרד אברשה טמיר נותרו אגף אפריקה, אסיה, אוקיאניה, אמריקה הלטינית, אגף הכלכלה והמינהל וכן תחומי המשפט, הטקס, התפוצות והכנסיות.

פרס הדגיש כי חוזר המפרט את חלוקת התפקידים בין ד"ר ביילין וטמיר הופץ בין הנציגויות ישראל בעולם ובין נציגויות הזרות בישראל.

המר פועל למען „שיפור רדיקלי" בבתי־הדין הרבניים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

„איריס לוי ממתינה לגט חמש־עשרה שנה. שנים של סחבת. שהביאו אותה לוותר על הרכוש, על חלקה בדירה, על מזונות, ואף לשלם כופר נפש. היא נותרה כמעט ללא אמצעי קיום". סיפור אנושי כואב זה. עלה אתמול לדיון בכנסת, לבקשתה של ח"כ אמירה סרטני.

בהמשך, סיפרה הח"כית כי לאיריס לוי נקבע סוף־סוף תאריך מתן הגט לראש חודש, ובראש חודש — דיינים מנועים מחתימה על הסכמי גט. אז קרה לאיריס הדבר שממנו חששה: בעלה שוב סירב לתת גט.

לדברי סרטני, איריס היא אחת מתוך 8000 מסורבות גט. לדעתה, הכנסת צריכה לעזור להן, ע"י חקיקה מתאימה שתחייב בעלים, העומדים במרים לאורך תקופה ארוכה, במתן גט כראוי.

בדברי תשובתו אמר שר הדתות זבולון המר כי לפי מיטב ידיעתו, לא בשל סיפור הראש חודש התאריך — ראש החודש — נמנע מתן הגט: „העניין של איריס לוי מסובך דיו גם בלי העניין הזה". אמר לדעתו אין זה גם מן הראוי כי הכנסת תתערב בנושא הנמצא כדיון בבית דין רבני. השר התודה כי „אין כמונו ואין כמוני מעונין שבתי־הדין הרבנים יפעלו למופת ויראו לכל העם ולנזקקים להם את היופי, המאור והמוסרי שביהדות". המר הבטיח כי הוא פועל, בעצם ימים אלה, לשיפור רדיקלי, בדרך תיפקודם של בתי הדין הרבני. „אני מאמין שבעוד כמה חודשים נוכל לבשר לעם בישראל שהבעיות, ככל שהיו — באו על תיקונן".

ובארגנטינה — חנינה לקולונלים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

משפחות ישראליות שקרוביהם נעלמו במהלך שנות שלטונה של הכת הצבאית בארגנטינה הביעו אתמול הזדעזעותם מאישור חוק בבית הנבחרים הארגנטיני, אשר ישים למעשה קץ לאפשרות להעמיד לדין קציני צבא אשר גרמו להיעלמותם של רבבות מבני ארצם בעת השלטון הצבאי.

כראשית החודש שלח הנשיא אלפונסין הצעת חוק לבית־הנבחרים אשר תכליתה לשים קץ להליכים משפטיים נגד קציני צבא בגין פגיעות בזכויות האדם. על פי הצעת החוק, בתום 60 יום מאז קבלתו אי אפשר עוד להעמיד לדין חשודים מקרב הכוחות המזויינים. כוונת החוק על פי אלפונסין לתת חנינה בפועל גם אם לא רשמית כדי למנוע, היתמרמרות בקרב הצבא. אתמול התקבל החוק בבית־הנבחרים, על אף מחאותיהם של ארגוני זכויות האדם ורבים מן הצירים בפרלמנט הארגנטיני.

מדינת ישראל
משרד התעשיה והמסחר

מחירים מרביים לרסק עגבניות ולנורות ליבון

בתוקף ליום כ"ג בכסלו תשמ"ז (25 בדצמבר 1986)

✦ רסק עגבניות

שם המצרך	המשקל בגרמים	האריזה	המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
רסק עגבניות 22%	560	פחית	1.32	1.11
רסק עגבניות 22%	100	פחית	0.46	0.39

✦ נורות

שם המצרך	היצרן	והסוג	המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
נורות ליבון רגיל	תדיראן	40 ווט	0.85	0.73
נורות ליבון רגיל	תדיראן	60 ווט	1.12	0.95
נורות ליבון רגיל	תדיראן	75 ווט	1.18	1.00
נורות ליבון רגיל	תדיראן	100 ווט	1.18	1.00
נורות ליבון לונג לייף	תדיראן	40 ווט	0.95	0.80
נורות ליבון לונג לייף	תדיראן	60 ווט	1.24	1.06
נורות ליבון לונג לייף	תדיראן	75 ווט	1.31	1.11
נורות ליבון לונג לייף	תדיראן	100 ווט	1.31	1.11

מסוקי קרב וכוח צה"ל השמידו 5 מבנים ובהם אנשי חיזבאללה

הפעולה בוצעה בכפר הנטוש מיידון, מצפון לרצועת הבטחון שאירגונים שיעיים קיצוניים התבססו בו, ויצאו משם לפיגועים ■ לא היו נפגעים לצה"ל

מאת יהודה צור.
כתב „על המשמר"

כוח של צה"ל, בסיוע מסוקי תקיפה, פעל אתמול בבוקר נגד מחבלים מארגון חיזבאללה, בכפר מיידון השוכן כ־3 ק"מ מצפון לרצועת הבטחון בגזרה המזרחית בדרום לבנון, כ־80 ק"מ מדרום לביירות. המקום שימש בסיס יציאה לפיגועים ולחדירת חוליות מחבלים לתוך רצועת הבטחון.

כוח של צה"ל בסיוע מסוקי תקיפה פתח בשעות הבוקר המוקדמות בהתקפה על חמישה בתים ובהם מחבלים חמושים. חמשת המבנים נהרסו ונפגעו בהם ככל הנראה מחבלים רבים מארגון חיזבאללה ומארגונים שיעיים קיצוניים אחרים. כן נפגעו 2 כלי רכב, שאחד מהם נשא מקלע כבד.

בחודשים האחרונים הורגשה פעילות רבה של מחבלים שיעיים קיצוניים בכפר, בעיקר אנשי ארגון חיזבאללה. אלה הגיעו למקום לאחר שרוב תושביו נטשוהו עם נסיגת צה"ל מדרום לבנון.

הכפר ממוקם באזור טופוגרפי קשה, בדרומה של בקעת לבנון דרומית לאגם קרעון, וככל הנראה נבחר כדי לפעול באזור דלילי אוכלוסין שבגזרה המזרחית. בתוך רצועת הבטחון. הכוחות השיעיים שפעלו מתוך הכפר תקפו כמה פעמים בחודשים האחרונים מוצבים וכוחות צד"ל שעל גבול רצועת הבטחון.

בחודש אוקטובר האחרון חוסלו 2 מחבלים שניסו לחדור לרצועת הבטחון ועקבות השניים הובילו לכפר מיידון. בראשית דצמבר תקפו אנשי חיזבאללה שיצאו מהכפר שני מוצבי צד"ל וגרמו למותם של 4 חיילי צד"ל ופציעתם של שיבעה נוספים.

בעקבות פעולה זו תקפו חיילי צד"ל בסיוע טנקים ונגמ"שים את הכפר. עתה, לאחר שהובחנה שוב התארגנות חבלנית במקום, הוחלט לטהר את הכפר שוב ממחבלים. גורמים בכירים בפיקוד צפון מסרו שהפיקוד נוקט זה תקופה ארוכה פעולה יזומה ומגוונות נגד התארגנותם של מחבלים באזורים הסמוכים לרצועת הבטחון, לסיכול נסיונות מחבלים לפגוע במטרות צה"ל וצד"ל.

לכוחות צה"ל לא היו נפגעים.

תקפו גם בבקעת הלבנון

דובר „אל־אמל" אישר אתמול כי שלושה אנשים נפצעו כתוצאה מהפגזה של הארטילריה הישראלית והפצצות של מסוקים ישראליים על נקודות שונות בבקעת הלבנון, באיזור הנתון בשליטת הסורים.

מפקד „אל אמל" באיזור, אחמד עבאס, מסר לכתבים כי המסוקים הישראליים תקפו את איזור מידוך עין א־טינה, איזור שבו יש נוכחות ניכרת של אנשי ארגון הטרור הפרו איראני „חיזבוללה".

כן מסר הדובר כי שלושה אנשים נפצעו וארבעה בתים ניזוקו בהפגזות.

רבין: אם הפלגנות ימשיכו לסייע לאש"ף — ישלמו את המחיר

שלטונות ישראל תבעו מהפלגנות הנוצריות בלבנון לחדול מהגשת סיוע לאש"ף. „אחרת יהיה עליהם לשלם את המחיר", זאת גילה שר הבטחון יצחק רבין.

בהופיעו בפני ועדת החוץ והבטחון של הכנסת אישר רבין, כי בחודשים האחרונים הגיעו כמויות גדולות והולכות של נשק מכל הסוגים המיועד לאנשי אש"ף בדרום לבנון, דרך נמל ג'וניה הנתון בשליטת הפלגנות.

רבין הוסיף, כי אנשים שונים מוותיקי „אלפתח", וביניהם קצינים, יגיעו ללבנון ללא קושי הודות ל„חסינות המוענקת לספינות אלה". „אם ימשיכו הפלנגיסטים לסייע" לפלשתינים, הרי ביום מן הימים ישלמו את המחיר ויצטערו על כך", אמר רבין.

כתב ס"ע מציין, כי שר הבטחון לא הבהיר, אם הישראלים בעצמם יגרמו לפלגנות לשלם את המחיר, או שהדבר צפוי מצד הפלשתינים, אשר ביום מן הימים ישנו את נאמנותם. (עיצ)

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י – הועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך

100 שנים להולדת בן־גוריון

המטה לארועי חודש ההסתדרות

המטה לארועי 100 שנה להולדת ד. בן־גוריון

עצרות מרכזיות וכנסי הסברה

25.12.86, 19.00, פתח תקוה, מ.פ. כנס ועדי עובדים, **חיים הברפלד ציון צלאח**
25.12.86, 19.30, כרכור מ.פ., כנס חודש ההסתדרות **נחום פסח, יצחק בן־דיין**
25.12.86, 14.00, תל־אביב, אוניברסיטה, צהרי ראיונות, **אפרים ז'ילוני**
25.12.86, 18.30, אור יהודה, מ.פ.,מליאת ועדי שכונות, **דב פלג, נסים שמאי**
25.12.86, 19.00, אבו גוש, מועצה, קבלת פנים לרגל חודש ההסתדרות, **ניסן חרפז**
26.12.86, 21.00, תל־אביב, דן פנורמה, ערב ראיונות, **ישראל קיסר**
27.12.86, 10.30, רמת גן, אורדע, עצרת, **גדעון שגיא, שאול סוירי, אורי עמית**
27.12.86, 20.00, חולון, מופ"ת, עצרת, **נחום פסח, משה רינת, פנחס אילון.**
27.12.86, 20.00, ירושלים, מ.פ., עצרת חודש ההסתדרות, **ישראל קיסר, ניסן חרפז**
28.12.86, 09.30, רעננה, קולנוע אורות כנס ארצי של המערכת הקהילתית, **ישראל קיסר, גדעון בן־ישראל, מחמוד יונס, יעקב ישי, יחיא אברהם, בנימין וולפוביץ**
28.12.86, 10.30, תל־אביב, בית ההסתדרות המורים, כנס מורים, המורים, **יצחק ולבר**
28.12.86, 18.00, נחל צין, עצרת נוער, חיזיון על בן־גוריון, **יעקב ישי**
28.12.86, 17.00, נס־ציונה, מופ"ת, כנס גימלאים, **מני ויצמן**
28.12.86, 20.00, בני ברק, מ.פ., כנס יוצאי ברה"מ, **יצחק ברקאי, דוד זכות**
29.12.86, 17.00, עפולה, מ.פ., כנס ותיקי העמק, **יעקב אבימור**
29.12.86, 19.00, קרית מלאכי, מ.פ., עצרת, **נחום פסח, שלמה סופר**
29.12.86, 19.00, כפר סבא, מ.פ., עצרת, **פיני שומר, זאב בלפר.**
29.12.86, 19.30, באר שבע, אולמי ארגמן, כנס פעילים, **זכריה חמי, בנ"צ כרמל**
30.12.86, 19.30, אזור, מ.פ., עצרת, **חיים הברפלד, מוטי גלר**
30.12.86, 18.30, תל־אביב, הועה"פ, כנס להגנת הדייר, **גדעון בן־ישראל, תדי קאופמן**
30.12.86, 19.30, באר שבע, אולם מקיף ו' עצרת, **נחום פסח, בנ"צ כרמל**
30.12.86, 10.00, תל־אביב, מועדון מלוא, כנס גמלאים, **חיים הברפלד ותדי קאופמן**
30.12.86, 20.30, גבעת אולגה, מועדון החס', כנס עולים ותיקים, **יצחק ברקאי, שלמה צור**
30.12.86, 16.00, תל־אביב, מ.פ., כנס של מזכירות מ.פ., **דני רוזוליו, תדי קאופמן**

25.12.86, 11.30 חיפה – חצר הטכניון הישן – פתיחת חודש ההסתדרות בהשתתפות: **פיני שומר** – חבר הועדה המרכזת, **משה ורטמן** – מזכיר מועצת פועלי חיפה.

25.12.86 – דבר מזכ"ל ההסתדרות
ח"כ ישראל קיסר
קול ישראל, רשת ב' שעה 18.05

29.12.86 תל־אביב, הועד הפועל, חלוקת פרס העובד המצטיין. בהשתתפות ח"כ **ישראל קיסר** מזכ"ל ההסתדרות **וגדעון שגיא** חבר הועדה המרכזת.
31.12.86 תל־אביב, הועד הפועל, „בית פתוח". משלחות עובדים ממגזרים שונים נפגשות עם מזכ"ל ההסתדרות וחברי הועדה המרכזת

31.12.86 – תל־אביב, הועד הפועל, פתיחת התערוכה
בנושא: **100 שנה להולדת בן־גוריון**

25.1.87 – אחלו – יום אבות תנועת העבודה:
עליה לקברו של ברל כצנלסון
ישיבת הועדה המרכזת
עצרת לציון 100 שנה להולדת ברל כצנלסון

29.1.87 – חלוקת פרסי ההסתדרות לאמנויות
תל־אביב „בית אריאלה" שעה 20.30
בהשתתפות: ח"כ **ישראל קיסר**, מזכ"ל ההסתדרות
נחום פסח, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך
ישעיהו אברך, יו"ר ועדת הפרסים

8.2.87 תל־אביב, הועד הפועל, שעה 14.00, כנס ארצי של תלמידי „כלנית" בהשתתפות: ח"כ **ישראל קיסר**

הפקות: בית לסין – הצגה „ברגליים יחפות" על בן־גוריון חלוץ פועל, מנהיג.
פרסומים: שלוש חוברות על דוד בן־גוריון (על ההתישבות, על ההסתדרות, ועל חזון ודרך).
כרזה צבעונית ל־66 שנות ההסתדרות.
כרזה צבעונית עם דיוקנו של דוד בן־גוריון.

30.12.86, 19.30, ראש העין, מ.פ., עצרת, **זכריה חמי, שלום זהבי**
31.12.86, 10.00, רמת־גן, כפר המכביה, כנס לפעילי „תחילה" ו„שורשים" **יצחק ולבר**
31.12.86, 09.00, תל אביב, בית חמורה, בוקר ראיונות־רשת „עמל", **חיים הברפלד**

31.12.86, 09.00, באר שבע, מרכז הכשרה „עמל", עצרת פתיחה, **אורי אגמי**
1.1.87, 19.00, קרית גת, מ.פ., עצרת, **נחום פסח, משה אלמוזנינו**
1.1.87, 19.30, כפר סבא, מ.פ., עצרת, **גדעון בן־ישראל, זאב בלפר**
1.1.87, 12.30, תל־אביב, בי"ס ז. ארן, כנס מזכירות נעמ"ת, **דני רוזוליו, מאשר לובלסקי**
3.1.87, 20.30, רעננה, קולנוע אורות עצרת 100 שנה לבן־גוריון, **פיני שומר, אברהם יחיא, בנימין וולפוביץ**
4.1.87, 20.00, אשקלון, גני שולמית, עצרת למורי אשקלון, **יצחק ולבר, אריה עוזר**
5.1.87, 9.00, אשקלון, מ.פ., כנס ועדים, **דב פלג, ואריה עוזר**
5.1.87, 19.00, לוד, מ.פ., עצרת, **ארתור ישראלוביץ, יוסף אזולאי**
6.1.87, 18.00, ירושלים, מ.פ., עצרת לעובדת השכירה, **ניסן חרפז**
6.1.87, 19.30, תל־מונד, מ.פ., ערב ראיונות, **גדעון שגיא, אברהם כהן**
6.1.87, 17.30, אבן יהודה מ.פ., מליאת מועצת הפועלים, **אברהם אחיעזרא**
7.1.87, 19.00, רמלה, מ.פ., עצרת, **מאשה לובלסקי, אברהם שמיל**
7.1.87, 19.30, טבריה מ.פ., עצרת, **אורי אגמי, יוסי כהן**
8.1.87, 19.00, הרצליה, מ.פ., עצרת, **נחום פסח, שלמה תנעמי**
9.1.87, נתניה, ביתן אהרן, כנס פעילי צרכנות, **נוחה קצב**
10.1.87, 11.00, ערד, מ.פ., שבת ראיונות, **יצחק ולבר, בצלאל טביב**
11.1.87, 17.00, חולון, מ.פ., כנס ועדי עובדים, **חיים הברפלד, משה רינת**
11.1.87, 19.00, בני ברק, מ.פ., כנס ועדי עובדים, **דב פלג, דוד זכות**
12.1.87, 19.00, זכרון יעקב, מבטיחים, ועידת עובדי צה"ל, **חיים הברפלד, שלום חבשוש**
12.1.87, 18.00, נתניה, מ.פ., כנס של מזכירות המועצה, **עליזה תמיר, מאיר בוסקילה**
13.1.87, 10.00, נצרת עלית מ.פ., כנס ועדי עובדים, **גדעון בן־ישראל, משה יצחק**
18.1.87, 20.00, יבנה, מ.פ., עצרת, **יהודה דוידי**
18.1.87, 18.30, פתח תקוה, מ.פ., כנס של המועצה **דב פלג, ציון צאלח**
20.1.87, 20.00, הוד השרון, מ.פ., ערב ראיונות, **אפרים ז'ילוני**
28.1.87, 20.00, ירושלים, תל־אור, ערב ראיונות, **יעקב ישי**

ההסתדרות וציבור העובדים עומדים איתן להבטחת:
עבודה, פיתוח וצדק חברתי = יציבות חברתית כללית

חג השמפניה והקאוויאר

ימים קשים בצרפת ● גם הרכבת מושבתת ● אבל שום דבר לא יכול לעצור את הזלילה הגדולה ● תוך חודש מרוויחים כאן מה שלא עושים בשנה שלימה

מאת ארנון יפת, פאריס

הצרפתים התמכרו הלילה, כתמיד, ללילה הגדולה על רקע תפאורת קיטש סנטימנטאלית־דתית. נחלי השמפניה זורמים מן הבקבוקים. טונות כבד אווז, קוויאר, הודיים — כולם נבלעים בקיבות החוגגים. חג התאבון.

הצרפתי דומה באלה הימים לגרגנטואה, גיבורו של הסופר, פרנסיסי רבאלי. מסביב לשולחן הגדוש, שוכחים הזוללים להציץ בכרס. אוכלים אוכלים. בחג המולד לא מהדקים את החגורה, לא חוסכים פה, חג החיר, הקניות, המתנות והלבבות. מה שהצרפתים מכנים „נואל" מהלך קסמים עליהם. „נואל" נחשב מעין זמן משיחי מחוץ לזמן היום־יומי. לא עושים חשבונות. אולי משום כך הפך חג המולד לעסק קולינארי מסחרי משגשג. בתי־עסק מרוויחים בחודש לפני החג מה שאינם מרוויחים בשנה שלמה. הכל בסימן האוכל והתענוגות החושים.

בית־לחם רחוקה. כמה כמרים ותוכניות בערוצי הטלוויזיה עמלים להשוות ציביון רוחני ולהזכיר את המקורות. הפירסומת ייבאה את פפה „נואל" מפולחן פאגאניסטי סקנדינאבי עתיק כדי לקדם את המכירות. חנויות הכלבו הפכו אותו לגיבור הילדים. מודעות הפירסומת הענקיות ברחובות יוצרות פסיכוזה. אפילו חסידי לובביץ' לא התאפקו מליטול חלק בשמחה. בין מודעות הפירסומת לשמפניה, הופיעו כרזות־ענק צבעוניים מטעם „לובביץ'". הקוראים לצרפתים „להדליק נרות חנוכה."

השביתה המתסכלת

כמה ימים לפני החגיגה מקשה שביתת המטרו והרכבות על בולמוס הקניות. השביתה יצרה תסכול קניות. ראש הממשלה, ז'אק שיראק, ושריו עוברים חג מולד קשה. הם מוחזקים כאחראים לאנדרלמוסיה במינהרות המטרו ובתחנות הרכבת. כמה אלפי צרפתים בילו את הלילה תקועים בתחנות. אולם הצרות נשכחות ב„נואל". חרף התסיסה הפוליטית, אין מוותרים על תענוגות. אפילו השכירים זוכים במענק מיוחד, כדי לא לקפחם מן המטעמים היוקרתיים. ערוצי הטלוויזיה מגייסים טבחים כוכבים להצגת תפריטים. השווקים מלאים אדם. חנויות הכלבו הענקיות מרוקנות את המלאי שהצטבר. מעניין, חרף שביתת המטרו, עלה בידי ההמונים להגיע לחנויות. הרכבת לא תעצור את גלגלי השמחה. תורים ארוכים משתרכים זה שבוע לפני חנות מוצרי המזון היוקרתית „פאושון". נשים לבושות פרוות יקרות דוחפות זו את זו בצווחות. האווירה בפאושון מזכירה את שוק הכרמל. שיא קניות כבד האווז והקאוויאר שוב נשבר במחירים מרקיעי שחקים.

עד הרגע האחרון, בשעות הערב, עדיין שקקו השווקים. אחר־כך הפכה פאריס לעיר רפאים. זה החג הנוצרי היחיד שנחגג בערב. בגלל האוכל. אלא מה. הרוב מכונסים במשפחה. הקהל „רם המעלה" מתבשם בקברטים בשמפניה על רקע נשים חשופות־איברים. רק מיעוט הקאתולים הדתיים סוערים אחרי המיסה, בחצות הלילה, כפי שנהגו אבותיהם. פורקן התאוות בלילה מתנהל לפני מסך הטלוויזיה, שבו כמרים מטיפים לשוב לימות המשיח של הכריסטמס. מוקרנות תוכניות סנטימנטאליות לפעום הלבבות על מתוסרי־כל. לטלוויזיה חלק נכבר בהשראת האווירה החגיגית. היא פותחת בהיסטוריה ורק במהלך הלילה עוברת לקאוויאר ולשמפניה. לעומת קלות הקיום בלילה זה, ערוצי הטלוויזיה הממלכתיים מקרינים לפחות בתחילה אווירה כבדה. הם שופעים כוונות טובות. שירת כוכבות אופרה. הטפות מוסר במגמה לעורר את הצרפתים לגדיבות־לב ולסולידאריות. לעומתם, הערוצים הפרטיים משקפים בנאמנות את אווירת החג בסרטי קיטש הוליוודיים. קיטש, זו המלה.

● בית. משפחה. אוכל וקיטש שמביא שמחה. למה לא (צילום: אי.פי.)

צעצועים כמו לחמניות טריות

הם מדברים, רוטטים, ועושים סקי בשלט־רחוק ● צעצועי שנות ה־2000 פופולאריים מאוד לרגלי עץ האשוח המסורתי

מאת מייק קראנס

אם הילדים רוצים ללחוץ על הדק או אם רצונם לחבק דובון — צרכני חג המולד העדיפו השנה לקנות לילדיהם צעצועים המסוגלים לדבר או לרעוד, ובאלה שניתן לכוונם בנשק אל ילדים אחרים.

בובות וחיות רכות נמכרו גם השנה היטב, אך הפופולאריים ביותר היו הצעצועים החשמליים. „אם הם (הצעצועים) יכולים ללכת או לגלוש על סקי — אין זה חשוב — העיקר שיעשו משהו", אמר לכתב „רויטר" פקיד מכירות ראשי ב„אל קורטה אינגלס", חנות הכלבו הגדולה ביותר של ספרד.

משחקי וידיאו ורובוטים רב־תכליתיים היו בין המתנות המבוקשות ביותר ברחבי אירופה, על־פי סקר שנערך על־ידי סוכנות „רויטר". בארה"ב, אחד הצעצועים הנמכרים ביותר היה רובה לייזר, שקרניו האינפרא־אדומות מפעילות „סנסור" בחגורה או בקסדה של שחקן אחר. צעצוע מבוקש מאוד בארה"ב הוא גם „חייל ג'יי ג'ו" עם כל ציודו, לרבות נושאת מטוסים באורך של 165 ס"מ. גם כלב מדבר בשם „רינקלס" ובובות מדברות אחרות נמכרים היטב.

מסקר בחנויות צעצועים ברומא מתברר, כי רוב הילדים להוטים עדיין לשלוח ידיהם במשחקי וידאו. ברומא היה גם ביקוש רב לבובות מדברות ולמשחקי־שולחן רציניים.

ילדים הולנדים מעוניינים יותר מכול בצעצועים אמריקניים, בפרט בדגמי רובוטים משני צורה ובובה, שראשה זוהר בחשיכה. תום קייזר מ„ספלגורופאליים בארט סמיט", אחת השרשרות הראשיות של חנויות צעצועים בהולנד, אמר כי משחק התרכבה האחרון, „מאגיק", מבוקש עד מאוד. „ברגע שאנו מקבלים משלוח, הוא אוזל", אמר.

הצעצועים שמשכו השנה את עיניהם של ילדי גרמניה נושאים כולם תווית מחיר של לפחות 30 דולר. עם הצעצועים החביבים עליהם ביותר נימנים תוכי תוצרת יפאן, החוזר על מלים שאומרים לו, וכלב היוצא ממלונתו ונובח. שניהם עולים 69 מארק (30.50 דולארים). „אלה נמכרים השנה כמו לחמניות טריות", אמר זבן באחת החנויות; „כל המלאי שהיה לנו אזל".

רובוט לעשירים

ילדים שיש להם הורים עשירים מצאו מתחת לאשוח חג־מולד לפעמים גם רובוט־משרת, העשוי להגיש משקאות. רובוט זה המונחה מרחוק — עולה 695 מארקים (347.50 דולארים).

ואולם דובון־הקטיפה לכל צורותיו וגדליו עודנו הצעצוע מס' 1 לגבי ילדי גרמניה. גם כלבי־תחש ושועל־דיגיג הם „מאוד פופולאריים", אמר אחד הזבנים.

בשבדיה משתקפת במתנות חג־המולד הדאגה המסורתית בארץ הזאת לסביבה. „יש ביקוש רב לחיות־דיגיג, בפרט למינים שנשקפת להם סכנת הכחדה כגון פאנדות וכלבי־ים", אמר דובר של חנות הצעצועים הגדולה ביותר בשטוקהולם.

יותר מכול מרוויחה הקרן העולמית לחיי־בר מן הביקוש לצעצועים־חיות, כ־27 אחוזים מהכנסות הקרן בשנה שעברה באו מחנות הקרן בשטוקהולם המוכרת צעצועים מסוג זה. לדברי דוברת הקרן היה אחוז זה השנה אף גבוה יותר.

בבריסל היה הלהיט הגדול צעצועים מונחים מרחוק, ולהיט היו גם „בובות בארבי" שהביקוש להן לא פג.

בובות ממולאות ליוונים

באתונה היו משחקי־מחשב שוב באופנה, בפרט כאלה מהונג קונג, דרום־קוריאה וטאייוואן. המחירים ביוון עלו ב־10 אחוזים לעומת השנה הקודמת. לדבריו של מנהל אחד מחנויות הצעצועים באתונה היה גם ביקוש רב לבובות ממולאות.

יצרני צעצועים ובעלי חנויות בדנמארק מוסרים על מכירות טובות של ג'יפים וכלי־רכב אחרים המסוגלים לנוע בכל שטח, והמונחים על־ידי רדיו, וגם של צעצועים מסורתיים בעלי איכות גבוהה מגרמניה. כן היה ביקוש רב לבובות דמויות כוכבי רוק מפורסמים ונערות בנות טיפש־עשרה. נמכרו היטב גם דגמים זעירים של חיות־בר, שועלים, דובים וחתפרפרות, וכן סוסים ופוניים שניתן לרותמם לעגלות.

הצעצועים שנמכרו בפורטוגל היו אלה המסורתיים: בובות סקאנדינאביות לבנות ומכוניות מופעלות על־ידי סוללות, ודגמי „ראמבו" שריריים לבנים. גם משחקים אלקטרוניים ומחשבים זכו לביקוש רב. (רויטר)

ברכות בארץ הפטנטים

גם לכרטיסי הברכה, מסתבר, יש אופנה שמשתנה משנה לשנה. להיט תורן: „חג שמח" — באמצעות תקליטי־תוכנה של מחשב

מאת דליה רפאל, וושינגטון

אווירת הסקנדל והמשבר בוושינגטון ובארה"ב כולה, מאפילה רק מעט על אווירת החג.

בהלת־הקניות בעיצומה. חלונות־ראווה, חזיתות הבתים ורחובות שלמים מוארים באורות צבעוניים. אשוחים מוארים ומקושטים נראים בבתים שבעליהם נוצרים. בכוונה רבה, את חלונותיהם מקשטים במשרדים ובבתים מתקיימות מסיבות אינספור.

בקהילות היהודיות כבר החלו לחגוג את חג החנוכה. לנוצרים יש חג־המולד, וחילוף־העונות נחוג כמנה צמחונית לכל. כרטיסי־ברכה נשלחים בהתאמה: „חנוכה־שמח", „חג־מולד מאושר", „שנה טובה" ובכלל — „עונת־חגים עליזה".

הרבה כרטיסי־ברכה נשלחים, הרבה מאוד. כ־2.2 מיליארד מהם יישלחו השנה בארה"ב עד „צאת החגים", להערכה של חברת „הולמארק", יצרנית כרטיסי־ברכה, שבעצמה מציעה למכירה 2500 דוגמאות שונות השנה.

חלקם עשויים שלושה ממדים ועליהם עצים, כוכבים, פרחים ופתיתי־שלג. לעתים ניתן להורידם מהכרטיס ולתלות לקישוט על האשוח הפרטי בבית.

לסדרות טלוויזיה מפורסמות מוקדש מקומן הקבוע ב„רשימת הלהיטים" השנתית. השנה תופסת „מיאמי וייס" את מקומות של „דאלאס" ו„דיינסטי" מהשנה שעברה.

גם הפסיפס העדתי האמריקני משתקף היטב במבחר הקיים. על כרטיס הקורא „לשני הוריי היקרים" נראה זוג כושים מקשטים עץ אשוח. ויש תצלום מרהיב בשחור וכחול של מקהלת ילדים כושים. בשלישי נראה ילד כושי ובידיו טלה על רקע „שלושת־הרועים" והכוכב של כריסטמס מעליהם. כותרות בספרדית כמו „אוהב אתכם אבא ואמא" ודומות להן בשפות אחרות, מכסות שטח רחב של עדות וקונים.

למשפחת „חנוכה־שמח" מוקדש אגף מיוחד על מדפי כרטיסי־הברכה. אותיות מוזהבות בעברית ובאנגלית, חנוכיות, נרות דולקים, סביבונים ומכבים גיבורים מותאמים לחג היהודי.

לבעלי־החיים שמור מקום של כבוד. לפני שנה היו הכלבים באופנה. השנה — חתולים ורובים הם „איך".

החידוש הגדול ביותר הוא „תקליטוני הברכה", שהופיעו לראשונה, לשימושן של 30 מיליון המשפחות האמריקניות שיש להן מחשב. על תקליטוני־תוכנה אלה, הנראים ככרטיס־ברכה לכל דבר, יש מוסיקה, אנימציות וציורים בצבעים. חברות שונות מייצרות תוכנה מתאימה למחשבים מסוגים שונים. על אחד מהם דמויות, קומיות וארבעה שירי כריסטמס, כולל התווים. אחרים מכילים ברכות מוסיקליות לחגים, המושמעות על גבי המסך.

הסינים נוהגים לקרוא לכל שנה על שם בעלי־חיים מסויים. השנה האמריקנית העומדת בפתח היא, ללא כל ספק, „שנת — המחשב".

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אוסר

הרג בניגוד להוראות

הפקודות אינן כוללות ירי ל"עבר הגוף" — טוען ח"כ מתי פלד ולא קיבל תשובה ● דובר צה"ל: "צה"ל איננו מקיים תחקירי פעילות מבצעית באמצעי התקשורת".

מאת ורד לוי

האלוף במילואים ח"כ מתי פלד אמר בשבוע שעבר: "האלוף ברק מטעה. ההוראות אינן כוללות ירי לעבר הגוף." בהתייחסו לאירועים האחרונים בביר־זית, שבמהלכם נהרגו שני סטודנטים, ולמות שני הנערים בביר־זית ובמחנה בלאטה. את טענתו ביסס מתי פלד על דף הוראות לחייל שהוציאה מפקדת יו"ש בצה"ל, בו נכתב, לדבריו: "הדגשה! לצורך פיזור מתפרעים ניתן לירות באוויר בלבד, ובשום מקרה אין לעבור משלב של ירי באוויר לשלב של ירי לעבר הגוף."

עיון בהוראות הפתיחה באש בצה"ל מעלה שתי אפשרויות שהבחירה ביניהן, גם על־פי עקרון הרע במיעוטו, מזכירה במקרה הטוב את "בחירתה של סופי":

1. שח"כ מתי פלד יודע בדיוק על מה הוא מדבר, ומכאן שהאלוף ברק באמת אישר הרג שלא בהתאם להוראות צה"ל, ומכאן שקיימת סתירה גדולה וקשה בין הוראות הפתיחה באש שפירסם המטכ"ל (ראה להלן) לבין ההנחיות שהוציאה מפקדת יו"ש.

2. שח"כ מתי פלד לא כל כך יודע על מה הוא מדבר. מכאן, שהאלוף ברק לא טעה ולא הטעה, ומכאן שמה שקובע הן הוראות המטכ"ל ולא שום הנחיות של מפקדה זו או אחרת, ומכאן — שמחוץ לקו הירוק יורים על־מנת לפגוע, קרי, להרוג, ובתוך הקו הירוק יורים רק לעבר הרגליים. ממש כמו שקובעות ההוראות, שאיש לא הפר אותן בביר־זית.

● ביר זית. כוחות הבטחון ירו באוויר — שניים נהרגו

מצא את ההבדלים:

(מתוך "הוראות בטחון להתנהגות חיילים ולנשיאת נשק. הוראות פתיחה באש, אופן השימוש בנשק ואבטחתו. מטכ"ל. אג"מ. מבצעים. ענף אבטחה ופנים. צה"ל — פברואר 86.")

הוראות פתיחה באש באזורי ממשל צבאי נוהל השימוש בנשק

18. הפתיחה באש תבוצע, במידת האפשר, בשלבים כמפורט מטה. מעבר משלב לשלב יבוצע רק אם השלב הקודם לא הביא להסרת הסכנה ועדיין קיימות נסיבות המצדיקות פתיחת אש.

שלב א.
יש לקרוא, בטרם יופעל הנשק, ועד כמה שהנסיבות מאפשרות זאת, קריאות אזהרה בערבית, כגון: "עצור, ולא אני יורה."

שלב ב.
ירי אזהרה באוויר, בזווית של 60 מעלות כלפי מעלה.

שלב ג.
ירי על מנת לפגוע.

השימוש בנשק ייעשה בכל מקרה בזהירות מירבית ועד כמה שהדבר אפשרי בנסיבות המקרה, יש להימנע מפגיעות חמורות מאלה שיש צורך בהן. כמו כן יש להסתפק בירי לעבר הרגליים כאשר המצב מאפשר זאת.

19. בכל מקרה אין לפתוח באש אלא נגד מי שמסכן חיי אדם.
20. בעת השימוש בנשק יש להקפיד הקפדה יתרה לבל ייפגעו אחרים.
21. השימוש בנשק ייעשה, עד כמה שהנסיבות מאפשרות זאת, בידי המפקד בלבד.
22. יש להימנע, בכל האפשר, מירי על נשים וילדים.
23. חלפה הסכנה (למשל כתוצאה מכך שגורם הסכנה בורח, נפגע, או נכנע) — אין להמשיך בשימוש בנשק אלא בהתאם לנוהל, כמפורט לעיל.

הוראות פתיחה באש בתחום הקו הירוק

12. הפתיחה באש מותרת רק כאשר התקיימו כל התנאים האלה:
א. היא באה למנוע תוצאות שאין ניתן למונען בכל דרך אחרת.
ב. מטרתה למנוע חבלה חמורה או פגיעה בגופו של היורה או ברכוש צבאי שעליו הוא מופקד.
ג. מטרתה למנוע חבלה חמורה או פגיעה בגופם של אחרים שהיורה אחראי להגנתם.
ד. אם לא עשה היורה יותר משהיה צורך סביר לעשות לאותה מטרה.
ה. הנזק שיגרום היורה אינו שקול כנגד הנזק שמנע או התכוון למנוע...
(ובהמשך...)
הפתיחה באש, בנסיבות האמורות, תעשה בשלבים.
כלהלן:

שלב ראשון
אזהרה בקול רם על הכוונה לפתוח באש כגון — הפסק או אני יורה.

שלב שני
ירי באוויר בזווית של 60 מעלות. היורה ישים לב לכך שירייתו לא תפגע באדם כלשהו.

שלב שלישי
ירי כדי לפגוע לעבר הרגליים בלבד.

הערה
יש להפסיק את הירי מייד כשפסק הצורך בכך.

הסתירה זועקת לשמיים. השאלה בעינה עומדת: מי צודק? איזו מן האפשרויות שנבעו מדברי מתי פלד היא הנכונה? ומתווספות אליה עוד כמה וכמה שאלות מהותיות שאולי הגיע הזמן, פעם אחת ולתמיד, לתת עליהן תשובה הולמת.

התסריט המקאברי הקבוע והמפורסם של "צעיר ערבי שנהרג במהלך הפגנה או התקלות עם כוחות צה"ל" בלוויית הודעה של דובר צה"ל או של אלוף זה או אחר כי "היורה פעל בהתאם להנחיות" כי היורה "כיוון לעבר הרגליים" או "ירה רק באוויר" — לא יכול להוסיף להתקיים. מאחר שאין מדובר ב"זוטות", שעליהן הדובר אינו שש לתת תשובות בדרך כלל, כי אם בבעיה מוסרית ממדרגה ראשונה, ובערך הנקרא חיי אדם, הרי שבירור יסודי ופן ותשובה בהירה וחד־משמעית של דובר צה"ל בעניין, הם מחוייבי המציאות. אבל הדובר חשב אחרת.

ארבעה ימים היו השאילתות בעניין הוראות הפתיחה באש תלויות ועומדות אצל שולחנו של הדובר. ביום הראשון נאמר כי העניין בטיפול. ביום השני — כי השאלות רבות ולכן הטיפול לוקח קצת זמן. ביום השלישי כי הם עושים את כל המאמצים להשיב על השאלות ללא דיחוי. וביום הרביעי היתה תשובת דובר צה"ל לכל השאלות מוכנה ומזומנה.

להלן השאילתות שהוגשו לדובר ותגובתו. כלשונן.

1. האירועים שהתרחשו באוניברסיטת ביר־זית ושבמהלכם נהרגו שני סטודנטים — האם הם מסווגים ומעוגנים באחת הסיטואציות המתוארות בהוראות הפתיחה באש? באיזו מהן?
2. האם קיימות או לא קיימות בצה"ל הנחיות ספציפיות כיצד לנהוג במקרה של פיזור הפגנה בשטחים? ומהן?
3. ממה נובעים השינויים המהותיים בין הוראות הירי בתוך הקו הירוק ומחוץ לו? מדוע, כאשר הסכנה היא אותה סכנה, במקרה אחד מספיקה ירייה לעבר הרגליים על־מנת לנטרל אותה ובמקרה השני לא?
4. מהי תגובת הדובר לדברי מתי פלד? האם הוא אמר זאת?

תגובת דובר צה"ל:
"צה"ל איננו מקיים תחקירי פעולות מבצעיות באמצעי התקשורת".

אנשי הרפלקס והחזון

מי שתקף והזהיר ב־1985 מאסון התוכנית לייצוב המשק — מרעיף עכשיו דברי קילוסין. כיצד? ההסבר פשוט

מאת נפתלי בן־משה

התועים במבוכי התוכנית הכלכלית החדשה, יילכו נא אל השר גדעון פת והוא ילמדם בינה ויאיר להם הדרך בעלטה. אותו פת, המרעיף עכשיו דברי קילוסין על תוכניתו הכלכלית של חברו הליבראלי, השר משה נסים, הוא שהזהיר אותנו בשעתו, בתיאור אפוקאליפטי, מפני התוצאות ההרות־אסון של התוכנית הכלכלית לייצוב המשק מיולי 1985. השר פת, כמובן, צודק עכשיו כפי שצדק אז. אפשר לומר שהשר פת תמיד צודק, ואם הדברים יוצאים אצלו הפוך, הרי האשמה אינה בו אלא ביצחק מודעי.

והנה בא מודעי ובציניות גלויה, נעדרת כל אתיקה ליבראלית, מכריז ומודיע שאף הוא תומך בתוכניתו של נסים. מה יעשה עכשיו פת? לא נותר לנו אלא לחכות ולראות — האם זה רפלקס מותנה המקפיץ את פת נגד מודעי, או שיש גם סיבות טובות שבהכרה ליבראלית להתנגדותו השוצפת של גדעון פת אז ולתמיכתו המתמוגגת היום. עוד יתברר שגם לליבראלים הישראליים יש חזון, ושלמענו יהיו פת ומודעי מוכנים להקריב הכל ואפילו להצביע יחדיו.

● **"צריך לחוק את החוקים"**

"האם עושק רש וגזל משפט וצדק תראה המדינה אל תתמה על החפץ כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם". פסוק מופלא זה, מפי קוהלת החכם והעצוב, שמשמעו בשפת 1986 שהפערים החברתיים, העוול והעושק הסוציאלי אינם באים מעצמם אלא הם פרי מעשיהם הנפשעים של השליטים ושל מדיניותם הנלוזה — עלה בראשי למשמע דבריו של שר האוצר משה נסים, שכדי לסייע לחלשים צריך לחוק את החוקים. "לחוק את החוקים" אין כמו סיסמה זו המתאימה לשמש מוטו לתוכנית הליבראליזציה החדשה.

משה נסים, שהכול משבחים את נועם הליכותיו ואת נימוסיו המעודנים, איננו הססן ופשרן כארליך המנוח. כפי שהוא עדין, כך הוא נחרץ ותקיף ויש המנבאים שמיזוג זה של עידון תקיף או תקיפות מעודנת עוד יוליך אותו הרחק, עד לכס ראש הממשלה, למגינת ליבם של חבריו הליבראלים. אצל נסים, אם מהפך — אז מהפך ליבראלי בהיקף מלא, ואם ליבראליזציה — אז עד הסוף ובכל המובנים. זה האיש המעודן משה נסים, המכריז על עצמו כבעל רגישות סוציאלית גבוהה, ושנוסף להיותו ליבראל הוא גם דתי, השואב את השראתו החברתית, על צדק ועל שוויון לא מחזון נביאי ישראל, אלא מחזון הליבראליות הפרועה של הנביא מילטון פרידמן.

● **עיתונאי מראיין עיתונאי**

מנהג חדש בא למדינת הטלוויזיה: עיתונאי אחד מראיין עיתונאי שני. ולא רק לצורך הבאת עובדות וחדשות מזוית ואירועים אלא כדי לפרשן פירושים ולהמציא סברות כרס. אותי זה מצחיק. לשיא הגיע השבוע מגיש "ערב חדש", העיתונאי דן מרגלית, כאשר תיחקר במלוא הרצינות ותוך ניפוח ידיים את עמיתו למערכת, עקיבא אלדר, בדבר כוונותיהם הפוליטיות והנסתרות של שרי המערך בהתנגדותם לתוכנית הכלכלית. דן מרגלית השקיע מאמץ אינטלקטואלי עצום כדי להוכיח באמצעות עקיבא אלדר, שלא רק שיקולים ענייניים מניעים את שרי המערך בהתנגדותם לתוכנית אלא גם שיקולים פוליטיים. אז מהו ומה יודע עקיבא אלדר יותר מדן מרגלית? ואם עקיבא אלדר אמנם יאשר את התיזה של דן מרגלית — מה זה אומר ואת מי זה מעניין?

אך חכו. דן מרגלית לא נרגע ורצה לקבל גם את אישורו של עקיבא אלדר לכך, שהתנגדותו החריפה של יצחק רבין לתוכנית (ואמנם מפי רבין שמענו את הביקורת הנוקבת ביותר והפוליטית ביותר: "זו לא תוכנית צמיחה, זו תכנית צריכה; אלה שהמיטו עלינו את אסון לבנון באים להמיט עלינו אסון חדש". כל הכבוד, רבין, תחזיק מעמד עד הסוף!) נובעת מטינה ישנה שהוא שומר לפרופסור ברונו. אינני בטוח אם פרשנות רכילאית זולה זו מעל מסך הטלוויזיה תואמת את האתיקה העיתונאית, אך אני בטוח שהיא מאוד מגוחכת.

הבדל של 4 אחוזים

עד שישראל קיסר לא הרים בשם ההסתדרות את נס המאבק הרעיוני הפוליטי נגד המהפך הליבראלי של השר נסים — שמרו נציגי מפלגת העבודה על פרופיל נמוך. לפתע ניטל מהם כוח הדיבור ונעשו לגמגמנים. כן ולא. בעיקרון התוכנית מקובלת עלינו, אך אין אנו יודעים את הפרטים. רעיון הרפורמה הוא בעצם שלנו ואנחנו הוגיו, אך צריך לדון בפרטים. כן, ישנה בעיה של השכבות החלשות (אין בעיה של מתן הטבות ענק לעשירים) ועל כך נצטרך לתת את הדעת.

לפתע הם לא יודעים ולא מבחינים. כל כלי התקשורת מלאים זה שבועות בפרטי פרטים של התוכנית, אך נציגי מפלגת העבודה בממשלה לא שמעו ולא ידעו. עקרונות הרפורמה לחוד ופרטי התוכנית לחוד. כאילו לא הפרטים הנבונים הם המרכיבים את התוכנית הנבונה. לאחר שישראל קיסר הצליף עליהם בשוט והעיר אותם לקום ולהתייצב למערכה — אנו מתבשרים על תוכנית אלטרנאטיבית המוגשת על־ידי השר משה שחל, שלפיה תעלה תקרת המס מ־45% ל־49% (שימו לב: לא 50 אלא בדיוק 49 אחוז) וסף המס יעלה מ־820 שקל ל־900 שקל.

סוף סוף — יש בידינו אמת־מידה למדוד את המרחק בין מפלגת העבודה לבין הליכוד. המרחק הוא 4 אחוזים למעלה ו־80 שקל למטה. כשאני שומע את הסכמתם האילמת, הזועקת מתוך גמגום, של כמה מבכירי נציגי מפלגת העבודה להורדת תקרת המס לבעלי ההכנסות הגבוהות מאד — אני נזכר בקביעתו של קארל מארכס, שההוויה יוצרת את התודעה.

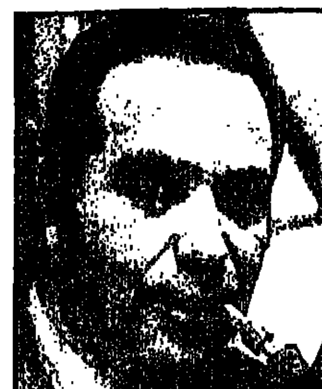

גדעון פת. מודעי ולהיפך

פצעים ישנים, מלחמות חדשות

מאת קאסם זייד

בימים אלה ניטש ויכוח סוער, רצוף האשמות הדדיות קשות, בין פצועי "יום האדמה" לבין הוועד להגנת האדמות. בוויכוח זה לוקחות חלק כמעט כל התנועות הפוליטיות ברחוב הערבי. תחילתה של המרשה בגילוי דעת שהוציאו פצועי "יום האדמה", בו הם מאשימים את הוועד להגנת האדמות בניצול כספי התרומות למטרותיו האישיות.

פרסומו של גילוי הדעת בעיתון "אל־סנארה" היוצא לאור בנצרת וב"אלוטן", בטאונה של התנועה המתקדמת לשלום, עורר את זעמם של אנשי חד"ש ועורר סערת רוחות גדולה. בגילוי הדעת טוענים פצועי "יום האדמה", שהוועד ניצל את מכאוביהם ואת שמם לסחיטת כספים מהציבור הערבי. כספי התרומות לא הגיעו ליעדם הנכון והם רואים בכך בגידה בנפגעי יום האדמה.

הפצועים דורשים מהוועד להגנת האדמות להגיש דו"ח כספי מפורט ולהסביר לאיזה מטרות הוצאו הכספים. הם דורשים מחד"ש להפסיק את מסע ההשמצות נגדם, ומצד שני הם קוראים לציבור הערבי לחדול מלתרום ביד נדיבה לקופתו של הוועד להגנת האדמות.

"שתולים ומשתפי פעולה"

מאז פרסום גילוי הדעת מתנהלת המערכה, כשמצד אחד עומדים פצועי יום האדמה, עיתון "אל־סנארה", התנועה המתקדמת לשלום וחוגים אחרים, ומצד שני חד"ש ותנועת בני־הכפר. "אל־אתיחאד", בטאונה של רק"ח בשפה הערבית, שופך קיתונות של רותחין על פצועי יום האדמה, מכנה אותם "שתולים" ו"משתפי פעולה", העושים את דברו של השלטון ותוקעים סכין בליבו של הציבור הערבי בישראל.

הפצועים מצידם לא נשארו חייבים. לפני שבועיים קיימו כנס בכפר סכנין, בו בחרו בוועדה ציבורית שתדרוש מהוועד להגנת האדמות דו"ח כספי על פעולותיו. הוועדה, בראשותו של ראש מועצת סכנין מוחמד תנאיים, דרשה להיפגש עם נציגי הוועד הארצי להגנת האדמות לפני ה־20 בחודש — מועד קיומה של ועידת הוועד להגנת האדמות. נסיונותיהם של אישי ציבור ערביים לתווך בין הצדדים היריבים עלו בתוהו. חברי מזכירות הוועד להגנת האדמות לא נענו להצעה להיפגש עם נציגי פצועי יום האדמה, כדי ליישר את ההדורים ביניהם. הם אף החליטו שלא להזמין את פצועי יום האדמה ונציגי משפחות החללים לוועידה. הדבר גרם להחרפה נוספת, וחילופי ההאשמות וההדדיות נמשכו.

בוועידה עצמה, שהתקיימה בנצרת בשבת, יצאו כל הדוברים בהתקפה חריפה על פצועי יום האדמה וחזרו וכינו אותם בוגדים ומשתפי פעולה עם השלטונות. ח"כ תאופיק זייד, שהיה הנואם המרכזי בוועידה, אמר שהמסע נגד הוועד להגנת האדמות הוא מטורף, ופוגע בלב הציבור הערבי. הוא האשים את מנהליו בחתירה להקמת ועד כרדלני במקומו של הוועד הקיים. את אנשי התנועה המתקדמת לשלום האשים ביישום רוח מסמכו של קניג. זייד הבטיח שמארגני יום האדמה ימשיכו לפעול, וכל המנסים לפגוע בהם ינחלו כשלון חרוץ. כל מי שאינם כאן הם מחוץ לקונסנזוס של ערביי ישראל, אמר בנימה דרבנית.

סלים אליקאסם, חבר המזכירות המרכזית של רק"ח, הגיש דו"ח כספי, ממנו עולה שהכנסות הוועד מתרומות הציבור הגיעו ל־32,902 ש"ח, כשההוצאות מסתכמות ב־5,285 ש"ח ויתרת החשבון היא 27,617 ש"ח. הוא הסביר שכספי התרומות לא נועדו מלכתחילה לשמש כפיצויים לפצועי יום האדמה. "לו היו מוציאי דיבתנו לוחמים אמיתיים, הם היו צריכים להתגייס ולהפגין מול לשכתו של שר הבטחון, כמי שהיה אחראי למאורעות יום האדמה", אמר. מארגני הוועידה ניסו לשוות לה חשיבות רבה. בהחלטותיה נאמר שהיא מייצגת את הקשת הרחבה ביותר של האוכלוסיה הערבית בישראל.

מגבירים פירוד

הוויכוח המתנהל, סביב אחד העניינים

(המשך בעמוד 10)

נושא שוב באמצע

סיפור גדול על פליטת־פה קטנה

מאת דורית גפן

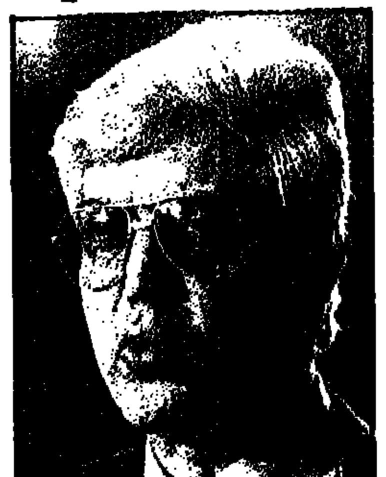

דוד לוי
יריבות וחשדנות

יצחק שמיר
סיכויים קלושים

משה ארנס
סלידה מתקולניות

מעטים, אם בכלל, בתנועת החרות מתעניינים בכוונת דבריו של השר משה ארנס בישיבת הממשלה השבוע, כאשר קשר בין ומת השיכון בארץ לבין אפריקה. התגובה הנעלבת של השר לוי — היציאה ההפגנתית שלו מחדר הישיבות וכל מה שהתרחש לאחר מכן, אינם אלא סימפטום נוסף למחלתה הנוכחית של תנועת החרות, ליריבות האובססיבית בין ראשיה ולחשדנות השוררת ביניהם.

מערכת היחסים בין ארנס ללוי השתבשה כבר לפני חודשים רבים. לאחרונה, כאשר נדמה היה לדוד לוי, כי הצליח להגיע להסכמה עם יצחק שמיר על בחירתו כמ"מ יו"ר תנועת החרות, היה זה לא אחר מאשר ארנס, אשר התנגד לכך בכל התוקף ופעל אצל שמיר כדי לסכל את ההסכמה־הבטחה שנתן לדוד לוי. שמיר אומנם מעוניין למצוא פתרון מוסכם שיביא סוף־סוף לכינוס הוועידה, אך הלחצים של ארנס ואנשים אחרים מבין מקורביו, אילצו אותו לסגת, ולמעשה, לחזור בו מההבטחה שנתן ללוי.

אין פלא איפוא שדוד לוי רואה בארנס יריב קנטרני, מי ששם לו רגליים, ואינו מעוניין לתת לו מה ששמיר כבר היה מוכן לתת. מכאן נובעת גם הרגישות המיוחדת של לוי לדברי ארנס, והחשדנות כלפי כוונותיו כאשר אמר את אשר אמר. יש להניח, כי בנסיבות אחרות היתה עוברת הערתו של ארנס ללא תגובה, או לכל היותר בקריאת־ביניים שיסביר למה התכוון. הסיפור הגדול שעשו מפליטת הפה הקטנה וחסרת המשמעות של ארנס נובע כאמור ממערכת היחסים המעורערת בין השניים.

ארנס לא הסתיר בשנה האחרונה את מה שאפשר לכנות כסלידתו מהשיטות הקולוניות והטרקטיביות של מחנה דוד לוי, ערב הוועידה וכן בוועידה עצמה. הוא גם היה בין אלה שדירבנו את שמיר, אשר היה פאסיבי כמעט עד לערב נעילת הוועידה, לצאת חוצץ נגד מחנה לוי, ו"לקרוא לתופעה בשמה". ואכן שמיר, שכמעט לא התבטא במשך יומיים לנוכח כל ההתרחשויות בוועידה ובעיקר מאחורי הקלעים שלה, באולמות ובחדרים השונים, התפרץ לבסוף במלים קשות וחמורות, שהפתיעו רבים. אלא שהתעשתותו של שמיר אז, היתה מאוחרת מדי. היא באה לאחר שאיבד כבר את השליטה על מושכות הוועידה, כאשר גם "אלף כבאים" לא היו מצליחים לכבות את הרוחות הסוערות של אלפיים הצירים הגועשים והנרגזים. ובאחרונה חוזר שמיר, כמעט כמו תקליט שתקוע, הוא שב ומנגן אותו פסוק, כי יש להביא לאיחוד התנועה, וכי על החברים מן השורה לתבוע ממנהיגיה להתאחד. השאלה הרטורית שכמעט מתחייבת מאליה היא: ומה אתה עשית בשביל זה.

במחנה דוד לוי מתקשים להשלים עם הנסיגה של שמיר מהבטחתו, וטוענים, כי אי־אפשר לסמוך על המלה שלו. מקורבי שמיר מסבירים, כי ההסכמה היתה פרטית, כלומר אילו היה זה רק עניינו של שמיר, היה הוא מסכים שלוי יהיה מ"מ יו"ר התנועה, אך לא יתכן להתעלם גם מדעתם של ארנס ושרון, המתנגדים כידוע להצעה הזאת. הם מוסיפים: הרי אם אנחנו רוצים להגיע לוועידה מוסכמת, פירוש הדבר, כי כל הארבעה צריכים להסכים ביניהם על הצעה אחת.

רבים כבר שכחו, אך ועידת "חרות" נקטעה לפני מה שהיתה אמורה להיות ההתמודדות הגדולה, החזרה הגנראלית, על ההתמודדות בעתיד הלא כל כך רחוק, בין דוד לוי ומשה ארנס. אז עמדו השניים להתמודד על ראשות הוועדה המתמדת. לכל היה ברור (לפני עשרה חודשים) כי זה עשוי להיות מבחן חשוב ביותר לדוד לוי. אך גם למשה ארנס, אשר רואה עצמו כמועמד של מחנה שמיר, לאחר שזה יחליט לפרוש מפעילותו כמנהיג חרות והליכוד. כידוע, ההתמודדות לא התקיימה. הוועידה התפוצצה בטרם עת.

במחנה ארנס, ובעיקר בקרב מקורביו, מציגים את תביעותיו של לוי כסחטנות פוליטית, כתביעות שאין להן יסוד. לוי, כך אומרים מקורבי ארנס, מנסה להרוויח מכל עניין. הם מציינים בהקשר זה את הופעתו בטלוויזיה ערב הדיון הממשלתי על התוכנית הכלכלית, והדברים הבוטים שאמר נגדה.

אלמלא היה מצבה הפנימי של תנועת החרות כה מעורער אפשר היה לחשוב, כי שמיר פשוט נהנה מההתקוטטויות וההתגוששויות בין יורשיו בפוטנציה, בבחינת: ישחקו הנערים לפני. אך לכל ברור, כי גם אם אין אלה אולי משחקים באש, הרי אלה בהחלט משחקים מסוכנים, שאינם תורמים לחיזוקה ואיחודה של תנועת החרות בימים אלה. הקריאות־פניות של שמיר לחברי המפלגה לקרוא לשרים לסדר, ולתבוע מהם להגיע להסכמה ביניהם, הן במקרה הטוב מגוחכות, ובמקרה הגרוע — פשוט פתטיות. שהרי המושכל הראשון של הנהגה אישית ושל סמכות ואוטוריטה הוא היכולת של ראש תנועה פוליטית להביא את ראשיה להסכמה מינימאלית, שתאפשר את תיפקודה הסביר של המפלגה. ספק אם שמיר הצליח במבחן ההנהגה החשוב הזה, והסיכויים שיתעשת ויצליח לגשר בין היריבויות והיומרות של חבריו בצמרת "חרות", למידה מתקבלת על הדעת של מודוס ויוונדי, נראים קלושים יותר ויותר, זאת נוכח הקיטוב הנוסף ביחסים הבינאישיים בתוך הנהגת "חרות", וגם מול קריאות "התך" של שמיר בכינוסים מפלגתיים — לעזרת החברים מן השורה.

הדליקה שניצתה בוועידת "חרות", ופוצצה אותה בטרם עת, לא כבתה כליל. מדי פעם מתחוללות הצתות ספוראדיות, כמו זו שהיתה השבוע בין ארנס ללוי, או כמו זו בין שמיר לשרון, אשר מרמזות, כי יזרמו עוד מים רבים עד אשר אפשר יהיה, אם בכלל, להגיע לשלום־בית מוסכם בתנועת החרות, שיאפשר את כינוס הוועידה בעתיד הקרוב.

ההון הפוליטי של שר האוצר

בהשקט ובביטחה עשה השר משה נסים זינוק רציני בקריירה הפוליטית שלו. משר משפטים צנוע למדי, שאינו מתלבט יתר על המידה, ונחשף אך מעט מאד לתקשורת ולציבור הרחב, הפך נסים בתשעת החודשים האחרונים, ובעיקר בתקופה האחרונה, לאחד האישים אשר שמם מתנוסס בכותרות הראשיות בעתונות, ברדיו ובטלוויזיה. מבחינתו האישית־פוליטית זהו הישג נכבד, ואין זה משנה אם תוכניתו לא התקבלה בממשלה.

נסים, בעל הסגנון הזהיר, המנוסח בקפידה כמעט משפטית, אינו נכנס לעימותים מיותרים ויודע לסגת. הלויאליות שלו קירבה אותו בשעתו למנחם בגין, ויש האומרים כי היום פיתח יחסי קירבה הדוקים ואמון גם עם ראש הממשלה יצחק שמיר.

בתנועת החרות יודעים, כי משה נסים היה אחד מאלה שדחפו באופן עקבי ומתמיד לאיחוד בין המפלגה הליברלית לבין תנועת החרות. גם דעותיו המדיניות מוכרות היטב, והוא נחשב ל"חרותניק" של המפלגה הליברלית. אף כי עניין איחוד הליכוד תלוי עדיין על בלימה, וקשור קשר הדוק להתפתחויות שיהיו בתוך "חרות" ובכינוס הוועידה, הרי לכל ברור, כי סיכוייו של נסים, שהוא בעל נתונים אידיאליים כמעט: גם ספרדי, גם דתי (בן של רב ראשי), וגם נץ מדיני, להתקבל היטב ובמקום בולט מאד בצמרת המפלגה המאוחדת, הם טובים מאד.

ידוע גם ידוע, שבתנועת החרות מעדיפים את הליכותיו המדודות והנעימות של נסים על פני הטמפרמנט הבלתי יציב של יצחק מודעי, למשל. אם בעבר הלא־רחוק היה למודעי יתרון ניכר על פני נסים בכל הקשור לחשיפתו התקשורתית והיותו במוקד החדשותי, בעיקר כשר האוצר, הרי זה ניטל ממנו בעל כורחו, ונמסר אחר כבוד לידיו של נסים, אשר עשוי להפוך את ההזדמנות הגדולה שנפלה בחלקו כדי להגדיל את הקפיטל הפוליטי שלו.

אף כי מאחורי נסים עשרים־ושבע שנים של פעילות פוליטית, מאז נבחר לראשונה ב־1959 לכנסת, הרי מבין שרי הליכוד אין הוא דווקא מן הקשישים. שכן, הוא נבחר לכנסת בגיל 24. צניעותו של נסים אינה מלמדת בהכרח על שאיפותיו הפוליטיות האישיות. ערב הבחירות האחרונות לכנסת העז להתמודד מול מודעי על המקום הראשון במפלגה הליברלית. הוא לא הצליח להכריע את מודעי, בין היתר בגלל אי־מילוי הסכמים של קבוצות ואנשים שונים, שהבטיחו לתת לו את תמיכתם ונסוגו ברגע האחרון. היום, כך אומרים במפלגה הליברלית, יש לו סיכויים טובים מאד לנצח את מודעי. אלא שלפי שעה התמודדות כזאת אינה עומדת על סדר היום. מבחינתו של נסים — משרד האוצר — עשוי להיות קרש־קפיצה שלו למעמד של הנציג הבכיר ביותר של המפלגה הליברלית במפלגה המאוחדת, כאשר זו אכן תתאחד. דוגמה קטנה אך משמעותית לאותו ביסוס של מעמד הבכורה של נסים, היא הוצאתו של מודעי, שהוא מבחינה פורמלית עדיין מספר אחד של הליברלים בליכוד, מהקבינט. אמנם לכאורה יש תירוץ סביר לכך: היותו של נסים שר האוצר, וכניסתו לקבינט בתוקף תפקידו. אך כידוע הקבינט עוסק בעיקר בעניינים מדיניים ובטחוניים, בעוד שלנושאים הכלכליים יש קבינט כלכלי. מחאותיו של מודעי לא הועילו — היה עליו לקבל את ההסברים הפורמליים. מה גם, שבמעמדו היום, כאשר הוא ממתין להמתקת גזר דינו ולקבלת תיק ממשלתי בקרוב, לא נותר לו מרווח של פעולה נגד ההחלטה להדיחו מהקבינט, ולמעשה ממעמדו הבכיר כאיש המפלגה הליברלית.

משה נסים
ה"חרותניק" של הליברלים

מוציא הערמונים

ראש הממשלה יצחק שמיר יכול לומר למקורביו, כי לא איכפת לו שמ"מ ראש הממשלה שמעון פרס ייהנה ממעט מוניטין, ובלבד שיוציא לו את ערמוני ההסתדרות מן האש, ויאפשר להפעיל את התוכנית הכלכלית. את הכבוד, לדעת שמיר, אפשר יהיה לגנוב אחר־כך, לאחר שהתוכנית תופעל. אך זוהי דרך פשטנית ובעיקר תמימה, שנועדה לפטור בקלות יתירה את שמיר מאי־יכולתו לעשות את אשר עשה פרס כאשר הוא היה ראש הממשלה.

מאז הרוטאציה נדחק פרס מעט הצידה. בפוליטיקה אין רחמים, וההתמקדות היא על האיש בעל התפקיד הבכיר ביותר. כשר החוץ לא הצליח פרס בפרק־הזמן הקצר הזה לחולל הפתעות מדיניות. המעמד של מ"מ ראש הממשלה חשוב כמובן, אך מבחינה ציבורית — לפחות מן ההיבט המיניסטריאלי, המיקוד הוא על ראש הממשלה. אפילו לתיק הבטחון יש השפעה ותהודה גדולות יותר מאשר לתיק החוץ, ואין זה מקרה ששר הבטחון יצחק רבין התחיל להאפיל על פרס, לפחות מהבחינה התקשורתית.

בניגוד לשמיר, שאינו מצליח לנתב את היריבויות הפנים־מפלגתיות ב"חרות" ובליכוד, מצליח פרס לשמור על הופעה מאוחדת של ראשי המפלגה שלו — דבר שמבליט ביתר שאת את הבעיות בתוך "חרות". גם מעמדו במפלגה איתן ביותר, והוא זוכה לתמיכה רחבה מאד, וכמעט שאין מערערים על מנהיגותו.

היזקקותו של שמיר להתערבותו האישית של שמעון פרס לגיבוש התוכנית הכלכלית, ובעיקר ליישומה מתוך הסכמת הגורמים השונים במשק, תאפשר בבוא העת למפלגת העבודה, ולשמעון פרס בראשה, לתבוע לעצמם את הקרדיט לא רק על הורדת האינפלציה בצורה מעוררת התפעלות (במיוחד בהשוואה לרמתה המפחידה ערב החלת התוכנית ביולי 85'), אלא גם על השלב הבא שלה, שאמור בין היתר להביא לצמיחה במשק ולרווחה מסויימת לציבור.

אין זה סוד, כי במפלגת העבודה ראו בתוכנית המקורית, שלא התקבלה בממשלה, סימנים מובהקים של כלכלת בחירות, אשר צריכה היתה להכשיר את הקרקע לליכוד לקראת מערכת הבחירות הבאה, תוך שימוש דמגוגי בתעמולה, שממשלה בראשות איש הליכוד היא שהביאה כל זאת. עכשיו, לאחר שבליכוד הבינו, כי לא ניתן להעביר תוכנית ללא הסכמת מפלגת העבודה וללא הסכמת ההסתדרות, ייאלצו להתחלק במוניטין, אם יהיה כזה, עם מפלגת העבודה. יותר מזה, יתכן, כי את עיקר הקרדיט יקבל בסופו של דבר שמעון פרס. אשר תועמלני "העבודה" יוכלו להציג את מעורבותו כערבות העיקרית ליישומה של התוכנית הכלכלית.

שמעון פרס
לתבוע את הקרדיט

גם מאמציו הניכרים של שמיר לגלות בימים האחרונים מעורבות, לפחות מילולית, בנושאים הכלכליים נראים כפויים ומאולצים לעיני. לא פלא איפוא ששמיר קפץ על המציאה, והטיל על פרס לעשות עבורו את מלאכת ההידברות והשכנוע עם ההסתדרות ועם המעסיקים והתעשיינים. מבחינתו של פרס האתגר שהוצב בפניו בהחלט משתלם — הוא מחזיר אותו למרכז התמונה, ומזכיר לציבור, כי לא מחליפים סוס מנצח, כלומר, הוא זה אשר הצליח להפעיל וליישם את תוכנית ייצוב המשק, והוא זה אשר יביא ליישומה של תוכנית ההמשך, על־ידי התערבותו ומעורבותו האקטיבית.

בעד מדיניות של הידברות

זה ימים רבים נמשכת שרשרת האלימות בגדה המערבית. מפגינים צעירים נהרגים, תלמידים וסטודנטים פלשתינאים ניצבים נגד יריות חיילים ישראליים תוך זריקת אבנים.

נוכח האירועים הללו החלטנו אנו, ידידי "שלום עכשיו" בווינה, שלא נוכל עוד להסתכל מן הצד מחרישים. לא כיהודים המבקשים להעניק אליבי לשונאי ישראל, למיתקפת חסידי גרמניה רבתי, המבקשים לפרוק את עול האשמה מכתפיהם על־ידי הרחקת הוויכוח על העבר לארץ־ישראל, אנו מרימים את קולנו. זה שנים אנו יוצאים חוצץ נגד ההסתה האנטי־ישראלית. רבים מאיתנו השתתפו כיהודים בעלי הכרה בפעולות פוליטיות שהוקיעו את מלחמת הבחירות האנטישמית של ואלדהיים ונאבקו נגדה.

ואולם כבעלי־מלך להבנה עצמית ותודעה היסטורית יהודית אנו נוטלים עתה את רשות הדיבור. כידידי ישראל דמוקראטית ומתקדמת אנו מזועזעים נוכח שיטות פעולתו של צה"ל נגד המהומות. אנו מקבלים בברכה את תביעתה של תנועת "שלום עכשיו" להקמת ועדת חקירה.

דווקא לציונים, השואפים לשחרור מן הגטו, חייב להיות ברור כי העם היהודי לעולם לא יהיה חופשי אם ידכא עם אחר.

אך אנו מוקיעים גם את ההתנקשות האחרונה, בה נרצח יהודי דתי, שמחים אנו כי פלשתינים מתונים בגדה המערבית הסתייגו ממעשה טרור זה.

אנו נגד מדיניות של מטחי־אש וקני רובים. אנו בעד מדיניות של הידברות, של אורחים חופשיים ושל חופש הדיבור - חופש דיבור למען השלום.

אגודת ידידי "שלום עכשיו" בווינה

מה הקפיץ את דוד לוי

חידה קצרה לבעלי תפיסה מהירה: מי האיש היושב בממשלה ומזוהה יותר מכל אחד אחר עם שוליה של התוכנית הכלכלית האחרונה? רוצים רמז? נעלב מהר מאוד למשמע רמזים או ביטויים הקושרים אותו עם מוצאו הצפון־אפריקני. נכון, סגן ראש הממשלה דוד לוי. זה מכבר למד הפוליטיקאי לוי שכדי לצבור כוח פוליטי - חובה לנגוח. לגביו לא משנה כל־כך את מי ינגח, כמו את מה לנגח.

ולכן קפץ כמוצא שלל רב על תוכנית האוצר לרפורמה במיסים, תפס את השור בשתי קרניו, השמיע לכל בית ישראל מה באמת הוא חושב על תוכנית זו, ועל השיקולים העומדים מאחוריה ולבסוף למשמע הערת־ביניים מפי חברו למפלגה ולשולחן הממשלה - קם ויצא בכעס רב את ישיבת הממשלה.

מה באמת כואב לשר לוי? מצב משלמי המיסים בעיירות הפיתוח? הדאגה לחלשים בעם, למסכנים, לדפוקים? האם לדעתו יש לאכול את העוגה וגם להשאירה שלמה?

גם דוד לוי יודע כי בתוכנית המוצעת יש חסרונות, אי־אילו עיוותים. אבל מה שחשוב יותר וקובע בסיכומו של דבר (לדעת מתכנניה ואלה המתיימרים להבין בה), מובטחת לה הצלחה בטווח היותר רחוק, כלומר, הגשמת היעד העיקרי שלה - צמיחה כלכלית. את לוי לא מעניין כנראה העתיד. חשוב לו יותר ההווה.

אבי גרין, תל־אביב

תכנית כלכלית — על גב השכירים

הממשלה מתכננת גזירות חדשות וקשות נגד השכירים והשכבות החלשות: לגזול מאתנו את תוספת היוקר; להקפיא את השכר השחוק; לבטל הפטורים ממס לשכירים; להטיל מיסוי על קצבאות ועל גמלאים; להטיל מסוי על חסכונות קרן ההשתלמות; להטיל אגרות חינוך ובריאות; לקצץ בשיעור ניכר בסובסידיות למוצרי היסוד ולתחבורה ציבורית.

לעומת זאת, מבטיחים לבעלי ההון, למעבידים ולעשירים שחרור ניכר ממס הכנסה, מ־60% עד 40%, להקטין את מס מעסיקים מ־7% ל־4% ועוד הטבות אחרות. זאת תוכנית שתעשה את העשיר עוד יותר עשיר ותקבור את העני עוד יותר. לא נשלים עם הגזירות החדשות נגדנו. ההסתדרות וועדי העובדים נדרשים להתנגד בכל כוחם, ולא להתקפל בפני הממשלה. נתגייס במלוא כוחנו לביטול רוע הגזירה. לא נשלים עם שחיקת שכרו של העובד השכיר כמכשיר לתוכניות כלכליות, דבר שאינו מעורר קליטת עובדים בעבודה יצרנית.

ועדי עובדים באיזור פתח־תקוה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

מסך ראשון

נשמת הנישום

מאת גיורא מנור

„פוזה" — מונודראמה מאת ובבימויו של יוני עופר, ביצוע, רמי ברוך; מוסיקה: דן הנדלסמן; תפאורה ותלבושות: אריה ברקוביץ; תאורה: רפי כהן — בבית ציוני אמריקה בתל־אביב.

בעצם, המונודראמה היא הצורה הבסיסית, אם תרצו הקמאית, של התיאטרון. זהו המספר, המשורר הכפרי, השחקן הראשון, אותו תספיס היווני, על מעלותיו ואולי גם התיאטרון הראשון שכל אחד מאיתנו נחשף לו בילדותו: הסבתא או הסבא, המספר לנו סיפורים לפני שהולכים לישון.

ואם המרכיבים טובים, מספיק סיפור טוב, מספר מוכשר עם קצת אביזרי־בימה לפייט תיאטרון של ממש.

יוני עופר והשחקן רמי ברוך מנסים לצייר דיוקן קולקטיבי מקובץ של איש אחד וזה קצת אבסורדי. אין ספק, שיוני יודע לכתוב סקיצות קצרות, שיש לו הבריקות לשנויות, ואלה אינן משתלטות על הרמיזות. אבל לפעמים, ביחוד בחלקו השני של הערב, לא תמיד הדברים ברורים, ומצאתי את עצמי תוהה לעיתים, על מה בעצם מספר לנו רמי ולמה הוא עושה לנו זאת?

ההתחלה מבטיחה מאוד. גם פזמון „פוזה" מצויין. בכלל, המרכיב המוסיקאלי מעולה ורמי מגיש את השירים ביכולת וחן. דן הנדלסמן יש בו משהו מתכונות הזיקית, והוא מסוגל להתאים את עצמו לחומר, תכונה נדרשת ביותר למוסיקאי בתיאטרון.

יש משהו קצת צ'כובי ברמות ה„נישום" הזה, כפי שרמי מכנה את דמותו באחד הקטעים, האפור, אבל בעל השאיפות הדי־מטורפות, הנעביר בעל העולם הפנימי הצבעוני, שהוא עצמו אינו מודע לו, וצבעיו נגלים לעינינו בלבד.

„לולו בתור למחאה" הוא סיפור קצר שלם, על ניצול הפגנות פוליטיות למטרות ארוטיות, אבל כשרמי יורד מהבימה כדי לשוחח עם הצופים, אוזלת הספונטאניות שלו, וזה חבל, באופן פאראדוקסאלי, המונולוגים המוכנים היטב נשמעים ספונטאניים, ואילו האילתור — או מה שנועד להישמע כאילתור־מאולץ.

אריה ברקוביץ בנה ברקע מין קודר־עכביש, שרמי מסתבך בהם לעיתים באופן קצת סימלי מדי לטעמי, ורפי כהן הצליח להפיק תאורה יוצרת מצבי־רוח משתנים בכלים מעטים (כנראה גם ללא אלקטרוניקה ובלי כלי־תאורה אפשר עדיין להסתדר, לפעמים פחות הוא יותר.)

חבל שמופע בנוי בצורה הפוכה מההגיון הבימתי: הראשית חזקה וברורה, ולקראת סיום רפה המתח, ונוצר ערפל של כוונות עמקניות מדי.

רמי ברוך ב„פוזה" — דיוקן קולקטיבי של איש אחד

קונצרט ראשון

התמודדות אדירים

מאת אביבה שלח

התזמורת הפילהארמונית הישראלית בקונצרט מס' 1 של סידרת אירועי יובל חגיגיים בניצוחו של דניאל ברנבוים, עם ברברה הנדריקס (סופרן), מידה זכאי (קונטראלטו), בריס מריט (טנור), חוזה ואן דאם (באס־באריטון) ומקהלת התזמורת של פאריס. התוכנית: בטהובן — סימפוניה מס' 9 ברה מינור, אופ' 125 („מקהלתית"). היכל התרבות 22.12.86.

אירועי היובל של הפילהארמונית נפתחו במזמור לשמחה. ראשית יפה למחזור חגיגות מתמשך. היה טוב אם בערב כזה היה מושג יופי תף, ככל האפשר, מפנמים. אך למרות כמה שיאים שהושגו, היה הביצוע רחוק משלמות.

התשיעית של בטהובן, מיצירות הענק של כל הזמנים, חרגה מזמן מאמות המידה המקובלות והפכה לסמל להתמודדות אדירים, ביטוי לאחווה הגדולה ולאנושיות חובקת העולם. היא אינה יכולה להיות רק מבוא, היא הדבר בעצמו.

בפרק הראשון הציג ברנבוים בניין רב ממדים בנוי לתלפיות, למרות שלקה בקולניות יתר ובחוסר מנוחה מלא. לעומתו היה הסקרצו, פרק השחוק, מהיר וקצר נשימה וכמו אחוז תזזית נידף אל הארגה, שלא השכיל גם להרגין ונותר כמעט משעמם. רק בפרק האחרון, גולת הכותרת ותמצית הכל, באה הגאולה ברמות מקהלה רבת ממדים ואיכות, אנסמבל סולנים ורוח גדולה שבאה סוף סוף.

קולנוע

על שודדים ועל ברווזים

מקבץ סרטי ילדים לחופשת חנוכה

מאת יעל ישראל

● **חמושים ולא מסוכבים**
שני שלומיאלים, אחד שמן ושוטר לשעבר, והשני רזה ופרקליט בישימול, מוצאים עבודה חדשה כשומרים בחברה פרטית. למן הראשית הם נקלעים לשפע של טעויות, במסורת לורל והארדי והשמן והרזה. כשהם מנסים לסכל שוד הם בורחים מהשודדים לתוך מלונת כלבים רצחניים ויוצאים משם בשן ועין ועוד דברים מצחיקים, עד הסוף הטוב. מגיל 9 ומעלה. בקולנוע "דרייב אין", תל־אביב.

● **„חטיפה נעימה"**
במסורת הסרטים עם ההומור המטורף נוסח "טיסה נעימה" ו"סרט מטורף". הפעם קומדיה של טעויות עם כל המרכיבים המטורפים. אשתו השמנה של מיליונר נחטפת, פילגשו רוצה לסחוט אותו, שוטרים מטומטמים מוליכים שולל ויש אפילו רוצח חדר מיטות מטורף, מגיל 10 ומעלה, בקולנוע "חן 1", תל־אביב.

● **„בחזרה לנעורים"**
מיליונר המוני ועליז מחליט להצטרף לספסל הלימודים יחד עם בנו. בקאמפוס הוא עושה הרבה רעש ומסיבות, הרבה בריחות נעורים וביקורת על מערכת החינוך, מגיל 10 ומעלה. בקולנוע "אורלי", תל־אביב.

● **„בעקבות החרב הקסומה"**
סרט מצוייר מאולפני וולט דיסני, בו מסופרות עלילותיו של המלך ארתור בימי נעוריו וכיצד הוא הופך למלך טוב ומטיב בעזרתו של הקוסם המופלא מרלין וידידו החכם הינשוף ארכימדס. סרט מקסים. מגיל 4 ומעלה. בקולנוע „חן 2" תל־אביב.

"גיבור מגזע אחר" – להציל את העולם

● **היפהפיה והיחפן**
עוד סרט של וולט דיסני משנות ה־50. סיפור אהבתם האנושי של כלבת קוקר ספנייל מיוחסת וכלב רחוב חסר [illegible] להתחמק. מגיל 4 ומעלה. בקולנוע „חן 4" תל־אביב.

● **מלון לצעירים**
חבורת צעירים ניו־יורקים קונים „על עיוור" מלון בעיירה קטנה וכשהם מגיעים למקום הם מגלים שקנו גרוטאה עלובה. ביחד הם נותנים כתף ועושים מהעניין גן־עדן לבני נוער, בו רק לצעירים מותר להתארח, הרבה תעלולים, שירים ותחבולות, מגיל 9 ומעלה. בקולנוע „תל־אביב".

● **גיבור מגזע אחר**
זה לא דונלד דק, זה האוורד דק — ברווז חמור בעל תכונות אנושיות, שגר בכוכב לכת לברווזים הדומה כשתי טיפות מים לאמריקה. הברווז נוחת אצלנו בטעות, מתיידד עם בני אדם ומציל את העולם מפלישת מפלצות איומות בסרטו של ג'ורג' לוקאס. מגיל 7 ומעלה. בקולנוע „זהור" תל־אביב.

● **"עוץ לי גוץ לי"**
הראשון בסדרת האגדות מבית „קנון", הם הכשירו את הסרט לחנוכה וגם קיימו. אירוויג היא בת הטוחן, שאביה רצה שתהיה למלך והבטיח לו [illegible] הוא הגמד הרשע עוץ־לי־גוץ־לי, שהוא [illegible] למענה את הקש לזהב ובעבור זה [illegible] לגבות את חובו [illegible]. לסרט יש דיבוב לעברית. מגיל 4 ומעלה. בקולנוע „בן יהודה" [illegible] תל־אביב.

● **כל אהבותי**
דומה ל„אסקימו לימון" ו„ליגונה בגרות", אבל יותר חביב. צעיר נזכר באהבותיו, החל באהבתו הראשונה בבית־הספר היסודי ועד לאהובתו [illegible], גם אם יש שפע של נעורים, טיפ טיפה עירום ובלי הרבה נסיונות. מגיל 11 ומעלה. בקולנוע „תמר", תל־אביב.

מחזמר

לאלדין יש יידישע מאמע

„אלדין" — משפחזמר (מחזמר לילדים והורים) באולם הסינרמה בתל־אביב

מאת יעל ישראל

כנראה נמאס למפיקים מכל הפסטיגלים והפסטיבלים לשירי ילדים, שהפכו למסורת בידורית בשנים האחרונות לילדי ישראל בחג האורים, והם החליטו שצריך לשנות. המפיקה מרים עציוני מתיאטרון „יובל" החליטה לייבא לכאן מסורת אנגלית ארוכת ימים החוזרת על עצמה מידי חג־מולד על במות לונדון. המדובר ב„פנטומיים", מחזמר שכל משפחה אנגלית שמכבדת את עצמה הולכת לראות בצוותא לפחות פעם אחת במשך חג המולד. מי שחושב שזה סתם קישקוש טועה. למעשה זוהי תאלטורה מכובדת מאוד באנגליה וטובי שחקני הבמה מתנדבים להופיע בה מדי דצמבר. ואם זה טוב לאנגלים, למה לא לנו?

ואם כבר מחזמר לילדים (המבוסס תמיד על אגדת ילדים ידועה), אז בטח משהו מהסביבה שלנו, משהו מוכר מאגדות אלף לילה ולילה, משהו כמו „אלדין" — גיבור רומנטי אקסוטי עם עיני שקד עוטות דוק מורחי קסום. אותו ילד כוק שהפך לנסיך בזכות שידוך טוב לבת הקיסר, יפהפיה שאפתנית בזכות עצמה. הלכו ועשו. דן אלמגור „תירגם ועיבד" את מחזה של הבמאי והמחזאי הבריטי פול אליוט, המומחה בהפקות ילדים קלאסיות באנגליה, ואף נתן לגירסה העברית גוונים עכשוויים שיובנו על־ידי כל ילד טוב ירושלים. וגם הכניס קצת קריצות הומוריסטיות למבוגרים — שיבואו איתם. אלמגור אפילו נתן למושג „פנטומיים" תירגום עברי מוזהר והציע לקרוא לז'אנר „משפחזמר" או „חגיגזמר" ואפילו „מחגזמר" מלשון מחזה לחג. אתם תבחרו מה שנראה לכם.

אחרי שעברו את מחסום השפה הביאו את היוצר המקורי, פול אליוט בכבודו ובעצמו, ואת הכוריאוגרפיה המקורית קרול טוד (היא היתה אחראית לכמה הצלחות בימתיות בלונדון כ„אלביס" ו„הלו דולי"), כדי שייעצו ויעזרו לבמאית הישראלית אלה אלתרמן ולמנהל המוסיקאלי בני נגרי להדריך את הצוות הגדול, של 40 שחקנים ורקדנים. אין מה לדבר, ברוח הפסטיגלים, גם לנו יהיה פה שואו גדול, מכובד ונוצץ, לא פחות ממה שמקבלים ילדי האנגלים.

על בימת הסינרמה רוקדים רקדני בית בארוכר בתלבושות מרהיבות כנוסח אנה ומלך סיאם ועליבאבא וארבעים השודדים, התפאורות הצבעוניות שמתחלפות עשר פעמים במהלך ההצגה הובאו מתיאטרון וימבלדון בלונדון, שם הועלתה ההצגה בשנים הקודמות. הכל בהשקעה של 300 אלף דולר. כדי לא לקמץ וכדי שגם לנו יהיה בדיוק אותו הדבר. זאת אומרת, לא בדיוק. אצלנו אלדין, אותו נער תמים, בנה של כובסת עלובה המאוהב בנסיכה ומחזיק ברשותו מנורת קסמים, הוא תימני אורי גנאלי, יזהר כהן, רזה וקופצני ובעל קול כומר, אימו העניה היא לא אחרת מרבקה מיכאלי, אידישע מאמע עם תעודות מהפעוטיה לצידו של מני פאר בקומדיה „איך להיות אמא יהודיה בעשרה שיעורים". גם באלדין היא אמא מגוננת שרוצה לראות את בנה מסודר בחיים, וזה שהיא גרה באיזה איזור נידח בסין, ולא בחולון, לא משנה את טרחנותה הבסיסית. אחיו של אלדין הוא ששי קשת, סיני צחקני עם עיני סיאם וזקנקן בשם וישי וושי.

את האידיליה המשפחתית מפריע הקוסם הרשע והשאפתן, שרוצה לגזול מאלדין את מנורתו הקסומה לצרכים מפוקפקים של השתלטות על העולם. את הרשע המרושע הזה מגלם ברשעות בימתית אריק לביא, והוא טורח להפחיד את הילדים ולרתק אותם לכסאות.

ב„פנטומיים" המקורי מגלמים גברים את תפקידי הנשים היפות, הרי המסורת רותקה הקשורה בתיאטרון של ימי הביניים, בה נשים לא הורשו להופיע מטעמי צניעות. בארץ לא מקפחים את פרנסתן של שחקניות בנות המין היפה ונתנו להם להופיע בתפקידי בנות חוה, כמו שצריך. וכך הזמרת רחלי חיים, מלוכסנת העיניים באופן טבעי, זכתה להיות נסיכתו הענוגה של אלדין וביחד הם ינצחו את הקוסם וידעו להפעיל את השד התמוה והשובב שיוצא מהמנורה ויודע איפה נמצאת המערה גדושת האוצרות. עכשיו הם יכולים לרכוש דירת ארבעה חדרים באפקה ואמא תהיה מרוצה.

„אלדין" — יזהר כהן ורחלי חיים

עושים סרט

„הפסטיבל" ב„היכל הספורט" ביד־אליהו

דימות, הנה לפואו, יגאל בשן, נורית גלרון הם חלק ממשתתפי „הפסטיבל" שיועלה בחנוכה ב„היכל הספורט" ביד־אליהו. [illegible]

חנוכה הוא חג טוב ליריד

לאיש אין ספק שיהיה שם צפוף מאוד. המארגנים מצפים לרבע מיליון מבקרים, בממוצע — 40 אלף ביום. בין 10 בבוקר ל־10 בלילה. יופי של בילוי לכל המשפחה.

יריד התעשייה הקיבוצית שייפתח במוצאי שבת ב„לב דיזינגוף" התל־אביבי, הוא הגדול ביותר מכל קודמיו, והוא השביעי במספר. גם הקודמים היו מוצלחים וזה מה שמדרבן מפעלים חדשים להצטרף לחבורה המציגה, ולמרות שזה בילבול ראש רציני, שהורס את סדר העבודה לעשרה ימים לפחות. אבל — אומר דוד קולטין (גבים), חבר הנהלת איגוד התעשייה הקיבוצית — המטרה העיקרית של היריד היא להיחשף, להגיע לידיעת הציבור, ולהראות שיש לנו מוצרים באיכות מעולה, היכולים להתחרות בכבוד רב בכל יבוא, שיתחיל להציף אותנו חופשי־חופשי מתחילת ינואר. הייצור של מפעלי האיגוד מסתכם בכמיליארד דולר בשנה. כ־35 אחוז מהייצור מופנה ליצוא, אך לא מזלזלים חלילה בשוק המקומי, וביריד ניתנת הזדמנות להציג בפני הציבור הרחב מוצרים חדשים, לנסות שיטות שיווק, לעורר תודעה למוצר מקומי בעל איכות מעולה. חנוכה הוא חג טוב לירידים — אומר קולטין — אמנם בסנטר נעשה צפוף, אבל בחורף לאנשים לא איכפת להצטופף...

הפעם, כאמור, זה יהיה היריד הגדול מכולם — מבטיח אוהד קריב, מרכז היריד — הוקמו כ־120 ביתנים במיפלס התחתון של הסנטר, בין קפולסקי שבגדרה הדרומית (זו עם המשכיר לצרכן) לבין תנובל"ה שבצפון, מתחת לראש אינדיאני. הקיבוצים משתלטים על חצי האתר. יותר ממאה מיפעלים, כולל אזוריים. ההכנות נמשכו שלושה חודשים.

אין ספק שהמזון מהווה אטרקציה גדולה ביותר, בגלל ההדגמות והטעימות, וגם מפני שרהיטים או עציצים אתה צריך או לא, ואוכל צריך תמיד. אכן — המזון תופש כמחצית הביתנים: בשר ומוצריו, דבש, פטריות, סוכריות ויין (מיינות הגולן ניתן יהיה לשתות במקום), מרציפנים, משקאות קלים מוצרים טבעוניים... ביתני המזון פוזרו בכל שטח היריד, כדי לא ליצור פקקי תנועה באגף אחד, וביניהם הוקמו ביתני „לא מזון", שאוהד קריב מחלק אותם ל„מוצרים לאדם" (הלבשה, הנעלה, צעצועים, שמיכות...) ול„מטבח ולבית" (רהיטים, מוצרי פלסטיקה, ברזים, מרצפות, דברי נוי, בובות דקורטיביות...) יש גם צמחי נוי. ביניהם — בפעם הראשונה — השתלבים של יפעת. אשתקד השתתפו ביריד 70 מפעלים, השנה — יותר ממאה. על כן מצפים המארגנים למחזור של 1.5 מיליון דולר, לעומת 1.2 מיליון אשתקד.

בהכנות היריד הושקעו כ־120 אלף שקל. הכל במימון המיפעלים אבל נחסך הצורך בפירסומת, כי ללב דיזנגוף ממילא יבואו המונים. קריב מדגיש את העזרה הרבה של הנהלת הסנטר: הרשות שניתנה הפעם למשאיות הניצבות לחנות ב„חצר הבית" (במקום בחניון ציבורי הרחוק בלאו הכי), המתקנים החדשים, תשומת הלב ובכלל — יחס של אהדה. בסופו של דבר העיסקה טובה לשני הצדדים. אנשים באים ליריד ומבקרים בשאר החנויות והמזללות שבסנטר, ולו רק כדי להשוות מחירים ורוב המפעלים המציגים ימכרו את מוצריהם בהנחה של 25 עד 40 אחוז) אנשים באים לסנטר ורואים יריד, מתעכבים, למה לא?

יתכן והיריד יגנוב את ההצגה מקניון אילון, אבל יש להניח שלכולם תהיה פרנסה. חנוכה, כאמור, הוא חג טוב, 8 ימים צריך להעסיק את הילדים... כמעט שכחתי את העיקר: יריד התעשייה הקיבוצית יהיה פתוח עד יום חמישי הבא, ועד בכלל.

(צב"ש)

המתנדבים של „שמע"

חנות למימכר כלי בית ומתנות, וצעצועים, בובות, כריות, ליצנים, כיסויי מיטה, תמונות בד, תכשיטים ועוד) המופעלת על ידי מתנדבי „שמע" המטפל בילדים ובנוער לקויי שמיעה, חודשה לאחרונה ונפתחה מחדש לקהל.
החנות נמצאת ברח' יהודה המכבי 47 ת"א, ופתוחה בימים:
א' משעה 9.00 עד 13.00
ב' משעה 15.00 עד 19.00
יצויין כי מחירי הפריטים הינם זולים במיוחד.
את החנות מנהלים יצחק ושרה הר, שהינם סבים לנכדה חרשת ומפעילים מספר רב של מתנדבים, להפעלתה.
כל ההכנסות ממכירת המוצרים מיועדות למימון הפעלת חוגים חברתיים לתלמידי שמע.

לשתול ורדים, לשתול דשא

התחילה העונה של שתילת ורדים גלויי שורש, הנמשכת כחודשיים (עד סוף פברואר). הליבלוב מופיע באביב, בתחילת הימים החמים. משתלת גבעת־ברנר מציעה ורדים משלושה זנים מובילים: כלאי־תה, פוליאנטות וננסיים. מוצעים גם זנים מובחרים של ורדים מטפסים מכל הצבעים. במשתלה ניתן גם לרכוש עצי פרי נשירים גלויי שורש (אגסים, תפוחים, שזיפים, דובדבנים, פקאנים וכו') שזאת גם עונת השתילה שלהם. ואם כבר הגעתם לגבעת־ברנר, הרי שהמפעל „מרבדשא" מציע דשא מוכן מסוג סטנה וקוקויה גם בחודשי החורף. זנים אלה מתאימים לאזורים הרריים קרים במיוחד. אינם נכנסים לתרדמת החורף כמו זנים אחרים, הם ירוקים כל השנה ועמידים לקור. אגב, בחורף ניתנת הנחה של 10 אחוז למזמיני הדשא.

עור צבי סינתטי

מיפאן באהבה מגיעה ארצה — ומשווקת על־ידי חברת סנו — מטלית „עור צבי" סינתטי, תוצרת „קנבו". היא מיוצרת לפי פאטנט בינלאומי, עשויה מפ.וי.אי. (פוליוויניל אלכוהול), גמישה, רכה ובעלת כושר ספיגה פי 5 ממשקלה. המטליות נמכרות בארץ בשם „סנו פלאס־שמוי" הן חזקות מאד — מבטיח היבואן, ואינן נקרעות ואינן מתבלות זמן רב. מטלית אחת יכולה לשמש לפחות שנה — מבטיח היבואן ויש לקוות שהוא מתכוון שמשתמשים בה. מטליות „סנו פלאס־שמוי" משווקות בארץ כספוג עבה או כספוגית דקה, ארוזות בפלסטיק השומר על הלחות (יש לשמור אותן לחות), הן עברו טיפול מונע עובש ביקטריות ועמידות בכביסה במכונה. נמכרות בשלושה צבעים, אחד לכלים בשריים, אחר לחלביים ואחר למכונית, או אם תרצו — כל לקוח אחרת, תמורת 12.90 ש"ח היא שלכם ואתם יכולים לעשות בה כל העולה על רוחכם. במשך חודש דצמבר נמכרת מטלית פלא זאת בהנחה ברשתות שיווק ונערות יפאניות עוטות קימונו מדגימות את השימוש בה.

מרשמים למחברת

סופלביבות

בא לכם לנסות – לשם גיוון – סופגניות על בסיס של תפוחי אדמה? מין סופלביבות, אם נתעקש לחדש שם מסורבל. מקורן בארצות מזרח אירופה: רומניה, אוקראינה, פולין, פרוסיה, ליטה ורוסיה שם היו תפוחי אדמה זולים הרבה מקמח, והמטבח העממי ביסס עליהם מטעמים. זה דווקא יכול להיות מעניין להגיש סופגניות פיקנטיות לארוחת ערב...

הערה: כל המנות ל־4 סועדים רעבים; כל התפודים – בגודל בינוני, במשקל 100 גרם, בערך.

סופגניות פיקנטיות

8 תפודים; 4 כפות קמח; 2 ביצים; 2 כפות שמנת; 10 גרם שמרים; מלח; פלפל; לטיגון: כ־2 כוסות שמן.

מבשלים את התפודים בקליפה, קולפים, מרסקים למחית. מצננים. מותיים מערבבים את השמרים בשמנת, ביצים, קמח ותבלינים, מוסיפים את המחית, מערבבים היטב לעיסה אחידה. צרים (בידיים רטובות, או בשתי כפיות) כדורים קטנים, ומבשלים בשמן חם (על סף רתיחה). לאחר שמשחימים – שולים את הסופגניות אחת־אחת, מניחים במסננת מכוסה מפיות, ומגישים אחרי שהשמן נספג.

סופגניות ממולאות בגזר

6־8 תפודים; 4 כפות סולת; 1 ביצה; מלח; כ־2 כוסות שמן לטיגון; למלית: 4 גזרים בינוניים; 1 ביצה; כף חמאה; 2 כפיות סוכר.

קולפים את התפודים, מבשלים, מסננים ומרסקים את התפודים בעודם חמים. מוסיפים את הסולת, את המלח ואת הביצה, ומערבבים היטב לעיסה חלקה. צרים מהעיסה לביבות עבות, מניחים במרכז של כל אחת מעט מלית, סוגרים לכדור ומטגנים בשמן חם. **מלית:** מנקים את הגזר, פורסים דק, מאדים על אש קטנה עם החמאה והסוכר. כשהגזר רך מעכים אותו במזלג, מוסיפים ביצה קשה, קצוצה ומלח. מערבבים. כאשר הסופגניות משחימות שולים אותם, מספיגים את השמן ומגישים כמנה עצמאית או תוספת של מנה עיקרית.

סופגניות ממולאות בכרוב

5־6 תפודים; 4 כפות סולת; 1 ביצה; מלח. לטיגון: כ־2 כוסות שמן; למלית: כ־300 גרם כרוב (חצי ראש בינוני) ; 1־2 ביצים קשות; כף חמאה; מלח.

מכינים את הבצק כמו במירשם הקודם. מלית: קוצצים את הכרוב, חולטים במים רותחים, מסננים במסננת ומשאירים אותו בה עד שיצטנן. מאדים על אש קטנה בחמאה, בוחשים תכופות שלא יחרך. כשהכרוב רך, מערבבים בביצים קצוצות ומתבלים במלח. המשך – כמו במירשם הקודם.

סופגניות אפויות

5 תפודים; 4 כפות קמח; 1 כוס חלב; 1־2 ביצים (לפי הגודל); רבע כוס שמנת מתוקה; כפית סוכר; כף שמן; 1־2 כפות חמאה; מלח.

קולפים את התפודים, ומבשלים במעט מאוד מים (רצוי מעל אדים) עד שיתרככו. מועכים למחית חלקה. ממיסים את הסוכר בחלב פושר, מוסיפים מלח, חלמונים, קמח מנופה ומחית תפודים, מערבבים הכל היטב לעיסה אחידה. מקציפים את החלבונים, מוסיפים לעיסה, בעדינות. לסירוגין עם השמנת. מערבבים היטב. משמנים תבנית שטוחה בשמן, ומערימים עליה תלוליות של בצק, במרחקים גדולים זו מזו. אופים בתנור חם מאד, עד שהסופגניות יתפחו וישחימו. מגישים עם חמאה מומסת. במקום לאפות – אפשר לטגן מעיסה זאת מעין לביבות עבות במעט שמן. מטגנים משני הצדדים.

סופגניות ממולאות גבינה מלוחה

4 תפודים; חצי כוס חלב או שמנת מתוקה; 2 ביצים; 25 גרם שמרים; 1.5 כוס קמח; כפית סוכר; 3 כפות גבינה מלוחה (במקור: המירשם הוא רומני – זאת ברינזה, אבל אפשר גם גבינה צפתית, או בולגרית קשה או מה שרוצים); שמן לטיגון; מלח.

מבשלים את התפודים בקליפה, קולפים, מרסקים על פומפיה דקה, בחלב (או שמנת) ממיסים את השמרים ואת הסוכר, מערבבים עם המלח, הקמח, הביצה והתפודים המרוסקים. לשים ביד, עד שהבצק לא נדבק לכף היד. אחר כך משאירים במקום חמים, שיתפח. מרדדים לעלה בעובי אצבע, צרים בעזרת כוס – עיגולים, שמים במרכז מחצית העיגולים מעט גבינה, מכסים בעגול אחר, מהדקים את השוליים ומגלגלים לכדור. מטגנים בשמן חם. הופכים – אם צריך – שולים ומסננים מעודפי שומן. לפני ההגשה מפזרים למעלה גבינה מלוחה מפוררת. במקום גבינה אפשר למלא את הסופגניות בתוכת נקניקיה.

סופגניות מתוקות

4 תפודים; 1 ביצה; חצי כוס חלב; 1 כף מרגרינה או חמאה; מלח. סוכר וניל; שמן לטיגון.

מבשלים את התפודים בקליפה, קולפים ומרסקים היטב. מרתיחים בסיר רחב כוס מים עם מעט מלח וכף מרגרינה (חמאה) וכאשר המים רותחים – שופכים לסיר את הקמח, ומערבבים היטב (על האש) במשך 3־4 דקות. מסירים מהאש ומצננים. מוסיפים את מחית התפודים והביצה, מערבבים עד לעיסה חלקה. מחממים הרבה שמן במחבת ושמים בה – בעזרת כף – כדורים של העיסה. מטגנים משני צדדים. מגישים חם. זורים על הסופגניות סוכר וניל או אבקת סוכר וקינמון.

עוגיות מלוחות

(לא קשור לחנוכה, אבל מאותו מטבח ומאוד פיקנטי)

4 תפודים, 100 גרם חמאה או מרגרינה; 3/4 כוס קמח; 2 ביצים; קימל, מלח.

מבשלים את התפודים בקליפה, קולפים, מרסקים בפומפיה דקה, מוסיפים קמח, חלמונים, מעט מלח וקימל ולשים בצק קשה ומוצק. מחלקים ל־5 חלקים, מרדדים כל חלק לעלה דק, חותכים לריבועים קטנים. מורחים בחלבון וזורים למעלה קימל ומלח גס. אופים בתבנית משומנת, בחום בינוני, עד שישחימו.

שתי ופלך ושטוח

פלך עלה על הקרקע לפני שלוש שנים ולפני שנתיים הקימו בו מפעל לשטיחים. קבוץ קטן, בחלקה הדרומי של רמת תפן, 40 נפש, מהן 14 חברים. הגיל הממוצע של המבוגרים הוא 25, אבל יש כמובן קצת מבוגרים, כמו אילנה נוטקוביץ, בת 30, אם לשניים, ויש קצת צעירים, כמו איה רוזה, בת 23, בוגרת קן חולון של השומה"צ, מגרעין המייסדים. אילנה היא מנהלת המפעל „שתי ופלך", ואיה מעצבת את השטיחים.

למה דווקא שטיחים?

ובכן — אומרת אילנה — תפן זה לא בדיוק אזור חקלאי. מהתחלה ידעו שיצטרכו לחפש פרנסה בתעשיה. הסוכנות הציעה כל מיני רעיונות ומהם בחרו בשטיחים. שיטת אריגה מיוחדת מאד, ידנית, בנעיצה. השטיח נארג על אריג תשתית המתוח על מסגרת. על התשתית מציירים (תחילה בשיקופיות, אחר כך בקו) את הדוגמא. איה מתאמת צבעים לפי דרישות הלקוח. איה למדה גרפיקה בתיכון, עכשיו היא משתלמת בערבים בשנקר. הרבה כשרון וקצת נסיון, שהולך וגדל.

בהקמת המפעל הושקעו 100 אלף דולר כולל התשתית, הציוד וחומרי הגלם. השטיחים עשויים צמר נקי, מיובא מאנגליה ומספרד וזה הצמר הטוב ביותר, אומרים המומחים. המפעל מספק, כרגע, עבודה לשמונה חברים, אנשי פלך מקווים להכפיל את היקף הייצור ולהרחיב את המפעל. היום מייצרת כל עמדה שטיח ליום, כלומר — ניתן לייצר שמונה שטיחים, בגדלים הרצויים, לפי דרישות הלקוח.

עד עכשיו נמכרו שטיחי "שתי ופלך" במפעל. אנשים רבים מטיילים בתפן, מבקרים במפעל, רואים, מתפעלים, מתעניינים, עורכים חישוב ומזמינים. איה מוכנה לבוא לביתם ולראות את הסלון, איך שטיח קיר או שטיח רצפה כזה וכזה שישתלב בריהוט. לאחרונה הגיעו שטיחי פלך גם לת"א והם מוצגים באולמי וכטפטים. התצוגה של "האכיטט" (אבן גבירול; בית אליהו, ת"א); נוח מאד למי שמזמין בהאכיטאט מערכת רהיטים ובו במקום בוחר לו שטיח. המחירים סבירים: כ־900 ש"ח לשטיח שגדלו ארבעה מ"ר; 1350 ש"ח — לאחר שגדלו שישה מ"ר, כולל המע"מ.

שטיחים יפיפיים. כמה מהם כבר מקשטים אולמות חשובים, אחד נמסר ע"י עיריית חיפה לשמעון פרס, אחר לנשיא גרמניה, אחד תלוי על קיר לשכת מפכ"ל המשטרה... התוכנית לעתיד היא יצוא. בפלך חיים עדיין בעידן שיחת קיבוץ המחליטה, כל החלטה מתקבלת על דעת הרוב, אחרי ויכוח. בנוסף למפעל, פרנסת הקיבוץ על צמחי נוי (לבנדרה), קצת הודים, קצת מטעים. מה עוד ניתן לצפות מ־14 אנשים צעירים והמון ילדים?

חיה יוסף

אילנה נוטקוביץ, מנהלת המפעל (משמאל) והמעצבת איה רוזה על רקע אחד משטיחי הקיר של "שתי ופלך".

הסוללות לא נוזלות

התבשרנו כי סידרת סוללות אלקליות „מהפכניות" מגיעה ארצה משוויץ ושמה „אוקר פרופשיונל". לדברי היבואן, בנויות סוללות אלה בטכנולוגיה חדישה ובלעדית, המגדילה את כמות החומר הפעיל בסוללה, ועל כן מאריכה את חייה ומונעת נזילה, לקומוניקט צורפה רביעיית סוללות ותרשים של מבנה הסוללה. הסוללות עובדות טוב. אבל כדי לבדוק בצורה מהימנה אם ובכמה ארוך זמן פעולתן משל סוללה אלקלית אחרת, צריך להפעיל בו־זמנית שני מכשירים זהים עד שהסוללות יתרוקנו, וזאת טירחה גדולה מאד. הסתפקנו איפוא במדידת התרשים (שאין בו קנה־מידה) בעזרת סרגל והערכנו שתוספת החומר הפעיל היא כ־2 אחוזים. אנו מוכנים להניח שחייה של הסוללה השוויצרית ארוכים בכ־2 אחוזים מחיי סוללות מתחרות, אך כיוון שלא נמסר המחיר קשה לדעת אם הרכישה משתלמת... אשר לנזילות — גם זאת לא יכולנו לבדוק, כי טרם נתקלנו בסוללה אלקלית שנוזלת. (אמיר)

סביבון מלא סוכריות

לכבוד חג החנוכה מוצעים למכירה ברשת חנויות „עלית" סביבוני פלסטיק סגלגלים, מלאים בסוכריות, צעצועיות ובמטבעות זהב. מחיר הסביבונים 2.88 ש"ח. אך מי שרוצה להוסיף „דמי חנוכה" ימצא מטבעות שוקולד צבעוניות, באריזות צילינדר עשויות צלופן קשיח.

מאת בצלאל רובין

„מקרה חביב" — לא נעים

לאיש מאיתנו — הטסים ב„ארקיע" — אין ספק בחיוניותה של הביקורת הביטחונית. הביקורת, על אף ההטרדה שבדבר, חשובה, חיונית ונוסכת בנו בעת הטיסה — בטחון מירבי. כולנו — יהודים ולא יהודים חווים את חוויית הביקורת הזו לפני העליה למטוס, ורובנו משלימים עימה. יש מי מאיתנו שאינו מוכר לקצין הבטחון והוא בעיניו מעורר חשד. אז הבדיקה הבטחונית קפדנית ויסודית יותר. יש מקרים שהנבדק מוכר לקצין הבטחון — ואז הבדיקה מהירה ושטחית.

נוסע מן הצד שאינו מכיר היטב את הנושא ורואה את ההבדל בבדיקה — עשוי להיפגע. ויש כאלה שנפגעים. על קציני הבטחון לעשות הכל כדי להמעיט בפגיעה. לפני חודשיים נפגשתי עם עומר סעיד חביב, יליד כפר ימה במשולש, ותושב אילת זה שלוש שנים. באילת הוא מועסק כמנהל מסעדת „פנקייק" במרכז שלום. את חוויית הביקורת הבטחונית בשדה דב בתל־אביב סיפר לי סמוך לניסיון הפיגוע במטוס „אל־על" בלונדון. המלצתי לו אז לעכב את פירסום הסיפור, בגלל העיתוי הלא מתאים. הוא קיבל את הצעתי.

מספר חביב: „המקרה אירע ב־2 בספטמבר '86 בשעה 08:30. עברתי את הבדיקה הבטחונית ועליתי כמו כולם למטוס. התיישבתי באחד המקומות, באמצע. כבר בהיותי על כבש המטוס הבחנתי באיתות שעשה אחד מקציני הבטחון לחברו לעבודה, שמשמעותו — „שים עליו עין". מיד לאחר שהתיישבתי, הגיעה אליי הדיילת וביקשה ממני שאקום ואשב במושב אחר, ליד הדלת. סירבתי, ואמרתי לה שנוח לי כאן. קצין הבטחון ניגש אליי וציווה: „אל תשאל שאלות; קום ותשב איפה שאומרים לך". סירבתי לקום ואמרתי בהחלטיות: אני לא קם. אני אזרח ישראלי עם תעודת־זיהוי ישראלית, כמו כולם". קצין הבטחון הלך.

דקות ספורות לאחר מכן, הופיע איש אחר שהציג עצמו כמנהל תורן ושמו אמנון. המנהל התורן: „אני מבקש שתשב איפה שאומרים לך, אחרת לא תוכל לטוס".

חביב: „אני מצטער מאוד. אני מספיק מבוגר לקבוע לעצמי היכן לשבת".

במשך כל הזמן שהתנהל הדו־שיח בין הנוסע לקב"ט — המטוס עוכב על המסלול.

בסופו של דבר חביב, שכבודו נפגע, הורד מהמטוס וכספו הוחזר לו. המטוס המריא לאילת בלעדיו.

אומר חביב: „אני בעד ביקורת בטחונית. אפילו ביקורת פיסית — על גופי. אבל בשום אופן לא אסכים להשפלה. מה שעשו לי בטיסה זו — היתה השפלה. השפלה צורבת, שנעשתה לעיני עשרות נוסעים אחרים, המכירים אותי באילת".

במכתב שהופנה אלי כותב חביב: „יהודי וערבי עובדים ביחד בשכנות טובה ומפעילים עסק משותף. מדוע כאשר שני השותפים האלה מגיעים ל„ארקיע" כדי לטוס לאילת, יודעים שם להבדיל ביניהם — אתה היהודי תשב שם, אני הערבי אשב במקום אחר. אם הדבר חוקי — מדוע לא מסבירים לי בזמן רכישת הכרטיס או בעת הביקורת הבטחונית שאני קצת שונה מעמיתי היהודי, ובשל כך עלי לשבת במטוס במקום שמיועד רק לי או לדומים לי. אם הייתי מקבל הסבר כזה מראש, ייתכן והייתי שוקל אם בכלל כדאי לי לטוס עם ארקיע".

איש לא יערער על כך שחייבת להיות ביקורת בטחונית. ואיש לא ייכנס לשיקוליו של איש הביטחון, את מי לבדוק וכיצד. זה לא מעניינינו. אבל מקרה כמו של חביב — אסור שיקרה.

אפשר היה, בתום הביקורת הבטחונית, לקחת אותו הצידה ובדיסקרטיות לבקש ממנו שיישב במושב שיועד לו על־ידי קצין הבטחון, בלי שהדבר ייעשה בפרהסיה. אילו נהגו כך, סביר להניח שהפרשה לא היתה מתעוררת והאיש לא היה חש נפגע. והרי, ללא ספק, זו גם לא היתה כוונת איש הבטחון.

לרשום — אבל לא דו"חות

הצייר שושן שמע פתח בשבוע שעבר תערוכת ציורים נוספת מפרי מכחולו. זו התערוכה השנייה שהוא מציג באילת. תערוכתו הקודמת התקיימה לפני כמה חודשים במלון „המלך שלמה" — ונפתחה על־ידי ניצב יעקב טרנר, ראש אגף כוח־אדם במשטרת ישראל.

בתערוכה שהתקיימה בסוף השבוע בביתו של סגן ראש העיריה גד לוין הוצגו יותר מ־30 ציורים — „מצבים ותחושות," כפי שהגדיר הצייר.

שושן שמע, בן 37, יליד תימן, הוא קצין משטרה במשטרת אילת. בשנת 1969 התקבל לאגודת הציירים והפסלים של תנועת המושבים. שלוש שנים אחר כך הציג בתערוכת יחיד נוספת, בבית סוקולוב בתל־אביב. ב־1974 תערוכתו נערכה מעבר לים והוצגה ב„בית גאלרי" שבסן־פרנציסקו (ארה"ב).

בשנת 1980 עבר עם משפחתו לאופירה (שארם־א־שייך) והציג גם שם תערוכת יחיד. מבקר אמנות שהוזמן שם כתב עליו: „שמע שושן מפתיע בבגרותו וביכולתו. תערוכה נאה... זו הזדמנות לראות ציור בשלב של אסוף בשל. יכולתו הרבה בצורה דווקא במגוון הרישום־ציור. זו תערוכה טובה של צייר מבשיל."

בשנת 1986, שש שנים מאוחר יותר, אנחנו פוגשים את שושן עם תערוכתו במלון המלך שלמה באילת — ושבוע, כאמור, הציג שוב. ככל הנראה, התערוכה תגיע גם לקאמן שבגרמניה, עיר אחות לאילת.

פצעים ישנים,

(המשך מעמוד 6)

החשובים ביותר לאוכלוסיה הערבית בישראל, מלמד שהחברה הערבית הישראלית היא חברה דמוקראטית, שאין בה פרות קדושות. עם כל הכבוד למאבקו של הוועד להגנת האדמות נגד הפקעות, מתברר שקשה להוליך את הציבור הערבי שולל אחרי סיסמאות, ושציבור זה אינו מוכן לעבור לסדר היום על טעויות, אם של הוועד או של גופים אחרים, יהיה פועלם אשר יהיה. הוויכוח מלמד גם שהציבור הערבי דן את הגורמים הפועלים ברחוב הערבי לגופו של עניין ובהתאם למעשיהם והתנהגותם.

נראה שפצועי יום האדמה החליטו לצאת נגד הוועד להגנת האדמות אחרי שנוכחו לדעת כי הוועד נוהג בסחבת כלפיהם ומנסה לאחז את עיניהם. לאחר שהחרישו במשך עשר שנים, העלו נציגי הפצועים לפני מספר חודשים, בכנס כללי של ראשי הרשויות הערביות והוועד להגנת האדמות בסכנין, דרישה שהוועד יכסה את הוצאותיהם וישלם להם פיצויים. הדבר מלמד שהם לא התכוונו לקרוא תיגר על הוועד, אלא רצו באמת פיצוי על הנזקים שנגרמו להם, דרישה לגיטימית, וחובתו של הוועד היתה להיענות לה. לא ברור מדוע הוועד להגנת האדמות שם קץ לפניותיהם הנשנות של פצועי יום האדמה, לאחר שנציגיו נפגשו איתם מספר פעמים וניסו לדבר על ליבם, תוך כדי הבטחה שמשאלתם תידון בישיבה מיוחדת של הוועד.

הפצועים אינם משחקים משחקי יוקרה, אלא הם באמת מאוכזבים ומוחים על האטימות שמגלה כלפיהם הוועד. דומה, שכל אשמתם של פצועי יום האדמה היא בכך, שהם פרסמו את גילוי הדעת שלהם בשני עיתונים הידועים כקרובים לחד"ש.

התעקשותם של אנשי הוועד להגנת האדמות לקיים את ועידתם בסימן המחלוקת, ולהחרים את פצועי יום האדמה, גרמה להגדלת התהום הפעורה בין חד"ש לבין חוגים אחרים בציבור הערבי. אין זה נכון שהוועידה ייצגה קשת רחבה של האוכלוסיה הערבית בישראל, כל הדוברים בוועידה, ורוב הצירים, היו אנשי חד"ש. עשרים־ושישה ראשי מועצות ערביות, למשל, החרימו את הוועידה. השתתפו בה 22 ראשי רשויות, שרובם ככולם ידועים כאנשי חד"ש. קיום הוועידה גרם להגברת הפירוד בציבור הערבי.

אנשי חד"ש מגלים חוסר אחריות, פזיזות ועצבנות. הם העדיפו את האינטרס המפלגתי הצר שלהם על פני האינטרס הכללי. חובתם של אנשי חד"ש והוועד להצלת האדמות לגלות רוחב לב ואחריות, ולא להמשיך ללכת עם הראש אל הקיר. עליהם לדעת, שהציבור הערבי איננו אחוזתם הפרטית וכי יש לנהל את המאבק הפוליטי בתבונות ובכבוד הראויים לציבור הערבי.

על הוועד להגנת האדמות לנסות ולתקן את מצבם של פצועי יום האדמה, ולא לפתוח את פצעיהם, שטרם הגלידו.

חברת העובדים:

הממשלה גילגלה את פשיטת הרגל שלה אל המיגזר היצרני

חברת העובדים דורשת לשתפה בכל המהלכים של עיבור התכנית הכלכלית של הממשלה. ראשי חברת העובדים פנו לראש הממשלה, לממלא מקומו ולשר האוצר בתביעה להקים מיד ועדות ציבוריות בנושאי הרפורמה במיסוי ובשוק ההון, שחבריהן יהיו אנשי ציבור מהסקטורים השונים, בעלי מקצוע וידע בנושאים הרלוואנטיים.

ראשי חברת העובדים מתריעים נגד קשירת הרפורמות למדיניות התקציבית של השנה הקרובה. בניגוד לתקציב, שחייב להיות מוגש במועד מוגדר, רפורמות הן תהליכים לתקופה ארוכה, ולדעתם אין צורך בביצוע מיידי של כל הרפורמות בעת ובעונה אחת.

ראשי חברת העובדים מתנגדים למדיניות הנייטראלית המתייחסת בשוויון נפש לעובדת גידול היבוא: קשה לקבל את שוויון הנפש של קובעי המדיניות לגידול בצריכה המקומית, את אדישותם לגבי מיקום מפעלים חדשים. לא חשוב להם אם אין מקימים מפעלים בעיירות הפיתוח, בגליל ובנגב.

ראשי חברת העובדים מתריעים נגד "הכוחות החופשיים של השוק", ששר האוצר מנסה לעודדם. לדבריהם, מדינה בעלת משאבים מצומצמים צריכה וחייבת לקבוע קדימויות ועדיפויות ולתת להם ביטוי במדיניות הכלכלית הנקבעת על־ידי השלטון. הם מדגישים, כי במקום להציג תכנית־המשך למהלכים שהחלו ב־1 ביולי 1985, הביא שר האוצר נסים תכנית כלכלית המנסה להמשיך את המהפך הכלכלי של השר שמחה ארליך באוקטובר 1977. תכנית נסים, לדעתם, אינה מתאימה למציאות ובמהדורה הראשונה שלה הוכחה כאסון לכלכלה.

ראשי חברת העובדים מציינים, כי הורדת המכסים על היבוא ב־1 בינואר 1986, שתגיע ל־60 אחוז, תביא לגידול בצריכה, במיוחד כאשר שער הדולר קפוא. הטלת מיסים על החיסכון לזמן ארוך תקטין את נטייתו של הציבור לחסוך, והיא תמוהה כאשר אין מטילים מס על רווחים ספקולטיביים או על רווחי הון בבורסה. מגמה זו פוגעת בסיכוי הצמיחה של המשק.

אין בתכנית כל מענה לגידול בעלות העבודה. לטענת ראשי חברת העובדים, התוכנית משנה, מצד אחד, את מדרגות המס ועשויה להעלות את שכר הנטו לקבוצות מסוימות, אך עם זאת אינה מבשרת שינוי בעלויות החלות על המעסיקים. הרפורמה היא בסך־הכל סידור שונה של המיסוי.

ביטול הפטורים השונים, כמו הטלת מס על ארוחות במקומות העבודה והטלת מס על נסיעות לעבודה, יביא בוודאי לדרישות העובדים לגילום הוצאות ממשיות בשכר העבודה, ומכאן שעלות העבודה לא תקטן. חברת העובדים רואה במיסים מכשיר להכוונה וכמוהו כחלוקת תמריץ, ולכן יש לקשור רפורמה במיסוי בהורדת עלות העבודה, ולא כפי שהנושא מטופל על־ידי ראשי האוצר.

ראשי חברת העובדים מתנגדים לדעת מעצבי התכנית הכלכלית, כי יש להפנות את הנזקקים להון לבורסה, במקום לאפשר לנצרכים לשוק ההון להחליט היכן להשיג אמצעים, בבנקים או בבורסה. הם מזכירים, כי חברות רבות אינן מסוגלות להתקבל לבורסה. כן הם מדגישים את בעיית המשק העצמאי כמו התעשייה הקיבוצית, המושבים והמשק החקלאי — אשר אינו יכול ללכת לבורסה. ההצעה שהאוצר ייצא ממעורבותו בהקצאת מטרות השימוש בכסף מעוררת חשש כי מיגזר השירותים, שאיננו חשוף להתחרות בשוק הבינלאומי, יוכל להציע מחיר גבוה יותר לכסף וכך יביאו להגדלת הצריכה, היבוא והשירותים, במקום לעידוד צמיחת הסקטור היצרני.

שחרור מקורות לשוק ההון היתה אמורה, לדעת ראשי חברת העובדים, להביא להקטנת שיעורי הריבית, אך מעשית צפויה עלייה בשיעורי הריבית, מעבר לרמה הנוכחית. הסיבות לכך — הטלת היטל של 3 אחוזים על מימון יצוא, אשראי ספקים מחו"ל ומימון אחר מחו"ל, העלות הגבוהה של גיוס הון בבורסה והטלת מס על החסכונות.

ראשי חברת העובדים קובעים, כי בעקבות התכנית הכלכלית ביולי 1985, שהעבירה למעשה את פשיטת הרגל של הממשלה למשק היצרני, נקלעו היצרנים למשבר. ההזמנות הממשלתיות קוצצו, שערי הריבית עלו והדולר הוקפא. הצעדים שמציעים יוזמי התכנית הכלכלית החדשה לא יסייעו להגברת הייצור ליצוא. המצב יחמיר, אם לא תשונה המדיניות.

חיים מרגלית

הסחר עם ספרד — רק על בסיס הדדיות

● לא יופחתו מכסים על יבוא מספרד

היבוא מספרד לא ייהנה מהפחתת המכסים המתוכננת לראשית החודש הבא. כתוצאה מכך צפויה התייקרות ניכרת של מכוניות שנפח מנוען עד 1300 סמ"ק המיובאות לארץ מספרד, מעבר להתייקרות של מכוניות מקבילות שיגיעו מאירופה.

בהודעה רשמית שפירסם אתמול דובר משרד התעשייה והמסחר נאמר, כי ספרד לא תיהנה מההפחתות במכס שיכנסו לתוקפן ב־1 בינואר כיתר חברות השוק המשותף, כולל יבוא רכב. ההודעה אומרת, כי בשיחות שהתקיימו בשבוע החולף במדריד ובבריסל, בין נציגי ישראל והשלטונות הספרדיים, וכן עם נציבות השוק המשותף, התברר כי עמדת הספרדים היא שעל ספרד לקבל בישראל הנחות במכס כמו במדינות השוק האחרות, ופטור מוחלט ממכסים כבר בתוך שנתיים, למרות שהיצוא הישראלי ייהנה מפטור מוחלט בספרד רק בינואר 1993.

עמדה זו של ספרד אינה מקובלת על ישראל, הדוגלת בעקרון ההדדיות בסחר בין שתי המדינות, ולפיכך אין כוונה להחיל את ההסדרים של הקלות במכס על יבוא רכב מספרד.

בתחילת השנה הקרובה שוב יתנהלו שיחות בין שתי המדינות, במטרה לנסות ולהגיע להסדר. עד אז ייאלץ מי שמבקש לרכוש רכב המיוצר בספרד לשלם יותר. הנפגעים העיקריים מכך יהיו מכוניות „סיאט מלגה" ו„סיאט איביזה" אותן מייבאת לישראל חברת „סעם". מכוניות „רנו 9" ו„רנו 5", שמייבאת חברת בני משה קרסו. מכוניות „פורד פיאסטה", אותן מייבאת ארצה חברת „פורד", ומכוניות „אופל קורסה", שמייבאת חברת „ליאו גולדברג".

נודע, כי חלק מהיבואנים בוחנים עתה אפשרות לייבא את אותן מכוניות ממדינות אחרות. כך, למשל, תבחן סוכנות בני משה קרסו אפשרות לייבא את המכוניות הללו מצרפת, ו„פורד" תבדוק אפשרות לייבאן מאנגליה — אם יתברר כי שערי המטבע של מדינות אלה ומחיר הרכב נותנים עדיפות ליבואן על פני יבוא מספרד.

זוהר פרי, סגן מנהל מינהל סחר החוץ במשרד התעשייה והמסחר, מציין כי ספרד נחשבת למעצמה התעשייתית העשירית בעולם והיבוא ממנה כולל מספר מוצרים רגישים: טקסטילים, מוצרי בנייה, קרמיקה, נעליים ועוד, ועל ישראל להבטיח הגנה לתעשיות שלה על בסיס של חשיפה שווה ליצוא הישראלי בשוק הספרדי. ממשרד התעשייה נמסר כי בתחילת 1987 יתקיימו מגעים נוספים בנושא המכסים בין ישראל ונציגי השוק המשותף, ועם נציגי ספרד ופורטוגל, במטרה להגיע להסדר שיגדיר את מעמדן של שתי מדינות אלו, שהצטרפו באחרונה לשוק המשותף במסגרת יחסי איזור הסחר החופשי בין ישראל והשוק האירופי המשותף.

עוד מציין פרי, שישראל איננה מקיימת יחסי איזור סחר חופשי עם מדינות אלו. עקב זאת ישראל איננה נהנית מהנחות במכס ואיננה מעניקה הנחות כאלו. היצוא לספרד הגיע ב־1985 ל־30 מיליון דולר והיבוא ל־77 מיליון דולר. היצוא בחודשים ינואר־ספטמבר 1986 היה יותר מכפול לעומת התקופה המקבילה אשתקד והגיע ל־39 מיליון דולר. היבוא הגיע באותה תקופה ל־83 מיליון דולר. גידול של 60 אחוזים.

איל שגב

גלגלי הבורסה

נמשכו עודפי ההיצע והירידות במניות

אתמול נמשכו עודפי ההיצע וירידות השערים בשוק המניות ובשוק איגרות החוב. עודף ההיצע בנייע של חברת מניות אחת עלה ל־5 מיליוני ש"ח. במניות ההסדר ירד עודף ההיצע ל־1.8 מיליון ש"ח מ־4.7 מיליון ש"ח שלשום. מספר הירידות היה פי 17 מאשר העליות. ערך השוק של המניות החופשיות ירד ב־3.12% ושל מניות ההסדר ברביעית של אחוז אחד בלבד.

הציבור הוציא אתמול 3.5 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות.

בנק ישראל יציע היום לציבור במיכרז שתי סדרות חדשות של איגרות־חוב צמודות למדד דצמבר 1986 בערך נקוב כולל של 55 מיליון ש"ח, מזה 40 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" ל־6 שנים ו־15 מיליון ש"ח מסוג „גליל" ל־10 שנים. בהודעות בנק ישראל לא צויינו מחירי מינימום.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.18% ל־1.4978 ש"ח, והשער היציג של הדולר ירד ב־0.09% ל־1.4836 ש"ח. דולר הנוסעים ירד ל־1.7535 ש"ח. הדולר השחור נע בנטייה לעלייה בין 1.51 ל־1.525 ש"ח.

בשוק המניות ירדו אתמול 501 שערים, לעומת 17 שעלו ו־64 שנשארו בלי שינוי, מהם ירדו 75 ב־5% ויותר ורק 1 עלה ב־5% ויותר. נרשמו 2 „מוכרים בלבד" ואף לא 1 „קונים בלבד". המחזור עלה ל־14.8 מיליון ש"ח, מזה 2.3 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נרשמו רק ירידות שערים (ב־%): אי.די.בי רג' — 0.5; אגוד רג' — 1.2; דיסקונט ב' — 0.8; מזרחי ש' — 1.4; מזרחי מ' — 1.5; פועלים מכ' — 0.5; כללי — 1.4; מימון סחר 5 — 1.6. ללא שינוי בשערים סופקו הביקושים לפועלים מ' ולדיסקונט א' ונקלטו ההיצעים בפועלים ש' וכלל. תשואותיהן השנתיות נעו בין 14.91% (הפועלים מ') ל־16.67% (דיסקונט א'). הפועלים ש' — 15.64%, כלל — 15.50%, המזרחי ש' — 15.65%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היו רק ירידות שערים (ב־%): הספנות 0.1 — 1.5; הספנות 0.5 — 1.3; כללי מ"ר 1 — 3.4; הבינלאומי — 1.4; פ' 12 — 1.8. למניות אוה"ח היה עודף ביקוש קטן, שסופק ללא שינוי בשערן.

במניות החופשיות ירדו ב־10%: מנורה 5, רפק 0.1, ברטון 5, הירדן 5, מגור 0.1, ליסינג 0.1. היצע של 5 מיליוני ש"ח הוריד את השערים של כלל סחר ואופציה ב־20.4%, של כלל סחר אג"ח ב־6.0%. ליפסקי ירדה ב־15.0%. עלייה ב־10% ויותר לא נרשמה בשום שער.

בשוק איגרות החוב היו יציבות וירידות עד 1% בצמודות למדד. בנסחרות במט"ח נרשמו תנודות קלות.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.63% ל־1.66% והתשואות השנתיות בין 21.50 ל־21.90%, ובסדרה אחת, ל־20 יום, לא הוגשו פקודות. המחזור במקמ"ם ירד ל־3.5 מיליון ש"ח.

„סקוריטס" הודיעה על גידול ב־158% ברווח הנקי הריאלי שהסתכם ל־567 אלף ש"ח במחצית השנה שנסתיימה ב־30.9.86 לעומת 207 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

„תעשיות רוגוזין" הודיעה על הפסד של 2.9 מיליון ש"ח בשנה שנסתיימה ב־30.6.86 לעומת רווח של מיליון ש"ח ב־1984/85.

„ציקלון מוצרי תעופה" הפסידה 916 אלף ש"ח בתקופת אפריל־ספטמבר 1986, לעומת כ־1.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה ב־1985.

„קונצשטיין אולר תעשיות" הפסידה 171 אלף ש"ח במחצית השנה שנסתיימה ב־30.9.86, לעומת הפסד מתואם של 261 אלף ש"ח אשתקד.

„דורקר זכרייה" החליטה לפנות למשרד האוצר בתביעה למצוא פתרונות, ולהקצות משאבים מיידיים למימוש תוכנית הבראה של החברה, על־פי אותן אמות מידה שחברות הבנייה הגדולות קיבלו. לאחר שוועדת אבולוף לא קיבלה את בקשת החברה לסיוע בתוכנית ההבראה.

„מפעלי מתכת" קיבוצי החליטה להגדיל את הונה הרשום מ־850 אלף ש"ח ל־1 מיליון ש"ח ולחלק מניות הטבה בשיעור של 800%.

„כלל הנפקות להעשייה" פרסמה תשקיף להנפקת איגרות חוב בסכום נקוב כולל של 18,750 ש"ח, צמודות למדד ונושאות ריבית צמודות. למדד בשיעור שייקבע במיכרז, אך לא יעלה על 8.15% לשנה.

„חברה ישראלית לקידוד והנפקה" פירסמה תשקיף להנפקת מניות. משקי סוגים בתוך של זכויות, ב־29.4 אלף יחידות במחיר של 216.4 ש"ח ליחידה.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

שיחות מוניטאריות

להעביר את ההכרעות מידי הפקידים והפוליטיקאים

אתם ממשיכים לנהל את מדיניות קרן המטבע משנים עברו. בעוד שגם הקרן הודתה כי מדיניות זו נכשלה משום שהטילה נטל פוליטי וחברתי כבד מדי על המדינות המתפתחות ועל המדינות החייבות. לכן, במושבה האחרון המליצה הקרן למדינות אלו לעבור למדיניות צמיחה במקום המרשם המקובל של קיצוצים, ביטול הסובסידיות ופגיעה ברמת חיי האוכלוסייה המקומית — שאלה זו הופנתה למנהל מחלקת המחקר של בנק ישראל, מרדכי (ממה) פרנקל.

הבעיה בהעלאת המשק לתוואי של צמיחה היא בעיה של מאזן תשלומים, אומר פרנקל. יצירת חובות שאפשר לעמוד בהם. בפולין ניסו לנהל מדיניות צמיחה ללא מגבלת מט"ח ותראה איפה הם כיום. הם נתקעו במגבלת מאזן התשלומים. מדינות שהצליחו לא הלכו בדרך זו. יצירת פערים בחוב החיצוני זה מקסים, אך זה הוא מקסם שווא.

— התוכניות הממשלתיות מנסה להביא לצמיחה ע"י גידול ההכנסה הפנויה, שיגדיל את הביקושים ובסופו של דבר את ההיצע. זהו תהליך ארוך ולא בטוח שהתוצאות תהיינה דומות לקודמות, טענתי.

פרנקל סבור, כי גידול בהוצאות הממשלה לא יאפשר העברת סכומים לצמיחה, גם בהגדלת ההכנסה הפנוייה לא תביא לצמיחה, אולי תביא לצריכת בני קיימא. לכן בנק ישראל מתנגד לרפורמה שמטרתה הגדלת ההכנסה הפנוייה ללא קיצוצים במקביל בצריכה הממשלתית. הנגיד יתנגד לכך. לכן הורדת שולי המס צריכה להיות הדרגתית יותר. לא נוכל להוריד את מס השולי מ־61 ל־44 אחוז במכה אחת. יתכן לעשות זאת בשני שלבים, ולכוון בקפדנות את התוצאות של השלב הראשון.

— אולי בכלל לא זו הדרך. אחד מסיפורי ההצלחה, סינגפור, הטילה מלווה חובה של 25 אחוז שהועבר לטובת השקעות, שהעמידה סכומים לצורך השקעות. מי שצבר די כסף יכול היה להמיר את חסכונותיו למניות בחברות תעשייה, מלונות ושיכון שהוקמו בכספים אלה.

לדעתי יש להוריד את השיעורים השוליים המונעים השתכרות וגורמים לשחיתות, אומר ממה פרנקל. ניקח לדוגמה סוחר־דין הנוסע ללונדון פעמיים בשנה, מצא שם גם איזה עניין עסקי. הקטנת המס השולי תקטין ב־15 אחוז את התמריץ שלו לנסוע. הקטנת המס מגרותו, תגדיל את הרווחים הבלתי מחולקים ואת ההון של הפירמות. בכל מקרה, בפרטי הרפורמה יש להגיע לקונסנזוס חברתי. כזכור, בזמנו הוקמה ועדת בן־שחר שטיפלה ברפורמה קטנה יותר (כי לא עסקה במיסוי חברות). גם כעת יש מקום לגיבוש הסכמה באמצעות ועדה ציבורית.

בסקטור העסקי בין כה וכה לא משלמים את המס השולי; לכן יש להנהיג שיטה שתבטל את מקלטי המס.

— נראה לי כי בדבריך קיימת נימה של ביקורת על התוכנית.

הרפורמה במס לא נולדה בבית מדרשנו, אומר פרנקל. כולה עוצבה באוצר. עלינו מקובל העיקרון של הורדת

מרדכי (ממה) פרנקל
מנהל מח' המחקר של בנק ישראל
(„זום 77")

המס השולי תוך הרחבת הבסיס. אך במגבלות התקציב, העלות אינה יכולה לעבור את 250 מיליון הש"ח. אין הרבה כסף.

— אולם אם זה כך, איזה תמריץ יש בזה? בארה"ב הלכו לרפורמה. העלו את סף המס מ־9,167 דולר ל־14,250 דולר. זאת רפורמה, זה תמריץ.

לא יודע איך האמריקנים ייצאו מזה. גם שם כבר לא מאמינים עוד בבירבורים על כלכלת הידע. תוריד מסים ותקבל יותר צמיחה. כבר ראינו איך תוכניות אלו עבדו.

— נעבור לרפורמה בשוק ההון מבית מדרשכם. הוזלתם את הריבית לזמן קצר, אך ייקרתם את הריבית על השקעות ויצוא באמצעות היטל של 3 אחוזים על כל האשראי במט"ח.

ההיטל יפול על הבנקים, סבור ממה פרנקל. כתוצאה מהגבלות האשראי הם לקחו גם עד עתה את הריבית המקסימלית. הם ייאלצו לספוג את ההיטל ע"ח רווחיהם, שהשיגו כתוצאה מההגבלות וממעמדם המונופולי.

שוק ההון היה עד כה מולאם: היו כאלה שקיבלו נתחים קטנים, זרקו להם עצמות עם הרבה בשר, אלה שנהנו מהשיטה הפרוטקציוניסטית, פירמות עם קשרים טובים. אלה יסבלו. אסור להרשות לביורוקרטיה לקבוע מי ייהנה ומי ימות. המשק גדול יותר מדי. אי־אפשר לנהלו עוד באמצעים אדמיניסטרטיביים. גם כיום יותר מדי החלטות עסקיות מתקבלות ע"י פקידים ופוליטיקאים.

— יכולתי להסכים לכך שהחלטות, למשל, של אריק שרון, לא תמיד יתקבלו על בסיס שיקול כלכלי או רציונאלי, שהממשלות מושפעות בדרך כלל מצרכי השעה ולא מצרכי העתיד, אך בישראל הכלכלה סובלת מתמחרונות ולעתים התערבות ממשלתית יכולה לזרז התפתחויות.

לדעת ממה פרנקל יש לנטרל את ההתערבות הממשלתית, אך לא לסגור את הממשלה: יש מקום להתערבות ממשלתית אך במשק הישראלי יש עודף התערבות, הממשלה מתערבת בתחומים לא שלה. הקצאת הון יש להשאיר בידי מוסדות פיננסיים. המגמה היא, להוריד את הריבית ולקרבה לשוק העולמי. עוד ישאר פער קטן של 3 אחוזים.

— אתם מייקרים את תשומות ההון ומרכזים את כל המדיניות בהורדת תשומות העבודה, ובלחץ על השכר, כגון דרישה מההסתדרות לוותר על תוספת היוקר, טענתי.

הייתי שמח אילו הדברים היו מסתדרים מאליהם. במצב שנוצר, המעסיקים אשמים לא פחות מהשכירים, אך עלות העבודה ליחידת תפוקה גדלה בצורה מדהימה. השכר גבוה יותר, גם לעומת המצב ערב השחיקה, לפני התוכנית הכלכלית. השכר תרם תרומה דומיננטית לעליית תשומות הייצור. לכן יש בעיה אמיתית וצריך להפחית אותה.

תוספות שכר ניתנו ללא קשר עם הסכמי המסגרת והסכם תוספת היוקר. הפירמות שילמו בציפייה לפיחות שיפתור להן את הבעיה. לכן הפתרון הוא, שוב, הסכם משולש בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים. חלק מהבעיה ניתן לפתור באמצעות ויתור על גביית דמי ביטוח לאומי, באמצעות התקציב. העובדים צריכים לוותר על תוספות שכר. פרמיה ליצוא היא בלתי אפשרית, כתוצאה מההסכמים עם ארה"ב, מה גם שסובסידיה קטנה ליצוא יוצרת בעיה גדולה בתקציב.

— אולי כדאי להגדיל חוב חיצוני למען הצמיחה?

אפשר להגדיל את החוב החיצוני להשקעות, אומר פרנקל, אך לשמור שלא ישטוף אותנו גל ענקי, ושהסכומים יופנו לתוספת צמיחה, להשקעות, ולא לתוספת צריכה ממשלתית.

צבי טימור

מבזקים כלכליים

● התעשיינים יצחק בן דב ויצחק וייסמן יעמדו בראש „ישראטק 87" — תערוכת הטכנולוגיה הגדולה והיוקרתית של ישראל שתתקיים בעוד כשנה בניו־יורק. יצחק בן דב משמש כיום כראש קבוצת המתכת של קונצרן „כור". יצחק וייסמן הוא חבר נשיאות התאחדות התעשיינים.

● בימים אלה נחתם הסכם בין „הסנה" לבין „שגרירי" בתנאים מועדפים.

● בנק כללי, הנמנה עם קבוצת הבנקים שבשליטת הברון אדמונד דה רוטשילד, עוסק לאחרונה בארגון קונסורציומים של בנקים זרים למתן אשראי בינלאומי גם לגופים עסקיים גדולים הפועלים בארץ.

● לא יעלה על הדעת שמחירי הארנונה והשלום על המוסכים יעלו ב־1987 ב־170%־300%, בעוד ששעת עבודה במוסכים מחירה מוקפא מאז 1.7.85. טוענים בעלי המוסכים בתצהירים שהגישו לוועדה שהוקמה על־ידי משרד הפנים לבדיקת נושא הארנונה.

● לא יתכן שיוטל מס על תשואות אגרות־חוב לקרנות הפנסיה שיערער את יציבותן האקטוארית, נוסף על המס המוטל על הגימלה עצמה. זהו מס כפול והרסני — אמר מנכ"ל מבטחים, עמוס ערן, בהופעתו לפני מזכירות מועצת פועלי ת"א־יפו.

● בהשקעה של 3־5 מיליון דולר יוקם תוך השנתיים הקרובות מרכז תרבות הים לאיזור הערבה הדרומית, בחבל אילות, ליד יוטבתה, כ־40 דקות נסיעה מאילת.

● הורדת שיעורי המס, עידוד היצוא והגמשת שוק ההון, הם מהלכים חיוניים, כדי לאפשר למשק להתקדם לצמיחה חיובית — אמר גד יעקבי. אולם, לדבריו אין לפגוע בחיסכון או לאיים עליו, שכן הדבר יגרום לגידול הצריכה ולפגיעה במשפחות עובדות. כן אין להשקיע אנרגיה ציבורית בעימות עם גימלאים, נכים ומשפחות שכולות. זהו משגה מוסרי ופוליטי כאחד. עוד אמר, כי בתכנית יחולו, ללא ספק, שינויים רבים בעקבות הדיונים בממשלה וההידברות עם ההסתדרות ונציגי המשק.

● רשת מתקני ההפירשוק שבבעלות „תנובה" מאריכה את משך האשראי ללקוחותיה. החל ב־24.12 יינתן אשראי עד ה־2.3.87 על כל קנייה מעל 100 ש"ח. על קנייה עד 100 ש"ח יינתן האשראי הרגיל — 1.2.87.

● סיאט, יצרנית המכוניות הספרדית, שברה את שיא היצוא שלה עם מסירת 11,600 מכוניות ויצור של 3,800 ב־10 החודשים של שנת 1986 מכרה סיאט 288,000 מכוניות, מהן יצאה 168,000, והיא תופסת כיום נתח של 2.4% ממכירות המכוניות באירופה כולה.

טור החדשות

חוגים בנקאיים:

דרוש פיחות של 9.8% כלפי הסל

על מנת להחזיר את המצב במשק לזה שהיה בראשית השנה, יש צורך לבצע פיחות של השקל כלפי הדולר בשיעור של 14.8 אחוזים ובשיעור של 9.8 אחוזים כלפי סל המטבעות — כך עולה מחישובים שנעשו על־ידי המערכת הבנקאית.

לפי החישובים, במרוצת השנה שעברה תוסף שער החליפין הממוצע של השקל ביחס לדולר ב־12.8 אחוז. וכלפי סל המטבעות היה שיעור התיסוף הממוצע 7.3 אחוזים.

מדידה שאיננה על בסיס ממוצע, אלא על־פי שערי המטבעות בראשית השנה ובסופה, מצביעה על תיסוף ריאלי של השקל לעומת הדולר בשיעור של 14.8 אחוז ולעומת הסל בשיעור של 9.8 אחוזים. כאמור, על מנת להחזיר את המצב לקדמותו יש צורך בביצוע פיחות של 14.8 אחוזים.

איל שגב

חיובי הריבית בסוף החודש יגיעו ל־250 מיליון ש"ח

המערכת הבנקאית תחייב בסוף חודש זה את הלקוחות בריבית על אשראי ומשיכות־יתר שנעשו במרוצת החודש בסכום של כ־250 מיליון שקל, לרבעון האחרון של השנה. חיוב זה גבוה מחיוב הריבית שנעשה ברבעון השלישי של השנה ואשר הסתכם ב־160 מיליון שקל.

בבנקים מסבירים את הגידול בחיובי הריבית ברבעון האחרון בעליית הריבית במשק מ־15 ל־19 אחוז באוקטובר, וכן בגידול שחל באשראי בחודשים האחרונים.

ברבעון השני של השנה הסתכמו חיובי הריבית של המערכת הבנקאית ב־140 מיליון שקל ואילו ברבעון הראשון של השנה (אז עדיין חושבה הריבית על בסיס חודשי ולא על בסיס רבעוני) הסתכמו חיובי הריבית ב־200 מיליון שקל. יש לזכור, כי ברבעון הראשון של השנה היו עדיין שיעורי הריבית במשק גבוהים וירדו רק לקראת אמצע חודש מארס, לרמה של 15 אחוז לשנה.

מגמת הגידול באשראי נמשכת למעשה מאז הרבעון השני של השנה.

א.ש.

„אושיות" תגיש תביעה משפטית נגד השקם

חברת „אושיות" מתכוונת להגיש תביעה משפטית נגד השקם, בגין הפרת הסכם בכל הקשור לביטוח חברי מועדון „שקם". החברה, לטענתה, ההסכם שנחתם עם השקם חייב את הרשת להודיע ל„אושיות" לפחות 60 יום מראש על הפסקת התקשרות עימה. למרות זאת, טוענת „אושיות", התקשר השקם עם חברת „דולב" מקבוצת „הפניקס", תוך הפרת ההסכם עימה. „אושיות" דורשת פיצוי כספי גדול על הפרת ההסכם.

בינתיים נודע, כי משרד המפקח על הביטוח אינו מתכוון לאשר את התעריפים החדשים שהציעה „דולב", שכן יש בהם חריגות מהסכם הביטוח החדש. עוד נודע, כי ל„דולב" אין עדיין את כל האישורים הנוגעים לה על מנת לתפעלה, ולמעשה לא קיבלה עדיין את הרישיון לפעול כמבטחת.

בכל מקום, פרשת מועדון השקם עוררה כבר תגובות נזעמות בענף, בין היתר בקרב סוכני הביטוח, בשל החשש מפני החרפת התחרות בענף.

א.ש.

הסדרי אשראי לחיילים בבנק הפועלים

חייל בעל חשבון „פס כתום" בבנק הפועלים יהיה זכאי מעתה למשיכת־יתר בסכום של 100 ש"ח במקום 50 ש"ח עד כה. על משיכת היתר תחול ריבית מועדפת בשיעור נמוך במיוחד של „פריים" פלוס 0.75% לחודש (28% לשנה).

חייל העומד לפני שחרורו מצה"ל יהיה זכאי לקבל הלוואה בסכום מוגדל של עד 1,500 ש"ח. ההלוואה תינתן לתקופה של 24 חודש בריבית מועדפת בשיעור של „פריים" פלוס 1% לחודש (ריבית של 31% לשנה).

על מנת להקל על החייל המשוחרר לעמוד בהחזר ההלוואה נקבע הסדר מיוחד, המאפשר לו להתחיל להחזיר את קרן ההלוואה רק בתום 12 חודש ממועד קבלתה, כאשר בשנה הראשונה להלוואה תשולם ריבית בלבד.

חייל בשירות חובה, או מי שמשתחרר משירותו הצבאי ולומד במוסד להשכלה גבוהה, או במוסד להכשרה מקצועית על תיכונית, יהיה זכאי להלוואה נוספת בסכום של עד 2,000 ש"ח למימון שכר הלימוד. על הלוואה זו תחול ריבית מועדפת בשיעור של „פריים" פלוס 1.5% לחודש (ריבית של 37% לשנה). לחילופין, יוכל החייל להצטרף להסדר מיוחד של פרישת שכר הלימוד שלו במשך השנה. הריבית בהסדר זה היא בשיעור נמוך במיוחד ועומדת על ריבית ה„פריים" (שעור ריבית של 19% לשנה).

תחזית מזג האוויר — גם בטלפון

נבדקת אפשרות לקבל תחזית מזג האוויר בטלפון בכל מקום בארץ. השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה, מסוגל כיום לתת שירות ותחזיות ברמה המשתווה לזו הניתנת במדינות המתקדמות באירופה, הודות לשימוש בלוויינים ובמחשבים בקשר ישיר עם ארצות באירופה, וכן תודות לניסיון הרב של העובדים בשירות המטאורולוגי — אמר שר התחבורה חיים קורפו במסיבה לציון יובל החמישים של השירות המטאורולוגי. לדבריו, משרד התחבורה בודק את האפשרות להרחיב את השירות ולתת שירות לקבלת תחזיות מוקלטות, ולאפשר קבלתן באמצעות הטלפון מכל איזור בארץ.

אושרו התייקרויות של רסק עגבניות, נורות ותקליטים

משרד התעשייה והמסחר אישר, בתוקף מ־25.12 העלאת מחירי רסק עגבניות ב־10 אחוזים; נורות ליבון ב־10 אחוזים, תקליטים וקלטות שמע מוקלטות ב־6 אחוזים. העלאות מחירים אלו אושרו על־ידי תמ"ס לאחר שבדיקה שערכו כלכלני המשרד הצביעה על הצורך לאשרם לאור התייקרויות בתשומות הייצור הרלוואנטיות לכל מוצר.

כלכלני משרד התמ"ס מעריכים, כי השפעת העלאות מחירים אלה על מדד המחירים לצרכן תהיה בפחות מעשירית האחוז.

שוק הרכב

נמשך הקיפאון במשומשות

הקיפאון בשוק המכוניות המשומשות נמשך גם בחודש דצמבר, כאשר רוב הקונים ממתינים להתפתחויות ולפרסום מחירי הרכב החדשים.

עיקר הקיפאון מורגש במכירת מכוניות שנפח מנוען בין 1300 ל־1600 סמ"ק, שם קיימת אי־בהירות רבה לגבי מחירי רכב חדש. לעומת זאת נעשות עסקות במכוניות קטנות מ־1000 סמ"ק, שכן הביקוש למכוניות אלה יימשך גם בעתיד וצפויה התייקרות במחירן.

לעומת זאת, בקבוצת ה־1300 סמ"ק וה־1600 סמ"ק, מצפים לצמצום פער המחירים בין שתי הקבוצות, מאחר שמכוניות שנפח מנוען 1300 סמ"ק יתייקרו, ואילו מכוניות שנפח מנוען 1600 סמ"ק יוזלו.

בסיכום כללי, מחירי הרכב בשוק המשומשות ירדו בשיעור של כ־5 אחוזים במרוצת חודש דצמבר, לעומת החודש הקודם.

א.ש.

נופו של מקום

מאת יהושע לוריא

שעה קרירה של בין־ערבים. פג חומו של יום השרב הכבד. נחל האסי זורם לאיטו והגלבוע משתקף בחלקת מימיו. הנך משקיף מעל הגשר לתוך המים — והדגים מקפצים מולך ולמראה זריקת פירור לחם למים מתחרים הם על תפיסתו. שלווה כפרית בטרם שקיעת החמה. על גדות האסי (נחל עמל) מוזרקר בית התרבות הנאה. עוד מעט יודלק האור במועדון לחבר שלחוף הנחל ואורותיו ירצדו על פני הגלים. תמונה מרהיבת־עין. בהמשכו — „יד־לבנים" שהוקם לזכר בני הקיבוץ שנפלו במערכות ישראל והחברים שהקריבו חייהם על הגנת בית־קיבוצם במאבק עם הכנופיות וב„שבת השחורה" עם הבריטים... הנה כאן „בית הבריאות" המרווח, הנותן סעד וטיפול לחברים החולים ומחלימים. לאחר מחלתם.

בית התרבות הנאה, שהוקם מכספי השילומים של חברינו והוקדש לזכר משפחות אשר נספו בשואה, ואולמו המרווח המלא עד אפס מקום בעת החגים ומופעי התרבות. מסביבו חדרי־חוגים ומוסיקה וארכיון הקיבוץ המטופח, האוצר בתוכו עולם ומלואו. אות הוא לערך הרב שנותנים כאן לתולדות הקיבוץ ולמתרחש בו בהווה. ו„המרכז החינוכי חומה ומגדל", השומר על גחלת ההיסטוריה ותלמידים רבים נוהרים אליו מקצות הארץ ללמוד ממנה — כערך חינוכי לרבים.

מעבר לגשר מזה — שיכוני הוותיקים, הנושקים את מטע התומר והזית. מבעדם נשקף סבא־גלבוע ומעבר מזה — תובילך המדרכה הרחבה למרכז הקיבוץ, לחדר האוכל. מכאן שיכון חדש ונאה של בני הדור השני ומכאן — שדרות הפיקוסים הוותיקים, המספרות על מסורת הנטיעה, בה החלו חברי הקיבוץ מראשית ההיאחזות בעמק השומם. מעבר לחדר האוכל — מיבני המשק: תעשיית „מוצרי מתכת" ומעבר לו מוזרקר מבנה ענק, שם הולך ומופעל בית־תעשיה חדש, „ניר־עותק", עליו גאוותו וכל תקוותו של הקיבוץ. ושם, כמבנה צנוע שוקדת קבוצת חברים מבוגרים על עבודות־יד שימושיות ודקורטיביות. כך נראה קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל) של ימינו — ישוב שוקק חיים, לאחר חמישים שנות עמל.

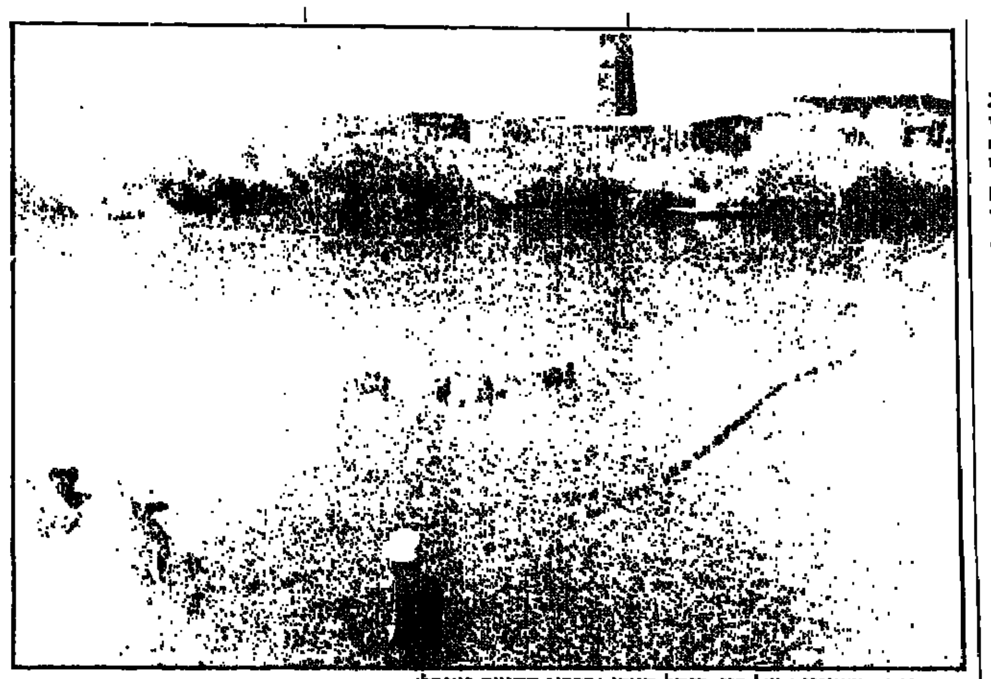

נסיונות ראשוניים של דיג בנחל האסי (ברקע החומה והמגדל)

ה„ים" שהצטבר

היום מונה הקיבוץ 420 חבר, כי 120 ילדים ונוער — ואוכלוסיה המקיפה ביחד כ־780 נפש. בתוך כך ממשיכים להיקלט ילדי חוץ ונוער ומשפחות המבקשות לעבור מן העיר אל הקיבוץ. הילדים מתחנכים בכיתות היסוד במשק, אך כיתות ההמשך — יחד עם בני קיבוצי האזור במוסד החינוכי „גלבוע" — „עדה טריטוריאלית" של בני קיבוצים.

קיבוץ תל־עמל ממשיך במסורת החקלאית מאז היאחזותו בבקעה זו, לאחר נסיונות חקלאיים רבים בארץ לא־נודעת זו, באדמת הסיד המלחה. היום מגדל הקיבוץ מטעים מגוונים על פני שטח של 970 דונם. מהם מנגו ואבוקאדו (980 ד'), תמרים (העץ האופייני לאזור — 160 ד'), פרדס אשכוליות (400 ד') וזיתים (40 ד'): בין גידולי השדה מגדלים פה 1500 ד' כותנה, ואף כי המשבר בשוק העולמי נתן את אותותיו הרי אין חקלאי רשאי להתייאש ועליו להאמין ולקוות. ענף הדגנים (אותם יש להשקות חלקית — באזור שחון זה) ושאר ענפי השלחין — 4000 ד'. ענף גידול תרנגולי־הודו לבשר משווק כ־700 טונות לשנה. מהם 200 טונות ליצוא. אך גולת הכותרת של ענפי המשק היא המדגה, שהורתו ולידתו בתל־עמל, בשנת 1938. חלוצי הדייג של תל־עמל רכשו נסיון רב והם הם שהואילו לספק את דגיגי הקרפיון הראשונים לקיבוצים אחרים וכך התפשט הענף לרחבי הארץ. ראשיתו של הענף בנסיון של דיג בנחל האסי. אולם סופו היה גידול דגים בבריכות. חברי תל־עמל לא חסכו עמל ויגע וההצלחה האירה להם פנים. היום מגדלים לא רק קרפיונים (250 טונות לשיווק), כי אם גם אמנונים (200 טונות) בורים וכן סרטניות (ליצוא). אך עיקר ההצלחה היא בהתמחות הצוות בגידול דגיגי האמנון, שזכה בהצטיינות בארץ, ויעידו על כך 10 מיליוני הדגיגים המשווקים מדי שנה. זן חדש הוא האמנון הזהוב. לעזור לענף זה עומדות המעבדה הארצית למחלות דגים, הנמצאת כאן.

אך כידוע, לא על החקלאות לבדה יתקיים המשק בימינו, כדי לשמור על רמת חיים. החיפוש אחר תעשיה העסיק את הקיבוץ במשך שנים ובינתיים מתקיים כאן מפעל „מוצרי מתכת", המייצר מכסחות ריטא ומרססים — בגדלים שונים, שמחזורו כשני מיליון דולר לשנה. ואך לפני כשנה הוקם מפעל תעשייתי נוסף, „ניר־עותק", המייצר נייר־העתקה ללא נייר־פחם. יחיד מסוגו בארץ, היוצא לדרך, כאשר הקיבוץ כולו מגוייס לפיתוחו והצלחתו.

מול הרים וצרים

אולם לא תמיד היה כך. ראשיתו של הקיבוץ במאבק עם אדמת בית־שאן הסידית, עם קדחת הביצות, תוך לחימה עם כנופיות, רציחות מן המארב ומירדפים במאורעות תרצ"ו־תרצ"ט, בהם נפלו חמישה חברים; עם אקלים קשה, חם ויבש ומול ממשלת המנדאט העויינת, וכל זאת תוך תנופת בניין נמרצת של הקמת ענפי המשק „מול הרים שאמרו אל מטר וצרים שהגירו אל נפש" וכדברי המשורר נתן אלתרמן בשירו: „המגדל הראשון").

קדמה לכך שריפת היבולים ועקירת השתילים הרבים באדמת תל־שוק בשנת 1935. או אז באה תשובת חברי תל־עמל, בהקמת יישוב מבוצר ביום אחד — חומה ומגדל. היתה בזה מן הקפיצה הנחשונית, כאשר כל היישוב היה במצור. רעיון החומה־ומגדל נולד בין חברי תל־עמל, כאשר המוסדות הציוניים היססו לתמוך בצעד הנועז והדבר בוצע ללא תקציב וללא סיוע, פרט לחברי בית־אלפא ובראשם מוסה גולדנברג) ואנשי „גוש חרוד" (חיים שטורמן וחבריו). כך קרה שקומץ צעירים־נועזים יצרו את שיטת החומה־ומגדל, שבעיקבותיהם עלו בה 55 יישובים בחומות ומגדלים ברחבי הארץ בימי עברה וזעם. התקופה ההיא קיבלה את השם „תקופת חומה ומגדל". היום לא כולם זוכרים ש„הפאטנט" וההעזה שהיתוו את הדרך — הורתם ולידתם היתה בתל־עמל. צניעותם של חברי תל־עמל אז — אופיינית להם עד היום. וכך קורה שיש המשכיחים במתכוון את תרומתו של הקיבוץ להיסטוריה של ההתיישבות ומנסים להתחרות על הבכורה.

צעדיו הראשונים של תל־עמל היו ליד שכונת בורוכוב, כשנוסד על־ידי מייסדי תנועת הנוער השומר־הצעיר בארץ ובוגריה הראשונים (1932). כעבור שנה באה התגבורת, עם עליית קיבוץ ההכשרה „מסד" מגאליציה (פולין). הרוח ה„צברית" איפיינה את הקיבוץ מתחילתו והעזתו הובילה אותו ישר לכיבוש השממה בעמק בית־שאן. סבל רב של נדודים נטל על עצמו הקיבוץ באותם הימים, של טרם העלייה על הקרקע כיישוב של קבע. דבר זה, ופרוץ המאורעות — הם שהניעו את חברי הקיבוץ למעשה הנועז של עלייה על הקרקע בחומת העץ והחצץ. אלומת האור שבראש המגדל בישרה את פריצת המצור על ההתיישבות וחיממה את הלבבות של היישוב כולו. היה אז קונצנזוס מלא והזדהות בכל שדרות היישוב, פרט לקומץ המלעיגים מן המחנה הרביזיוניסטי. ומי פילל שמעשה צנוע זה יעשה היסטוריה התיישבותית ומדינית כאחד?

נס חנוכה

היה זה „נס חנוכה" שהתרחש בנר שני של חנוכה תרצ"ז, 10 בדצמבר 1936. וכך שר נתן אלתרמן בשירו:

בהרי בגלבוע חרון יעשן /
וכערבת הקללה עלי באר לי.
תל־עמל, דברי שיר בלילות
בית־שאן / בלילות ערבה שיר
דברי.
המגדל הראשון את הנהר נוה /
עת חרגת חמושה ומונפת.
לעמוד מול הרים שאמרו: אל
מטרו / וצרים שהגירו: אל נפש!

אכן עמדו בכל אלה חברי תל־עמל. תקופת הבנייה היתה בעיצומה, ונולדו הילדים הראשונים — סימן להשתרשות. חברות נוער מהגולה ומהארץ התחנכו על מעשה ראשונים. גרעינים ממערב אירופה הצטרפו והגבירו את כוחו של הקיבוץ. ולאחר מלחמת העולם

לקיבוץ ניר־דוד
ראשון ליישובי חומה ומגדל
בחג היובל
שלוחה ברכה חמה
משותפים לדרך
קיבוץ עין־המפרץ

לקיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)
ראשון ליישובי
חומה ומגדל
ברכות חמות לחג היובל
קיבוץ כפר־מסריק

לקיבוץ ניר־דוד
ביום חג היובל
שלוחה ברכתנו הנאמנה
להמשך הפיתוח והתנופה והשגשוג
מחלקת הבניה
של הקיבוץ הארצי

לקיבוץ ניר־דוד
חלוץ ישובי חומה ומגדל
בחג היובל
שלוחה ברכה חמה
קיבוץ דליה

לחברי קיבוץ ניר־דוד
ביום חג היובל
שאו
ברכת שכנים חמה
חברי קיבוץ מסילות

לחברי קיבוץ ניר־דוד
ברכות חמות ואיחולים
ביום חג היובל
עלו והצליחו
קיבוץ בית־זרע

ניר-דוד (תל-עמל) 1936-1986
ניר־דוד (תל־עמל) ראשונים לחומה ומגדל
תל-עמל ראשונה לחומה ומגדל

השואה מצאו כאן את ביתם כמאה חברים משני קיבוצי־הכשרה, „בחזית" ו„במנהרה" מפולין, שעברו את שנות המלחמה בגרונים, בסבל רב של מחתרת בברית־המועצות. היו חלוצי האירגון מחדש של תנועת השומר־הצעיר באירופה ותנועת „הבריחה" מארצות אירופה ההרוסות — ארצה. כך התמסר הקיבוץ. המסר התרחב והטפחות הורמו היום — קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל) הינו כבר קיבוץ ותיק, והוא חובק כבר שלושה דורות וראשיתו של דור רביעי.

עם חג היובל

היום, בחג יובלו — אתה שואל: מהי תחושתו של כל אחד מחברי הקיבוץ?

התשובה, כמובן, אינה אחידה. סולם הגילים הרב־גוני מחייב פלורליזם בתפיסה, גם בתחושה. והרי תפיסת הדור השלישי („צעירי הצעירים", כפי שאנו מכנים אותם) שונה מתפיסת דור אבותיהם. יש והם שואפים להכיר עולמות רחוקים בטרם יתיישבו קבע, אך לא מעשים אינם חוזרים להמשיך את דרך אבותיהם. אף כי היום פתוחות לפניהם אפשרויות רבות לבחירה ולפיתוח עצמי.

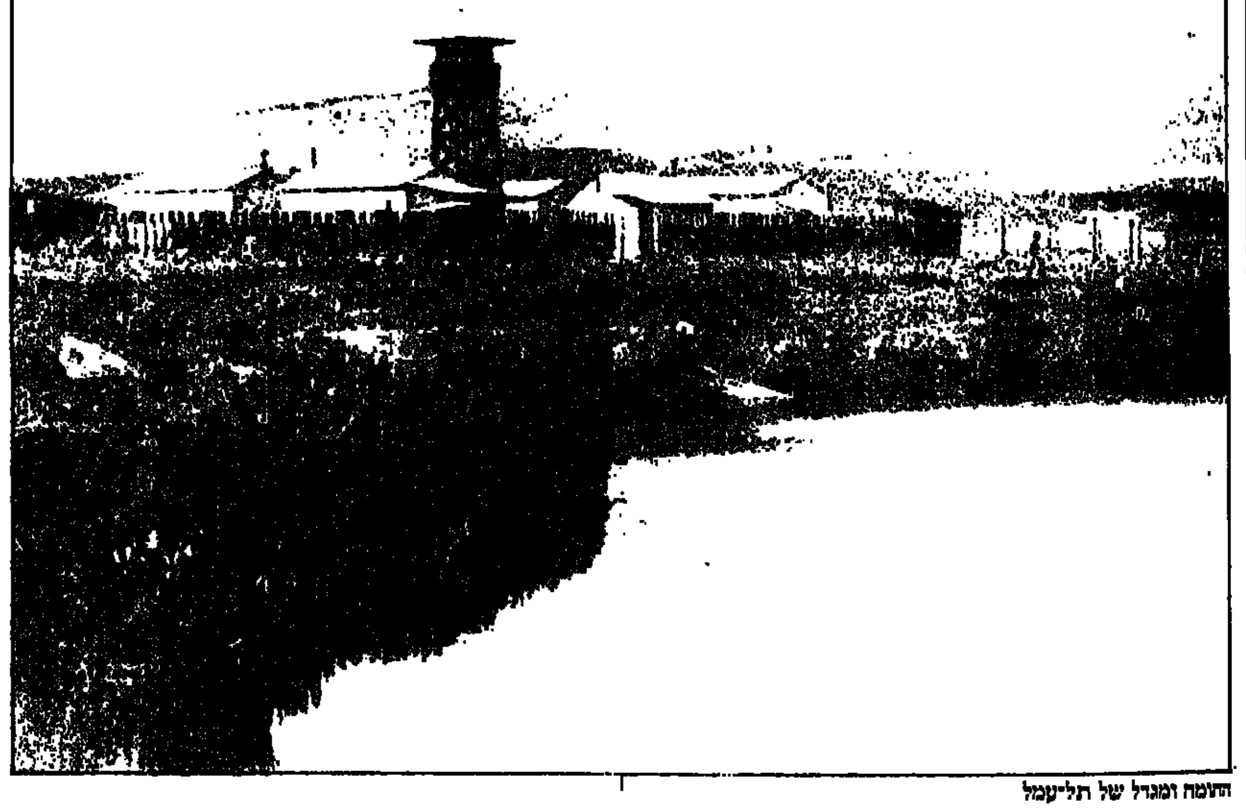

החומה והמגדל של תל־עמל

היישוב גדל ומשפחות ענפות התרחבו ומטבע הדברים — יש יותר משיכה אל הפינה המשפחתית. אך בתוך כל זה חיה ונושמת כאן חברה שיתופית של אנשים עמלים. הדואגת וחושבת על הכלל, תוך מעורבות מלאה וערבות הדדית. בחג יובל זה מורגשת גאוות החברים על עברו המפואר ועל הישגיו של הקיבוץ במשך השנים של מאמץ ולבטים. חברי הקיבוץ, השוכן בין שתי גדות הנחל, אוהבים את המקום ואת נופו הנאה, גאים עליו ואף מתכננים לבנות גשר נוסף על מימיו של הנחל, להרבות יופי וחן למקום. ועם זאת, מקננת דאגה עמוקה בלב חבריו לבאות — לעתידה של מדינת ישראל, למצבה החברתי והמדיני. העלול לסכן את קיומה, שכה נאבקנו על דמותה החלוצית והשלום המיוחל — מה יהיה עליו?

ואף־על־פי־כן — נמשיך לבנות, ולפתח את החברה והמשק. ומי יתן ותימשך רוח השירה, אותה ביטא בחרוזיו בחג הארבעים חיים ומיר ז"ל. שהגיע לקיבוץ כנער־עולה והשתרש בו.

עומד אדם על גשר צר — רואה ומאזין
רק הדגים שבנהר היו לו לעדים.
והאדם כולו נפעם, איננו מאמין,
שארבעים שנה הוא כאן בורא — ולא האלוהים.
ורק ההר שמסביב פותח לבבות.
חוזר לו ככה הניגון ומשחרר תקוות
והנהר — מימיו זורמים — רבה בו הדגה
ובעיני אדם אורות החג — וגם הדאגה.
וכך עברו להן שנים, שנים של יום אמור
ימים, ימי חמסין — לילות קדחת שוב חלפו.
ימי תקוות ואכזבות ומלחמות אין־ספור.
הבט סביב: את השממה גני ירק כאן עטפו.
צלילים בוקעים בקול — ולנו ריח הפרחים
וממתינים לחיילים. עוטי אבק דרכים.
כאן מתרפק לו היקום וחלומות חולמים.
שיום יבוא לכאן וקצת נשקוט מרוח הימים.
את העולם שפה. אנו בראנו — אז תן קולך בשיר ושמח איתנו.

היסטוריה בסוגריים

שמו הראשון של הקיבוץ היה „קיבוץ א"י של השומר־הצעיר" (1932), בהיותו קיבוץ ראשון של בוגרי התנועה הארץ־ישראלית ומייסדיה.

בשנת 1933 נבחר שם חדש לקיבוץ: „תל־עמל". לפי הצעתו של צבי לוריא, ששימש כוועדת השמות מטעם הקיבוץ־הארצי.

עם השם תל־עמל עלינו על הקרקע בעמק בית־שאן, יישוב ראשון ליישובי חומה־ומגדל, ב־10 בדצמבר 1936. בספרי תולדות היישוב הוא מוזכר בשם זה.

בשנת 1938 הוסב שמו של הקיבוץ ל„ניר־דוד". לפי דרישת הפדרציה הציונית של דרום־אפריקה שתרמה לגאולת הקרקע של עמק בית־שאן. ניר־דוד על שמו של דוד וולפסון, נשיאה השני של ההסתדרות הציונית העולמית. יהודי דרום־אפריקה הראשונים מוצאם מליטא וגאים על דוד וולפסון, שהיה אף הוא מליטא. ואף כי הקיבוץ אהב את „תל־עמל" — קיבל את הדין.

לפני כחמש שנים החליט הקיבוץ לא להשכיח את שמו ההיסטורי החשוב — תל־עמל — ופנה לוועדת השמות הממשלתית בעניין זה. הוחלט, איפוא. לצרף את תל־עמל בסוגריים, וכך חזרה העטרה ליושנה.

שמו הרישמי של הקיבוץ הוא היום „ניר־דוד (תל־עמל)".

לקיבוץ ניר־דוד
ביובלו
מיטב הברכות
נמרוד אספקה טכנית
עפולה, רח' ירושלים 11, טל. 23284

לקיבוץ ניר־דוד ביובלו
מיטב הברכות
וידטהיים — ייצור (1981) בע"מ
ת.ד. 10025, מפרץ־חיפה – 26110
טל': 04-728545
מוצרי פלסטיק, גומי וכימיקלים
● ייצור גלגלי גומי ופלסטיק לתעשיה ולחקלאות
● ציפוי גלגלים בגומי ובניאופרן
● ייצור מוצרי פלסטיק טכניים בהזרקה
● ייצור כימיקלים לחקלאות ותעשיה
מפעל ומשרד מכירות:
מפרץ חיפה, שד' ההסתדרות, טל' 740368, 728545

לקיבוץ ניר־דוד
ראשונים ל„חומה ומגדל"
חלוצים בענף בריכות הדיג
ברכת
ארגון מגדלי דגים בישראל

לוחל ולכל חברי קיבוץ ניר־דוד
בחג היובל
מיטב הברכות והאיחולים
להמשך פורה ומשגשג
עלו והצליחו
מאחלים:
יעקב שולביץ
וצוות עובדי אורדלטקס בע"מ
יצרני וייבואני בדיטקסטיל
תל־אביב, דרך יפו 9 (בית רומנו), טל' 655428, 658064

לקיבוץ ניר־דוד ומפעלו
בחגכם ה־50
מיטב הברכות והאיחולים
להמשך פורה ומשגשג
טריגון
חברה לציוד הנדסי בע"מ,
יד חרוצים 15, תל־אביב 61375,
טל: 03-371477/8
אבא מסור למנוע עולמי.
BRIGGS & STRATTON
יבואן בלעדי, שירות ואחריות:

לקיבוץ ניר־דוד
בחג היובל
מיטב הברכות והאיחולים
יצהר
תעשיות (2000) בע"מ
יצרני כוספות ללול ולרפת ● שמני מאכל ● חמרי ניקוי ● סבון ● תמרוקים ● ממ לגילוח ● קרמים ● ועוד
תל־אביב, נחלת־יצחק 52, טלפון: 252444

לקיבוץ ניר דוד ביובלו
שלוחות מיטב ברכותינו
זוהר אור בע"מ
סוכנות בלעדית לצפון
געש מפעלי תאורה
רחוב המוסכים צ'ק פוסט
מפרץ חיפה, טל' 04-721321-3
סוכנות בלעדית „געש"
מוצרי תאורה ושיווק מוצרי חשמל
אולם תצוגה ומכירה:
מפרץ חיפה, רח' המוסכים 22

לקיבוץ ניר־דוד
במלאות יובל ליסודכם
ברכות ואיחולים
להמשך הצלחתכם בעתיד
בית ספר לנהיגה „לביא"
בית שאן, רסקו 16, טל. 88279
ההנהלה וצוות המורים

אורטיק
בית חרושת לגלידה ושלגונים
מונו גיל, תעשית מזון בע"מ
נס ציונה, אזור תעשיה, טל. 08-475686
מברכים את
קיבוץ ניר־דוד — תל־עמל
במלאות יובל ליסודו

הקרקע בוערת

מאת בצלאל עמיקם

עמק בית שאן המשיך לעמק יזרעאל המזרחי, ונמשך לאורך מרגלות הגלבוע — מרמת יששכר עד לאפיק הירדן — קסם למתיישב היהודי שהתנחל בשנות העשרים על מימיו. תנאיו האקלימיים והגיאוגרפיים דומים לנתוניו של עמק יזרעאל אלא שהוא משופע ממנו במיים. הנחל הזורם לאורכו והמעיינות המפכים בו הציפו בחורף את אדמותיו ויצרו שטחי ביצה נרחבים. אוכלוסיתו היתה דלילה, שכן הקדחת הממאירה שימשה בלם להתפשטותה.

מיספרם של הפלחים שעיבדו את מרחביו קפא על שמריו ולא עלה, מחמת פגעי הטבע על אלף נפש. ביישוב המרכזי שבו — העיירה בית שאן, התגוררו למעלה מאלפיים נפש. בעיירה, השוכנת בקירבת מסילת הברזל חיפה־צמח, חי לו ישוב יהודי קטן וותיק שהיה נתון במצוקה כלכלית, ובחרדה מתמדת לבטחונו. ראשיו עתרו למוסדות ההתיישבות בבקשה ליצור נקודה עברית חדשה בעלת אופי עירוני חקלאי ליד בית שאן, כדי שיוכלו להיחלץ מהבדידות.

גורלו של היישוב היהודי בבית שאן נחרץ לשבט. כפי שאירע בימי מאורעות 1929. אז נמלטו על נפשם, כך אירע בתקופת המאורעות של 1936־9. אלא שהפעם לא מיהרו לשוב לבתיהם. הרופא היהודי, היחיד שנותר בבית שאן, נרצח בביתו. לאחר מו"מ עם גורמים מקומיים חזרו 30 משפחות לעיירה וביה"ס שב ונפתח.

המאבק על בעלות הקרקעות בבית־שאן בין יהודים לערבים החל בימי התורכים ונמשך בימי המנדט, ותמיד נשא גם אופי פוליטי

הכמיהה היהודית לאדמות בית שאן ניזונה מההכרה כי הממשלה, כבעלת הקרקעות, תפריש מאדמותיה השוממות להתיישבות יהודית. מבחינה משפטית היו אדמות עמק בית שאן, חלק מגוש קרקעות גדול הנקרא ג'יפטליק (בתורכית אחוזה, משק מוסדר) — רכושו של השולטן. קרקעות אלו הוחכרו מטעמו למעבדים שהתגוררו במקום.

השולטן עבדול חמיד קנה את מרבית האדמות ב־1870 כשהועמדו למכירה פומבית בשל חובות המעבדים לממשלה ומיסי יבול ומיסי קרקעות, ומאחר והיו מוזנחות למעלה משלוש שנים (מחלילה). ב־1871 נרשמו האדמות בספרי האחוזה כקניינו הפרטי. מנהלי הג'יפטליק השלימו את רכישת אדמות האיזור, שהצטרפו יחד לשטח רחב ידים בן מאות אלפי דונמים. האיכרים הדלים המשיכו להתגורר בג'יפטליק, כרועים וכמעבדים, כשהם משלמים לקופת השולטן דמי חכירה בשיעור 10% מהיבול ומעשר בסכום של 12%.

בעקבות מהפכת התורכים הצעירים ב־1908 הופקעו האדמות מידי השולטן ועברו לאוצר המדינה.

עם כיבוש הארץ בידי הצבא הבריטי הפכה ממשלת המנדט ליורשת אדמות המדינה, לרבות חבל בית שאן. כשניגשה הממשלה, בשנת 1921, לחדש את חוזה החכירה, סירבו הפלחים והציגו תביעה להכרת בעלותם על האדמה אותה. כך טענו, גזל מידיהם השולטן. מבחינה משפטית לא היה מקום לפקפק בזכויותיה של הממשלה. אולם הנציב העליון הרברט סמואל, שסייר באיזור ושמע את טענות הפלחים נטה לרצות אותם, והסכים למכור להם את האדמות כדי שיהיו לקניינם הפרטי. מגמת הממשלה הייתה להגיע להשקטת הרוחות באיזור בלתי מיושב ופרוץ זה.

החלוקה הפנימית של האדמה נמסרה לראשי השבטים. החכירה הותנתה בתשלום דמי העברה לממשלה. חלוקת האדמות העניקה לבעלי משפחות מאות דונמים של אדמת שלחין. חלוקה אחת, למשל, צברה 7500 דונם אדמה ש"כולה משקה". חלוקה 350,00 דונם אדמות בור וכ־100 אלף דונם אדמות מרעה לכמה אלפי נפש — לפי המיפקד הממשלתי משנה 1927 לא עלה מיספר הנפשות בעמק בית שאן על 4000 — עוררה מורת רוח בקרב המוסדות היהודים. הם מחו כנגד הקיפוח וכנגד מסירת שטחים גדולים לאנשים שאינם עושים בהם שימוש כלשהו זולת הפקת רווחים ממכירתם. המומחים היהודים מצאו כי משפחות מעבדים לא מסוגלות להשתלט על האחוזות שנמסרו להם.

ולדעתם, די היה כ־5 דונם שלחין לנפש (ס"ה 30־20 אלף דונם). הראייה — עשר שנים לאחר חלוקת אדמות הג'יפטליק לא חלו שינויים משמעותיים במשק הערבי שבו. המעבדים מתקשים לכסות את חובם לממשלה ותקוותם — למכור את עודף האדמה שבידיהם לכל המרבה במחיר ראשי השבטים החזיקו לעצמם נחלות מופרות ובעלי ממון, בניהם יושבי ערים בארץ ובחו"ל, קנו זאת מהם.

הטענה היהודית היתה שכשלון הפוליטי חמור מכשלון הכלכלי

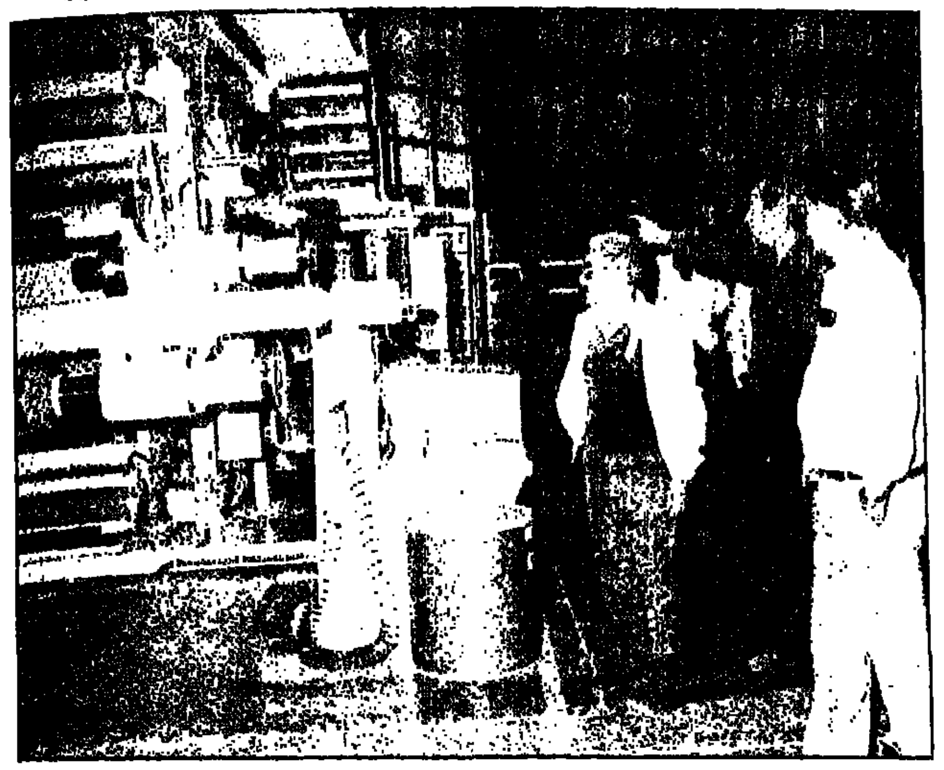
בית־חרושת לנייר־העתקה בניר־דוד (תל־עמל)

לקיבוץ ניר־דוד
ביובלו
איחולים להמשך התפתחות, שגשוג ובריאות טובה
בית מרקחת אסף
בית שאן, ת.ד. 92, טל 065־86361

לקיבוץ ניר־דוד
במלאות 50 שנה ליסודכם
ברכות ואיחולים
להמשך פורה ומשגשג
סוכנות ויטמן
סוכנות ארטיק
בשארה ורוור
עפולה, טל. 065־23422

לקיבוץ ניר־דוד
בחג היובל
שפע ברכות ואיחולים
צינומטל בע"מ
תעשית צינורות ופרופילים
תל־אביב, אברבנאל 49
טל' 822883 — 823648

לקיבוץ ניר־דוד
מיטב האיחולים
במלאת יובל לייסודכם
מכון לאופטיקה ואופטומטריה בע"מ ע"ש "אבי"
טבריה, לב הגליל, בנין השקם החדש
טל. 067־22851

לקיבוץ ניר־דוד
תחוגג יובל שנים לייסודו
מיטב הברכות
בני משה ביטון
שרות רכב
ספקי צמיגים אליאנס ושמשון
בית שאן, אזור תעשיה
בית שאן, מפעלים אזוריים, טל. 80749
עפולה, איזור תעשיה ישן, טל. 95642

לקיבוץ ניר־דוד
ביובלו
איחולים להמשך הצלחתכם
קרלוס ורשבסקי בע"מ
חיפה, שדרות בן־גוריון 38־36
טל. 531162/3, ת.ד. 9092, מ. 35023
מפיץ בלעדי למוצרי "וולה" לאיזור הצפון
WELLA

לקיבוץ ניר־דוד
שהקים לראשונה את חומה ומגדל
ברכות להמשך והתעצמות
שפילמן שמעון
עבודות פחחות
בית־שאן, איזור תעשיה מזרחי
טל. 065־87269
טל. מעון: 065־88729

לקיבוץ ניר־דוד
החוגג יובל שנים להתנחלות
איחולים להמשך והתעצמות
איילון אופסט בע"מ
חיפה, רח' הרצל 92
טל. 672488

לקיבוץ ניר־דוד
ביובלכם
ברכות ואיחולים
להמשך הצלחה, שגשוג ופיתוח
הידרולית בע"מ
הנדסת כח הידראולי
חיפה, רח' העצמאות 130
טל. 520143 — 514320

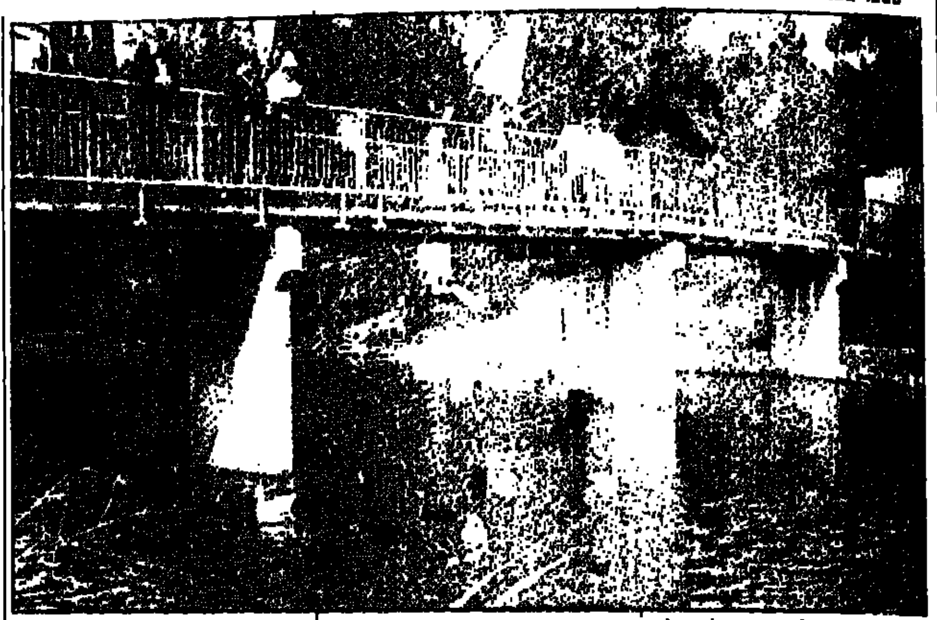
הגשר על פני נחל האסי (תל־עמל)

של התוכנית, שכן נוצר מעמד חדש של בעלי אחוזות. גורמים יהודיים העוסקים במקרקעין לא המתינו לשינוי הקו המדיני של הממשלה, והחלו לנהל מו"מ על מכירה עם הערבים. לנגד עיניהם עמדה הצלחת ההתיישבות בעמק יזרעאל הסמוך שתנאי ההתנחלות בו בראשית הדרך היו דומים.

בשנת 1929 רכשו חברת "הכשרת הישוב" ופיק"א כבדות אדמה מפוזרות ומפוצלות בצפון מערב עמק בית שאן שהסתכמו ביחד ב־6300 דונם.

הקרן הקיימת הופיעה כגורם הרוכש קרקע רק ב־1931, כשהוציאו למכירה את אדמות תל שוך, לימים קיבוץ ניר דוד. המחיר שנדרש היה זול יחסית — 4 לא"י לדונם. (2.5 לא"י לבעלים, 1.5 לא"י פרעון החוב לממשלה.)

ערב מאורעות 1936 הגיע השטח שבבעלות יהודית למעלה 25 אלף דונם, מרביתו קניין הקרן הקיימת. אלא שהיה מפוצל לחלקות המקשות על העיבוד.

אדמות אלה היו ריקות מישוב יהודי. כדי לממן את הבעלות עיבדו אותם פלוגות עבודה שנשלחו על ידי קיבוצים, שהמתינו לאישור ההתיישבות, במימונה של הקרן הקיימת. עם זאת היה חשש "פן ישמטו השטחים, והערבים יחזיקו בהם". אנשי הבטחון חזרו והתריעו כנגד המצב הנמשך של עזובה והזנחה.

הסוכנות נמנעה מלהקים ישוב ארעי מחמת ההשקעות הבלתי חוזרות, והמתינה לאפשרות לבנות ישוב מצוייד כהלכה. הבדיקות והסקרים לא קידמו את המעשה בהתיישבות. ועדת מומחים משותפת לגורמים המיישבים (בהרכב ר' שטרן, ל' שקולניק, י' ויץ והמהנדס ריינר) סיירה באיזור בקיץ 1935, והעלתה. כי מאחר וההתיישבות בעמק בית שאן כרוכה בקשיים רבים, מוטב להמתין לאור השיקולים המשקיים. "על המשק להיות משק שלחין אינטנסיבי, ולזאת עדיין איננו מוכנים כל צרכינו. עוד לא נחקרו כהלכה תנאי הקרקע, המים והאקלים". אולם חברי הועדה מודים כי "השעה דוחקת ואת האדמה מוכרחים להחזיק".

פרוץ המאורעות באפריל 1936 וההתפתחויות המדיניות שגררו עימן פעלו כגורם מאיץ להכרעה בדבר אישור ההתיישבות. הצריף בתל שוך בו נהגו אנשי תל עמל לאחסן את כלי עבודתם הועלה באש, וכל העבודות החקלאיות באיזור נאסרו בתוקף הוראת המשטרה הבריטית. בין חורשים מהקיבוץ לערביי הסביבה נתגלו התקלויות. אנשי תל עמל דחקו בסוכנות כי תאשר להם, לאור הנסיבות הפוליטיות והבטחוניות, להיאחז באדמה שהובטחה להם. "כעת יש צורך לעלות מיד להתיישבות על שטח חדש זה וזהי תשובתנו למתנקשים במפעלנו. וזאת גם דרישת התנאים המקומיים. שמירת הקרקע". א' הרצפלד מזהיר, בישיבת המרכז החקלאי, מפני היסוסים: "עניין בית שאן חשוב לא רק מבחינת התיישבות אלה גם מבחינת קרקע שיכולה להישמט מידינו".

הקרן הקיימת, בלחץ הצרכים הדחופים של ההתיישבות החליטה להקציב 12.5 אלף לא"י לשלוש נקודות ישוב: תל עמל, השדה וארגון הצפון. בהסכם שנחתם בין שני המוסדות — הסוכנות וקרן הקיימת — הוחלט על שותפות בהוצאות בתקופת החירום, את הסיבה למיפנה במדיניות המוסד הקרקעי מסביר אברהם גרנובסקי, מראשי הקרן: "נתנו את הדעת על כך, שפוליטיקה קרקעית מחושבת לשעה זו דורשת שאת הקרקע הנרכשת יש לכבוש, ולהעלות עליה אנשים עובדים ויוצרים".

בטרם ניתנה הכרעת המוסדות בדבר זהות הגוף ההתיישבותי שיעלה ראשון על הקרקע, נטלו חברי תל עמל את היוזמה לידיהם וב־10 בדצמבר 1936, הקימו את מחנה הכיבוש שלהם על אדמת עמק בית שאן.

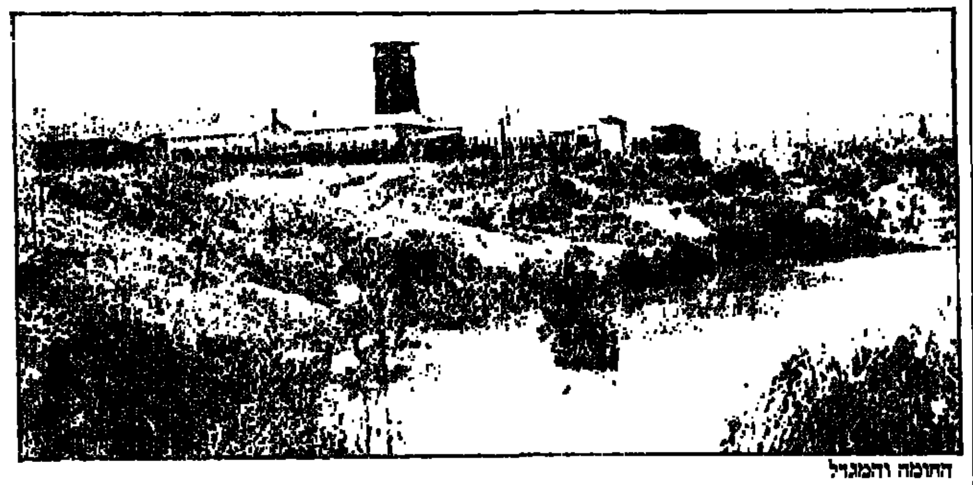
החומה והמגדל

לקיבוץ ניר־דוד
ביובלכם
ברכות ואחולים להמשך שגשוג, הצלחה ופיתוח
אסולין את לוי (שמעון)
עבודות מחפרון ועבודות פיתוח
בית שאן, שכון הסכון 17/17 — טל. 065־87004

לקיבוץ ניר־דוד
ביובלו – מיטב הברכות
כל־בו לנגר — א. עמי
דיקטים, פורמאיקה וציפויי קירות
בית שאן, ת.ד. 221, טלפון: 065־88847

לחברי קיבוץ ניר־דוד
בחג היובל
מיטב הברכות והאיחולים
להמשך פורה ומשגשג
ת.כ.פ. בע"מ

כלי אויר וחשמל
מקצצי אויר מיוחדים
לענף הפלסטיקה והאלקטרוניקה
יצחק שדה 20 (פינת המסגר), תל־אביב 67775
טל': 370391 / 383239 / 03־379035

לקיבוץ ניר־דוד
החוגג יובל שנים ליסודו
ברכה חמה
ר. שרלי דדון בע"מ
חריטה וכירסום
בית־שאן, ת.ד. 33, טל. 065־88204

לחברי קיבוץ ניר־דוד
בחגכם ה־50
ברכת חברים
להמשך פורה ומשגשג
תנובה
ת.ד. 7083 תל־אביב

לקיבוץ ניר־דוד
ביום חג יובלכם
שאו ברכה
להמשך שגשוג והתפתחות
קופולק (1949) בע"מ
תוספות מזון – ויטמינים חימיקליים
תל־אביב, ת.ד. 1098 • מיקוד 61010, 03־9229961

לקיבוץ ניר־דוד
ביום חג היובל
שלוחות מיטב הברכות
מוסך הצפון
סוכנות פולקסוואגן
דרך עפולה־נצרת
נצרת, מול בית הבראה
טל' 065־72050, 065־72046

ניר־דוד (תל־עמל) ראשונים לחומה ומגדל

ניר־דוד (תל־עמל) 1936–1986

תל־עמל ראשונה לחומה ומגדל

המגדל

מלים: נתן אלתרמן

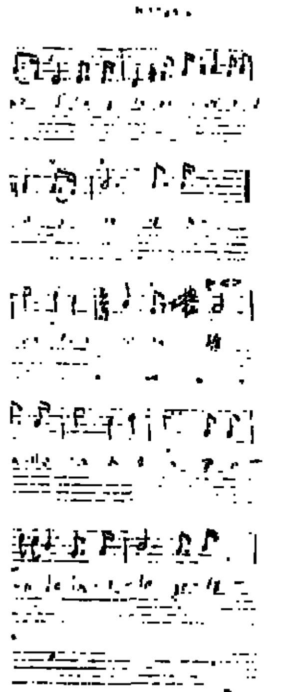

בהרי בגלבוע חרון ועשן
ובערבת הקללה עלי תאר לי!
תל־עמל הבהרי שיר בלילות בית־שאן –
בלילות ערבה שיר הבהרי!
המגדל הראשון את הנדר נדר
עת חרבת חמושה ומגפת –
לעמוד מול הרים שאמרו: אל מעבר!
וצרים שהגידו: אל נפש!

תל־עמל, תל־עמל, תל־עמל!
ראשונה לחומה ומגדל –
תבורכי תל־עמל – במטר ובטל,
תדגה עלי גל, תל־עמל.
מנעורים למגדל – תל־עמל!

ממצור אל מרחב, מנושן אל חדש
את עולה כריסוק אזיקים,
בהבהוב מחרשות, בתלמי חרישו
עם פלגיך תאור וכמים.
פי באומן קולך ובכות קולך.
ואחר ביעור ובפרח.
תל־עמל, תל־עמל, מאושר ההולך,
הרואה גאולתך מדרך.

תל־עמל, תל־עמל, תל־עמל!
ראשונה לחומה ומגדל –
תבורכי תל־עמל – במטר ובטל,
תדגה עלי גל, תל־עמל.
מנעורים למגדל – תל־עמל!

לקיבוץ ניר־דוד
בחג היובל
שלוחות מיטב הברכות והאיחולים

מצברי שנפ

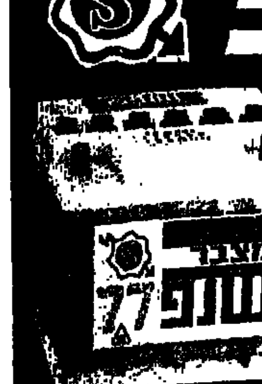

מצברים בארגזי
פוליפרופילן לרכב פרטי.
כלים חקלאיים ורכב כבד
מצברים מיוחדים לתעשייה

המשרד הראשי: תל־אביב, דרך פתח־תקוה 64, טל. 3-2-376521
סניף חיפה: רח' יפו 131, טל. 04-510072, 04-514312
סניף ירושלים: רח' הרכב 13, טל. 02-719041
בית החרושת: נתניה, אזור התעשיה, טל. 053-22544, 053-33641

דרעי שמעון, אשר ויהודה
אביזרי רכב, חלקי חילוף
וחשמלאות רכב
בית שאן, אזור התעשיה הישן
(ע"י בנק הפועלים) בית שאן
מברכים
את
קיבוץ ניר־דוד — תל־עמל
במלאות יובל ליסודו

לקיבוץ ניר־דוד
חלוץ חומה ומגדל
ביום חג היובל
שאו ברכה נאמנה
מוסך לטרקטורים וציוד גוג־דיר
נ.צ.ח. בע"מ
בית שאן, ת.ד. 508, טל' 065-84303

לקיבוץ ניר־דוד
ביום חג היובל
ברכות ואיחולים
להמשך והתעצמות
הנרי פנחס בע"מ
אופטומטריסט
עפולה, בית שמורגד, טל. 94455

לחברי קיבוץ ניר־דוד
בחג היובל
שפע ברכות ומיטב האיחולים
מבית אורניר מוצרי גוי, מתנות וכלי בית
המכירה לכליבו וליחידים
ת"א, אלנבי 96, (מול בית־השואבה), טל' 03-621097

לקיבוץ ניר־דוד
ביובלו – ברכותי
דודו פרי חדש – סוכנויות טקסטיל
חיפה, רח' נתן 4, טלפון 667445

לקיבוץ ניר־דוד
החוגג יובל שנים להתנחלות
שלוחת ברכה חמה
רפאל כץ ושות'
משרד עמילות מכס, ביטוח, הובלה מבית לבית, ים, אוויר ויבשה
חיפה, חנמל 30 (בניין לבנט), טל' 04-668191 (10 קוים), טלקס 46438, פקסימיליה 670020
ירושלים, שלומציון המלכה 13, טל' 02-224206
תל־אביב, העליה 45, טל' 374006 (7 קוים), טלקס 33827, פקסימיליה 03-375033
לוד, בניין ממן חדר 304, טל' 03-972868
אשדוד, בית המכס, טל' 055-35880
אילת, עורף הנמל, קריית המשרדים, טל' 059-76769, טלקס 7722

לכל חברי קיבוץ ניר־דוד
בחג היובל
שפע ברכות ואיחולים
להמשך הבניה הפיתוח והשגשוג
ג'י.ג'י ציוד תעשייתי
✦ שורשראות ומיסבים FMC LINE BELT
✦ מיסבים כדוריים וגליליים, בתי מיסב NSK
✦ מיסבים מחטים, מיסבים ליניארים IKO
✦ מצמדים גמישים KUPPLUNGSTECHNIK
✦ פרקים קרדניים KUPPLUNGSTECHNIK
✦ מצמדי שורשרות, מצמדי בטחון MAXTON
✦ בתי מיסב HFH PLUMMER BLOCKS
✦ יצרני גלגלי רצועות.
מכירות: סלמה 61, תל־אביב טל': 826948, 03-833848
מפעל: רח' הבנאי 27
אזור התעשיה חולון 805857, 03-807977

לקיבוץ ניר־דוד
החוגג יובל לייסודו
שלוחות מיטב הברכות
ואיחולים להצלחה
אור בית שאן
חשמלאות רכב
אשר את יהודה
בית שאן, אזור תעשיה, ת.ד. 150, טל. 065-88311

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

הננו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג למשרדי חברה אישא בקומת קרקע לתקופה של 10 שנים ובקומה ב, לתקופה של 5 שנים, ברחוב בן יהודה מס' 109 גוש 6963 חלקה 111 תיק בניין 109"3/0025. בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כסטי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בית מגורים לבית על חלקה 413 בגוש 8274 רח' באר מס' 60 בחריגות נסיגה 3.70 מ' מקו המשותף וחדר מדרגות עסק. תיק בניין 6878.
את התכנית מס' 526/86 ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר
הועדה המקומית

הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
אשקלון
עיריית אשקלון

בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה 1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה בקשה ע"י רוכש שמחון ושלומית להקלה.
מהות הבקשה: סגירת קומת עמודים מפולשת, מתאר 00/101/02/4, בקו בנין אחורי ובאחוזי בניה וזאת עפ"י המלצות הועדה המחוזית בשד' בן גוריון 14/22 גוש 1931 חלקה 112. כי הוגשה בקשה על ידי: עוריאל וגבריאלה להקלה. מהות הבקשה: א) הקלה באחוזי בניה של 3.31% מבקשים: 28.31% במקום 25% המותרים בהתאם לת.ב.ע. 12/104/03/4.
ב) הקלה בקו בנין אחורי בגבולות 10% מבקשים 7.40 במקום 8 מ' המותרים בהתאם לת.ב.ע. 12/104/03/4.
כתובת: ברנע רח' ברקת מס' 8 גוש 1937 חלקה 47 אשקלון.
המעוניין יכול לעיין בבקשה ובאמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מהוצאת אישור ההקלה, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בששה העתקים למשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

בנימין וקנין
מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה
לתכנון ובניה אשקלון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
"לודים"
רח' משרנרויזבסקי 1 ת.ד. 89 רמלה

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק, ניתנת בזה הודעה שהוגשו בקשות להיתרי בניה כדלקמן:
1. בגוש 3850 מגרש 21 מושב עזריה חדר ע"י ליתן שימוש חורג במבנה קיים ובתר מתן סככה כמוסך לטרקטורים ולכלים חקלאים לתקופה של 5 שנים.
2. בגוש 3792 חלקות 2 — (36) בכביש קק"ל בהם לוי ליתן אישור לשימוש חורג בקרקע חקלאית להצר אורעים ומסיבות כולל בנין שרותים.
כל בעל קרקע או בנין, או מחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשות הנ"ל יוכל להגיש את התנגדותו המנומקת תוך שבועיים מיום פרסום זה לועדה המקומית "לודים" בציון כתובתו ומס' טלפון.
את תוכן הבקשה אפשר לראות במשרדי הועדה ברמלה ע"פ הכתובת הנ"ל.

יורם רבר, יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה "לודים"

עיריית אשדוד
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעת פרסום / שמוש חורג / עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — תשכ"ה־1965.

בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, נתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית, בקשה/להתרת שמוש/ חורג/ תכנית מפורטת מס' 103/03/3 (תיק בניה שד' 67) שם המבקש סופר ובניו בע"מ, שטעו רח' הר ציון אשדוד מהות הבקשה: התרת שמוש חורג ממגורים למשרדי בטוח. חלקה 3 בגוש 2077 ברחוב רוגוזין 10 אשדוד.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע מהוצאת אישור/שמוש חורג/, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל תוך 14 יום מפרסום זה.

א. אזולאי, יו"ר
הועדה המקומית
לתכנון ולבניה אשדוד

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
ת.ב. 5200/28

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
נתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 288 בגוש 6019, רח' אליהו הנביא מס' 13 חולון, הכוללת מתן הקלה בהקמת גדר בגובה של 2 מ'. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
ידוע לנו כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותנו בלבד ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

רוביקום ביצוע (1977) בע"מ

ועדת המשנה לתכנון ובניה
מרחב תכנון מקומי
ראשון־לציון
הודעה
לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות חלקה 6, 7, ארעית בגוש 3931 רחוב הגדוד העברי 14, לפי תכנית מתאר/תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ג' ומותר לבנות עליה: בית משותף 6 קומות 21 דירות: בקשת בעלי החלקה: העברת זכויות בניה מקומה לקומה.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו.
באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה ראשון לציון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
זמורה
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה זמורה הופקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' זמ/598/70" ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות התכנית: תכנון מפורט של השטח, קביעת אזור מגורים א', התווית מערכת דרכים וקביעת שטחים לצרכי ציבור.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 562 חלקה 21 גן יבנה.
כל המעוניין בתכנית, רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.

ד. שיש, יו"ר
הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז המרכז 9.12.86

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו בקשה ליתן אישור להקלה בתוספת אחוזי בניה 6% עבור 2 מוסכים בשטח 30 מ"ר ברחוב טבנקין מס' 5 גוש 6623 חלקה 615.
תיק בניין 2/2152/005
בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כסטי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 קשת וענן — חשמונאים (כ) 08.40 כלי סודות — ביניים 09.00 ארץ מולדת — להיות טועל באי' 09.30 מרעי הטבע (וחסה"ב) — פירוק והרכבת של מים 10.00 שעת כושר 10.10 אנגלית ה' 10.30 הגיל הרך * רחוב סומסום 11.00 אנגלית ו' 11.15 ערבית מדוברת (וד"ה) — וליד מיש הון 11.30 אנגלית ח' 12.00 מדע הטבע (ע"י) — האנזים בקטליזטור 12.25 אנגלית ט' 13.00 היסטוריה (ע"י) — העשרה — המהפכה האמריקנית — לידתה של אומה 13.30 ספרות — מסך לספרות — הנמלים והצרצר 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 קשר משפחתי — שידור חוזר 15.00 טאו טאו 15.25 רחוב סומסום — תוכנית לחנוכה 16.00 זהו זה 17.00 ערב חדש 17.30 "מקרון נ" שם הפרק: מלכת הנילוס — במאי סרטים מזמין את גלי להיות נוכחת באתר הצילומים על גדות הנילוס, אך מתברר, שזו מלכודת שנועדה להרוס את צוות מקרון 17.55 "ג'יין אייר" סדרת דרמה אנגלית הפרק השביעי: רוצ'סטר מציע לג'יין נישואים, והיא נותנת את הסכמתה. את טקס הנישואים בכנסייה מפריע באמצע אדם שטוען, כי רוצ'סטר נשוי לאשה אחרת 18.25 "פסוקו של מקום" — מבט אל שעלבים שבעמק אילון 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 "שבועון טלוויזיה" — תכנית העוסקת במגוון אירועים מן העולם (ערבית) 19.00 "מפגש" — תכנית דיון שבועית העוסקת בענייני השעה (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 מבט ספורט 20.45 "לקראת שידור" 21.00 מבט לחדשות 21.30 "חיים בצל הסכנה" — סרט תעודה אמריקני הסרט מתאר את קורותיה של בני משפחת באריוס המשתלבים בפעילות פוליטית, חברתית וכלכלית בניקראגואה שאחרי המהפכה הסנדיניסטית. הוא מתאר את עבודתם בקואופרטיבים חקלאים, בסיקות על תרבותם הקרקעית ואת פעילותם הקהילתית בשכונות מצוקה. הם משמיעים את אמונותיהם ודעותיהם, מתארים את חייהם בארץ המשתקמת ומסבירים את משמעותה של המהפכה הסנדיניסטית 22.30 "חבורת רינרה" — סדרת דרמה אוסטרלית, בת 4 פרקים. הפרק השלישי: בתוך שנה, הרחק מבתיהם של הפליטים היהודים נהפך מחנה המעצר לביתם השני פעילויות של מוסיקה, לימודי תורה ואוכל משובח הם חלק מהווי החיים שלהם. רמת החיים שהנהיגו משכיחה מהם את העובדה שהם עצירים במחנה מעצר. לבד משניים: מורי ופרידקין — הם רוקמים חלומות לבריחה ומגשימים אותם ביציאות אל מרכז העיירה, שם הם מתיידדים עם משפחה מקומית. אבל הם שבים תמיד אל המחנה 23.15 "גלריה" — תכנית העוסקת באמנויות בארץ ובעולם. 23.55 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.03 "בהאזנה נוחה" 09.00 "קונצרט בוקר" 11.57 "מגישים שיר" 12.00 "מן הסרטיה" — בטהובן שלישייה לפסנתר במול מג'ור שלישיית יוכלו שוסטקוביץ' שלישייה אופוס 67 שלישיית "ירהם" 13.05 "בהאזנה נינוחה" 15.00 "מפגשים" — סיפורים קטנים על אנשים גדולים — מפגש עם חנה ואליהו רדליך, מנהלי בית ההוראה של הפילהרמונית לשעבר 16.00 "אתנחתא" — בשידור חי מיכל טל — סטגהו: היידן סונטה ברה מג'ור דורספון 6 ואריאציות על קונטרדאנס של בטהובן פרקופייב: סונטה מס' 4, אופוס 29; מורה: אימפרומפטו בלה במול מג'ור, אופוס 34; ליסט: טרנטלה מתוך "ונציה ונאפולי" 17.30 "קשת של צלילים" — מגזין מוסיקלי מיצירות סוליגג, בוקריני, היידן ומוצרט 18.00 "אנתולוגיה בצליל" — ראשית הפוליפוניה 19.00 "מוסיקה קלאסית קלה" 20.05 "אינטרלוד" — רצף מוסיקלי 20.27 "מגישים שיר" 20.30 "התזמורת הפילהרמונית הישראלית — קונצרטי היובל שידור חי מהיכל התרבות בתל־אביב היידן "בריאת העולם" 23.00 "דור הזהב" — אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות ארטורו טוסקניני — ביצועים חיים: תכנית שנייה: סיבליוס: הפואמה הסימפונית אופוס 9, "אן סאגה"; שומאן: סימפוניה מס' 2 בדו מג'ור, אופוס 61

רשת א'

07.30 "הוו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 "חוגה" — עם בני הגרל 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 השידור היומי לבתיה"ס — ידעתי ספר — הקצנה חייבת להימשך" 11.30 "השכלה והעת לכל" — "התפתחות לשונם של ילדים" — בהדרכת ד"ר רות ברקת. "והתפתחות השפה על רקע חסך סביבתי" 12.05 "לבי במזרח" — מבחר שירים מזרחיים 14.05 "לבת ולבן ולכל המתעניינים" — תכניות לילדים א. "קסום לכתוב" — עידוד המאזינים הצעירים לכתיבה יוצרת. ב. "פילי חוקי" 14.45 לילדים הגדולים "החול בשקי" ילקוט כליבו עוריה אלון מספר על גוף הארץ 15.30 "קשרוא" — במה ורית — ר"ר גורית גוברין — "...יה כרמר למסמנה של הו"אגר האגדי־שראלי" 15.53 "ספר השיר" — סקירה 16.05 "ארץ לא נודעה" 50 שנה לבראשית יישובי "חומה ומגדל" ניר־דוד תל־עמל שידור ושיר מהנקודה השוכנת על גדות נחל האסי 17.12 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה המשודרת"

".לי ולך" 21.05 "מופע רוקי" 23.05 "הלילה הוא שירים".

למתקדמים 18.06 "מנחת ערב" 18.50 פרקי היום בתנ"ך 19.05 "שיעור בתניא" 19.30 שידורים לעולים 22.05 "יש לי חלום"

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה" 08.05 "עושים עניין" 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 11.30 "סעו לשלום" — עם גדעון חוד 12.10 "אלף־אלף" ב"בית" — עם אהוד מנור 13.00 "חצי היום" 14.05 "כת צחוק" — הזוי והזמור 16.05 "רגעי קסם" 16.05 "שירים ושעורים" 17.05 "יומן כלכלה" 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.05 דבר מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ליום ייסוד ההסתדרות הכללית 18.11 שירים עבריים 18.45 היום בספורט 19.00 "היום הזה" 19.35 השבוע בכנסת 20.05 "שורשים" — שבועון לענייני פולקלור ועדות 22.05 "מסביב לעולם בשעה קלה" — עורך ומגיש: יצחק נוי 23.05 "בינינו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי מנחה: אלכס טלמור

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת פסיכולוגיה של החלומות. סגנונות חשיבה. מרצה: פרופ' צבי גירא 06.30 "פוקחים עין" — הידיעות הראשונות של היום עם מירב אופיר 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 "אלה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב 11.05 "נכון לעכשיו" — עם דן שילון 13.05 "אחד אחר" — פזמונים ישראליים 14.05 "רן זה יומי" — עם דובי לנץ ודני קרסל 16.05 "מנישה יומית" — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.54 "כאמן מילולי" — פינתו של אבשלום קור 17.00 "ערב טוב ישראלי" — עם דן שילון, יעל דן ונוני סביר 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן 18.45 "משולש" — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עחוד 18.57 הודעות לחיילים 19.05 פזמונים לבלבם 20.05 "יער משודר" — מגזין לענייני צבא ובטחון 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת. פסיכולוגיה של החלומות. (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהתכה"ה אוהבים 23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראלים 23.55 "שיחת חצות" — עם המשוררת שלי אלקיים 00.05 קפה של חצות — עם אלי ישראלי 03.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים

רשת ג'

06.11 "בתורה לאושר" — להיטים ותיקים 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 "מה כבר תשעה" — עם אבי אתגר 10.05 "שבעים מי יודע" — עם מלאכי חוקיה 11.05 "שעת תמימה" 12.05 "רק מוסיקה" 13.05 "רק בימי חול" — עם מנחם פרי 14.05 "מומן חוזר" 15.05 "חדש, חדיש ומחודש" 18.05 "הצגה יומית" 18.05 "קול—כו" — שבועון פופ 20.05

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: עיסקה ללא רחמים 5, 7.15, 9.40
אורלי: חזרה לנעורים 5, 7.15, 9.30
בית לסין: ישנוני 23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים 5, 7.15, 9.30
בית ציוני אמריקה:
אהבה במחתרת 4.30, 7.15, 9.30
סרט אילם 23.45
גת: קטיפה כחולה 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: אוונטי פופולו 7.00, 9.30
דקל: סרט אילם 5, 7.15, 9.30
דרייב אין:
חמושים ולא מסוכנים 5.45, 7.45, 9.45
הוד: לאורך כל הלילה 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: רומן במכונית
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
סינמה 1: אהבה בשחקים 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: פולטרגייסט II 5, 7.15, 9.30
פאר: ג'נג'ר פרד 5, 7.30, 9.30
פאריס: עוברת אורח 12, 2, 7.15, 9.30
סילבראדו 23.30
רב־חן:
חן 1: חטיפה נעימה 5, 7.30, 9.50
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
חן 3: בשירות האל 5, 7.40, 9.45
חן 4: דונה פלור 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: שובו של הנוסע השמיני 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: שוטר ללא חוק 5, 7.15, 9.30
תכלת: מי מפחד מהשכן ממול 4.30, 7.15, 9.30

רמת־גן
אואזיס: חטיפה נעימה 4, 6.40, 9.30
לילי: חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
ארמון: עיסקה ללא רחמים 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: קטיפה כחולה 5, 7.20, 9.40
גן 2: נשיקת אשת העכביש 5, 7.20, 9.40
גן 3: שלושה רווקים ותינוק 5, 7.30, 9.40
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: פולטרגייסט II 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: עיסקה ללא רחמים 4.30, 7, 9.15
בית אגרון:
קונן הברברי 17.30
מכושף תלוי או נשוי 19.45
קאובוי של חצות 21.45
מועדון הכותנה 24.00
בנייני האומה: אהבה במחתרת 7.00, 9.00
כפיר: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
אורגיל: חטיפה נעימה 4.30, 7, 9.15
מוגרבי: משפט הנשרים 7.00, 9.00
סמדר: צעירים מסוכנים 7.00, 9.30
חבירה: אוונטי פופולו 4.30, 7.15, 9.15

אוריון
אור 1: לתפוס מלך 4, 6.30, 9
אור 2: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.00, 9.00
עדן: שוטר ללא חוק 4.30, 7.00, 9.00

חיפה
ארמון: עיסקה ללא רחמים 4, 6.30, 9.00
אורה: רק בין חברים 4.30, 7.00, 9.15
חן: דונה פלור נשואה לשניים 4.30, 7, 9.15
עצמון 1: שוטר ללא חוק 7.00, 9.15
עצמון 2: אוונטי פופולו 4.45, 7.15, 9.30
פאר: חטיפה נעימה 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המחודש: ג'נג'ר ופרד 4.30, 7.00, 9.15
רון: פולטרגייסט II 4, 6.30, 9.00
אמפיר: אהבה בשחקים 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: ג'ושוע אתמול והיום 6.45, 9.15

נתניה
שרון: עיסקה ללא רחמים 5, 7, 9.15
סטודיו: שבט רב המערות 5, 7, 9.15

חולון
סבוי: לאורך כל הלילה 5, 7.15, 9.10
מגדל: חטיפה נעימה 6.00, 9.00
ארמון: בעקבות הדרך 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: שוטר ללא חוק 5.00, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: משפט הנשרים 5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל האודיטוריום:
הצבע ארגמן 18.15, 21.30

באר־שבע
חן: משפט הנשרים 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: משפט הנשרים 5, 7.15, 9.30
היכל 2: שבט רב המערות 5, 7.15, 9.30
היכל 3: איש הנצח 5, 7.15, 9.30

עפולה
מופתרון: אהבה בשחקים 8.30

רעננה
אורות: הצבע ארגמן 4.30, 7, 9.00

גבעתיים
הדר: משפט הנשרים 5.00, 7.15, 9.30

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 25.12
השקיעה: 20.30
תפרדס: 20.30

צוותא
להתרבות מתקדמת
יום ה' 25.12 בשעה 21.00
מאמי
פנטזיות רוק

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב.
חולון
אהרון — הופיין 52.
קופ"ח עין יהב.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
קופ"ח לאומית — סמילנסקי 9.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
הדסה — כצנלסון 151.
תל־אביב
כס — פרישמן 66.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 35.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
ביקור חולים – ילדים; שערי צדק – פנימית, נשים; הדסה ע"כ – כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב': 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ת"א – 226037 (24 שעות)
חיפה – 04-229488 (11.00–20.00)
נהריה – 04-920014 (11.00–20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.
"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-281680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל: 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר. שער 3 (ליד המשכיר) קומה א. טל' 294869, 03-285822.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-52432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316
סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים, — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים, — טל' 781111 לוד, רמלה — 101, טל' 08-221022 עפולה — טלפון 065-93334 טבריה — 101, טלפון 04-931401 נהריה — טל' 04-833333 בת־ים — טל' 5511111 באר־שבע — טל' 057-74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

הדרבי שלא הבטיח - לא קיים

מכבי תל־אביב – הפועל תל־אביב 74:110 ★ תחמיר מצב מכבי ר"ג בתחתית בעקבות הפסד 97:94 לבית"ר ת"א ★ במחזור שלפני היציאה לפגרת חג־המולד לא נרשמו הפתעות: הפועל הגליל־העליון, אליצור נתניה, הפועל חולון ומכבי חיפה ניצחו בקלות

רק 36 הפרש

מכבי תל־אביב—הפועל תל־אביב 74:110 (36:52)

הפועל ת"א יצאה אמש „בזול". היא נוצחה „רק" בהפרש של 36 נקודות 110:74 ע"י מכבי ת"א בדרבי הגדול של תל־אביב.

„האדומים", בהרכב חסר, החזיקו מעמד במחצית הראשונה, אך בשניה התמוטטו לגמרי. יכולת פושרת של מכבי ת"א לא איפשרה לשחקניה לשבור את שיא ההפרש במשחקי הדרבי — 47 נקודות.

גם כך ידעו שחקני האלופה להציג בדקות בודדות יכולת מלהיבה שלוותה בתקפות מתפרצות וסיומת מצויינת של דורון ג'מצ'י שהיה המוציא לפועל העיקרי בקבוצתו. גם ללי ג'ונסון היו דקות מצויינות בעוד שקווין מאגי היה חלש במחצית הראשונה בה קלע 3 נקודות בלבד (כולן מהעונשין) אולם בשניה חל שיפור עצום ביכולתו כשקלע 16 נקודות וקלט 17 כדורים חוזרים, הרבה „בעזרתו" של לאוואן מרסר שיצא כבר בדקה ה־11 בחמש עבירות. ליתר שחקני מכבי היו עליות וירידות והם לא השפיעו על רמת המשחק.

בהפועל ת"א איבדו השחקנים כל משמעות טאקטית במחצית השניה. השחקנים זרקו לסל ולרוב החטיאו. שחקני הפועל ת"א זרקו במהלך המשחק 63 פעמים ודייקו רק ב־29 מהשדה. מכבי לעומתם דייקה ב־49 מ־75 ניסיונות קליעה מהשדה.

בדקה ה־4 היה שיוויון 10:10. הפועל ת"א שמרה על תוצאה נמוכה — 27:21 — בדקה ה־11, אולם סידרת איבודי כדור של עמוס פרישמן נוצלה עד תום בידי השלישיה מיקי, דורון, מוטי שהעלתה את התוצאה ל־22:44 בדקה ה־15. במחצית — 36:52.

במחצית השניה איבד המשחק מערכו כשעל כל ארבעה סלים של מכבי קלעה הפועל סל אחד.

שיפוטם של הבין לאומיים ראובן וירובניק ואסא קמינר היה חלש ולא מדוייק. 2000 צופים חזו במשחק בהיכל הספורט ביד־אליהו.

● קלעו למכבי ת"א: ג'מצ'י 31, ג'ונסון 22, מאגי 10, ברקוביץ 13, לאמוך 8, ליפין 8, קורנליוס 4 וארואסטי 2.

● קלעו להפועל ת"א: רובינזון 23, ויליס 18, מרסר 13, פרישמן 7, קאליש 6, דיקמן 4, גרוביס 2 ואמסלם 1.

יצחק ויסהוף

● בכדורסל

מאת ישראל פז

הדרבי התל־אביבי בכדורסל שלא הבטיח דבר אכן נסתיים בשום דבר... מכבי תל־אביב לא התאמצה להכניע במחזור הי"ג את קבוצת־הצלאים של הפועל תל־אביב — 74:110. הפועל ת"א ירדה למקום הה־5 כאשר קבוצות אליצור נתניה והפועל חולון, שניצחו קבוצות תחתית, חלפו על פניה.

מבחינת הטבלה היה המשחק החשוב ביותר בכפר־המכביה, וכו גברה בית"ר ת"א על מכבי רמת־גן — 94:97. מצבה של מכבי רמת־גן בתחתית החמיר שכן היא היתה קבוצת התחתית היחידה שהפסידה בביתה.

שאר קבוצות התחתית התארחו אצל קבוצות צמרת ונוצחו ללא בעיות: מחצית אחת טובה של הפועל איתן גבת (39:39) לא הספיקה לה נגד הפועל הגליל־העליון, שניצחה — 77:93; אליצור נתניה מוטטה את הפועל ירושלים לאחר ההפסקה — 83:98; הפועל חולון הכניעה את הפועל חיפה — 68:89, ומכבי חיפה שילחה את הפועל רמת־גן, סוגרת הטבלה עם הפסד של — 86:118.

הליגה יצאה לפגרה עד 12 בינואר.

● טבלה לאומית

1.	מכבי ת"א	16	16	—	1293־1786	32
2.	הגליל העליון	16	12	4	1404־1492	28
3.	אליצור נתניה	16	11	5	1460־1555	27
4.	הפועל חולון	16	11	5	1367־1470	27
5.	הפועל ת"א	16	10	6	1385־1382	26
6.	בית"ר ת"א	16	8	8	1445־1370	24
7.	מכבי חיפה	16	8	8	1438־1454	24
8.	הפועל גבת	16	5	11	1473־1356	21
9.	הפועל חיפה	16	5	11	1489־1379	21
10.	מכבי רמת־גן	16	4	12	1558־1425	20
11.	הפועל ירושלים	16	4	12	1475־1381	20
12.	הפועל רמת־גן	15	2	14	1676־1404	18

איך לנצח בלי להתאמץ

אליצור נתניה — הפועל ירושלים 83:98 (40:43)

אליצור נתניה נתנה אמש דוגמא כיצד לנצח ללא מאמץ. משחקה של אליצור לקה במישור הקבוצתי והיא ניצחה את הפועל ירושלים 83:98 בזכות משחק סולני של שחקנים בודדים.

שחקני הפועל ירושלים פתחו את המשחק בסערה ובדקה ה־3 הובילו כבר 4:12 וכעבור שתי דקות 6:16.

בדקה זו נכנס למשחק וילי סימס שעדיין לא החלים ממחלתו ואליצור החלה לצמצם ונטלה את היתרון בדקה ה־8 16:17. מכאן ואילך החל יתרונה של אליצור לצמוח. בדקה ה־12 18:27 ובדקה ה־13 22:32.

ירושלים לא נשברה. לאמר הארד וריקי בראון, ביכולת טובה, הצליחו להשוות שתי דקות לפני המחצית 34:34. עד לסיום המחצית נטלו שוב שחקני אליצור את היוזמה ועלו ליתרון 40:43.

את המחצית השניה פתחה אליצור היטב. דני ברכה ניווט את חבריו בצורה טובה ואף קלע 18 נקודות. בדקה ה־23 הובילה אליצור 45:55. בדקה ה־34 יצא הירושלמי ריקי בראון בחמש עבירות כשלוח התוצאות הורה על 70:77 לאליצור. כעבור שתי דקות יצא גם לאמר הארד בגין צבירת חמש עבירות. אליצור ניצלה זאת כדי לברוח מיריבתה 70:81 (35) ו־80:92 (38).

בירושלים ניתן לציין את משחקם של ריקי בראון ולאמר הארד שחומי העור ובאליצור את דני ברכה, קרל נברסון וג'ים ג'ונסטון.

שפטו דוד דגן וערן עמית, לעיני 600 צופים בנתניה.

● קלעו לאליצור: ג'ונסטון 22, נברסון 19, ברכה 18, סימס 14, גידנס 10, מאלוביק 8 וסייר 7.

● קלעו לירושלים: בראון 28, הארד 21, קנז 11, בלאט 10, בן־ארי 9, דניאלס 2 ואפשטיין 2.

דוד בכר

כשדלזל קולע רק 4 נקודות

הפועל חולון — הפועל חיפה 68:89 (34:45)

גם ללא ניב בוגין החולה הצליחה אמש הפועל חולון להביס בקלות את קבוצת התחתית הפועל חיפה 68:89.

האורחים מחיפה שניסו בתחילה לשחק כשווים מול שווים הצליחו למתוח את החולונים שפתחו כשבחמישייה אבי מאור במקום ניב בוגין.

אך חולון שהובילה 17:21 בדקה ה־8 ידעה לנצל משחק טוב של קני בניסטר מתחת לסלים ולסיים את המחצית עם יתרון 10 נקודות, זאת כשאבי מאור שומר היטב את ג'ונתן דלזל האורח שקלע רק 4 נקודות לאורך כל המשחק.

עם פתיחת המחצית השניה המשיכה חולון להוליך בביטחה אך בהמשך לא קלעה נקודה אחת משך שלוש דקות וחצי. והחיפנים צימקו ל־40:45 (23).

החולונים ענו ב־15 נקודות רצופות שהעלו אותם ליתרון בכוח 40:60.

החיפנים שאיבדו את יוסטון (33) ואת וולס (35) בחמש עבירות כבר לא יכלו אפילו לצמק. בסיום 68:89.

שפטו רמי פישר ודני בורנשטיין, לעיני 700 צופים, באולם בחולון.

● קלעו לחולון: טרי 26, בניסטר 24, בורמור 16, יעקבי 9, אלימלך 8, עפינר 2, מולכו 2 ומאור 2.

● קלעו לחיפה: יוסטון 18, קסקי 15, אופיר 10, שם־טוב 9, לייב 6, וולס 6 ודלזל 4.

יוכי חן

חיפה שלפה שפן מהכובע

מכבי חיפה — הפועל ר"ג 86:118 (36:46)

שמואל גנדלמן, [illegible] שמיעט עד כה לשחק בשורות מכבי חיפה, היה אמש גיבור נצחונה של מכבי חיפה על הפועל ר"ג 86:118 (36:46).

גנדלמן החליף בדקה השמינית את ערי גורדון החליש ביתרון רמת־גני 15:23, ביכולת אישית מעולה. הן בריבוד הן בהגנה בחטיפות כדורים והן בקליעה, סחף את קבוצתו ליתרון גדול. במצב זה לא נדרשה החזרתו של גורדון עד לסיום.

מכבי חיפה, ללא דורון שפע המרותק למיטתו בשל שפעת סינגפור ועם תומר שטינהאור החולה אף הוא ששיחק רק כשלוש דקות, פתחה את המשחק בצורה חלשה להדהים שהזכירה את יכולתה בשלושת ההפסדים הרצופים, אלא שכניסתו של גנדלמן ושיפור במשחקם של ארי רוזנברג, ג'ון פלאורס, ריצ'י ג'ונסון וסטיב שלכטר מנע הפתעה ברוממה.

ארי רוזנברג קלע את כל 24 נקודותיו בשמונה סלי שלוש נקודות - מאזן מדהים ויוצא דופן.

הפועל ר"ג נשענה במחצית הראשונה על יכולתו המצויינת של אורי בן ארי שקלע עד ההפסקה 16 מתוך 18 נקודותיו אולם במחצית השניה איבד כל יכולת, ממש כמו כל חבריו למעט פיליפ בארנר שהיה היחיד אשר נשא בעול במחצית השניה בה קלע לא פחות מ־21 נקודות. קיט בנט הזכיר רק לפרקים את ימיו הגדולים וגם בירון ג'ונס ידע ימים טובים יותר.

חיפה הוליכה בפתיחה 2:7 אך ר"ג רכשה יתרון 9:7, 10:11 ו־15:21. כניסתו של גנדלמן סחפה את חיפה לקליעת 10 נקודות רצופות שהביאו לה יתרון מחודש 21:25.

ר"ג הוליכה בפעם האחרונה במשחק 30:31 בדקה ה־14 אך חיפה קלעה 16 נקודות לעומת 2 ועלתה ליתרון 11:46 שצומק סמוך לשריקה להפסקה ל־36:46.

בפתיחת המחצית השניה עוד הצליחה ר"ג לצמק ל־44:50 אך מכאן ואילך איבדו שחקניה כל יכולת וחיפה בניצוחו של גנדלמן הגדילה את הפער בהדרגה 51:74, 66:92 ו־71:100 מסל של שמואל גנדלמן האיש שהיה ראוי להתכבד בכך יותר מכל שחקן אחר.

גם לאחר החלפתו המשיכה חיפה להגדיל את יתרונה עד ל־86:118 בסיום.

שפטו היטב טוד וורניק, ושי שטרקס לעיני 1,800 צופים, בהיכל הספורט ברוממה.

● קלעו למכבי חיפה: א. רוזנברג 24, פלאורס 23, ג'ונסון 20, שלכטר 19, גנדלמן 16, י. רוזנברג 10 גולדשמיט 4 וגורדון 2.

● קלעו לפועל ר"ג: ברנאר 25, בנט 19, בן ארי 18, ג'ונס 17, פרידברג 6 וזולדן 1.

יוסף גלזר

דייויס סיבך את מכבי ר"ג

בית"ר תל־אביב — מכבי רמת־גן 94:97 (52:55)

46 נקודות שקלע רון דייויס, כדורסלן בית"ר תל־אביב במשחק הנצחון של קבוצתו על מכבי רמת גן, 94:97, סיבכו את הקבוצה מעיר הגנים במאבקי התחתית.

שחקני מכבי רמת־גן סבלו מחולשתו של אור גורן שנשמר היטב ע"י פנחס חוזז ומנגד עשו דייויס וג'ונס ככל העולה על רוחם במגרש.

המחצית הראשונה היתה שקולה כשהיתרון נע מקבוצה אחת לשניה. הפתיחה היתה שייכת למכבי רמת־גן שהוליכה 0:5 ו־11:19 מצמד סלי שלוש נקודות של אור גורן. בהמשך השווה דייויס ל־21:21 וחוזז העלה את קבוצתו בפעם הראשונה ליתרון 32:33. רמת גן לא הרימה ידיים וקבעה 44:46 (דקה 15). עד למחצית נטלו שוב שחקני בית"ר את היתרון 52:55.

רון דייויס העלה את בית"ר ל־54:58 עם פתיחת המחצית השניה אך ג'ים תומאס בסידרת קליעות הפך את הקערה על פיה 63:64 לרמת גן. מכבי ר"ג איבדה את אמיר בינו שנפצע ברגלו (דקה 35) עובדה שנוצלה ע"י האורחים להגדלת יתרונם ל־72:84. רפיון מה במשחק הבית"רי הביא לכך ששחקני רמת־גן קלעו 10 נקודות וצימקו ל־82:84.

42 שניות לסיום כשבית"ר הוליכה 90:93, איבדו שחקני ר"ג כדור גורלי שנוצל על ידי דייויס האורח שהוסיף 2 נקודות למאזנו. ועד לסיום 94:97.

שפטו מנשה הרמן ואברהם זגול לעיני 250 צופים באולם כפר המכביה ברמת־גן.

● קלעו לבית"ר תל־אביב: דייויס 46, ג'ונס 29, חוזז 12, סלינס 4, הווארד 4 ומוסקוביץ 2.

● קלעו למכבי רמת־גן: תומאס 31, גיבסון 22, גורן 17, בינו 12 נאווי 8, שירלצקי 2 ושוורצמן 2.

יוסף חכם

בין דון רובינזון (משמאל) וג'ון ויליס מתברג לי ג'ונסון ומוסיף שתי נקודות בדרך לנצחון מכבי על הפועל בדרבי התל־אביבי 74:110 אמש ביד אליהו

● מלך הסלים

1.	דייויס (בית"ר ת"א)	515
2.	מאגי (מכבי ת"א)	419
3.	יוסטון (הפועל חיפה)	398
4.	גורן (מכבי ר"ג)	395
5.	הארד (הפועל י־ם)	380
6.	הארדי (הפועל גבת)	368
7.	ג'ונסון (מכבי ת"א)	362
8.	ליף (גליל־עליון)	352
9.	ברי (גליל־עליון)	349
-	מרסר (הפועל ת"א)	349

● מלך 3 הנקודות

1.	גורן (מכבי ר"ג)	66
2.	ג'מצ'י (מכבי ת"א)	43
3.	ברקוביץ (מכבי ת"א)	39
—.	קנז (הפועל ירושלים)	39
5.	דייויס (בית"ר ת"א)	36
6.	פרישמן (הפועל ת"א)	33
7.	דלזל (הפועל חיפה)	32
8.	א.רוזנברג (מכבי חיפה)	29
9.	זיסמן (הגליל העליון)	27
10.	בנט (הפועל ר"ג)	25

● החמישיה המחזור

● דורון ג'מצ'י (מכבי ת"א)
● שמואל גנדלמן (מכבי חיפה)
● נרב הנפלד (גליל־העליון)
● קני בניסטר (הפועל חולון)
● רון דייויס (בית"ר ת"א)

● במחזור הבא

(יום שני, 12.1.87)

הפועל הגליל־העליון — אליצור נתניה; הפועל איתן גבת — מכבי חיפה; הפועל רמת־גן — הפועל ת"א; מכבי ת"א — מכבי רמת־גן; בית"ר ת"א — הפועל חולון; הפועל חיפה — הפועל ירושלים.

התוצאה בהחלט לא משקפת

הפועל הגליל העליון — הפועל איתן־גבת 77:93 (39:39)

„כפי שהקבוצה נראתה במשחק, מוטב שתשאר באירופה" התבטאו אוהדי הפועל הגליל העליון לאחר נצחון הקבוצה של הפועל איתן־גבת 77:93 לאחר שיוויון 39:39, ערב יציאתה לטורניר חג המולד בהארלם שבהולנד.

ואכן נצחון הגליל לא היה חלק ואין לתוצאה לסנוור את העיניים. קבוצת הפועל איתן־גבת היתה יריבה שקולה, ואף יותר, עד לדקה ה־28 אולם אז נפצע אורן שמר ברגלו והגליל ניצלה זאת כדי לגלות יתרון ולנצח.

4 דקות לסיום הוליכה הגליל — 64:76 אולם גבת התמוטטה וקרטיס ברי, יחד עם נרב הנפלד, שעשו לנצחון.

הפועל איתן־גבת שאפה לחזור על יכולתה מלפני 4 ימים כשהפתיעה את אליצור נתניה. היא הצליחה בדקות רבות לממש את שאיפתה ביכולת טובה, אולם לגליל היתה תשובה בדמותו של הצעיר נרב הנפלד ששוב הוכיח את יכולתו הטובה. הנפלד שיתק כמעט לחלוטין את ותיק שחקני הליגה הלאומית בועז ינאי (קלע רק 8 נקודות). הנפלד קלע 23 נקודות. אין ספק כי להנפלד חלק גדול בנצחון חבריו.

במחצית הראשונה התנהל משחק שקול. בדקה ה־12 נרשם שיוויון — 22:22. גבת הוליכה — 31:33 בדקה ה־16, הגליל הוליכה — 33:37 (18) ובמחצית — 39:39.

במחצית הראשונה הצטיינו שני שחומי העור של גבת מאר והארדי. מאר קלט 11 כדורים חוזרים (8 במחצית הראשונה). גם קליעות 3 נקודות של אלון שמר שמרו את גבת בתמונת המשחק.

גם במחצית השניה הוליכה גבת 43:46 (22). בדקה ה־28 נפגע כאמור אורן שמר והגליל זכתה במשחק. בדקה ה־39 יצא הנפלד מהמשחק לתשואות 1200 הצופים שחזו במשחק בכפר גלעדי.

שפטו יצחק רמות ואב נוימן.

● קלעו לגליל־העליון: ברי 26, הנפלד 23, ליף 16, וייס 11, זיסמן 6, בר־עטר 5, מזרחי 4 וחזן 2.

● קלעו לאיתן־גבת: הארדי 20, אלון שמר 18, מאר 17, אורן שמר 11, ינאי 8, כהני 2 ושמחוני 1.

אביהו שפירא

25.12.86

בפתיחת הסבוב השני בליגה הלאומית בכדוריד. אמש:

כבש שער אחד אבל היה זה שער השוויון

● כדוריד

מאת יוסף חכם

במפגש צמרת בפתיחת משחקי הסבוב השני בליגה הלאומית בכדוריד סיימו קבוצות הפועל פתח־תקוה והפועל רמת־גן את משחקן בתיקו 15:15 (7:12).

כתבנו שמעון קרודו שחזה במשחק מדווח שאת שער השוויון כבש הרמת גני שלמה אלמוסנינוס שתי דקות לסיום. ברמת־גן בלט אמיר גרא ובפתח תקוה השוער ישראל פלטה.

● שערים להפועל פתח־תקוה: אמיר 8, שיבי 4, אוברקוביץ 1, זינגלר 1 וגולדבלט 1.

● שערים להפועל רמת־גן: סומך 5, גרא 3, מאירוביץ 3, זלינגר 2, פרוכטר 1 ואלמוסנינוס 1.

שפטו זינגר ובוקר.

באולם האוניברסיטה ברמת־אביב ניצחה קבוצת מכבי ראשון לציון את אס"א תל־אביב 20:27 (9:16). שערים למכבי ראשל"צ: דרוקר 10, מובשוביץ 8, פופקו 4, אילדיס 3, אוסלנדר 1 וכנען 1. שערים לאס"א תל־אביב: טורקניץ 8, אפוליג 5, אלניר 2, נגל 1, דניאל 1, וייס 1, ניר 1 וברנין 1.

בהיכל הספורט העירוני בראשון־לציון חזה כתבנו יאיר ביטון בנצחונה הדחוק של המוליכה הלאומית קבוצת הפועל ראשון לציון על אליצור הרצליה 17:18 (9:7). בשורות אליצור בלט השוער אהרון שולמן. שערים להפועל ראשון לציון: ורר 9, קושניר 3, קנון 2, נחמוני 1, אבירן 1, דיין 1 ובן־הרוש 1. שערים לאליצור הרצליה: פינולבר 7, י. גובלטש 3, פריקמן 2, שמירט 2, ליבה 2 וצ'סלר 1.

בהיכל הספורט העירוני ברחובות חזה כתבנו תמיר חופי בנצחון החוץ של מכבי נתניה על מכבי רחובות 15:18 (6:8). שערים למכבי נתניה: טלמון 5, קור 4, ברק 3, פינקלשטין 2, בכר 2 ושפירא 2. שערים למכבי רחובות: איזנברג 4, בלרד 3, רובינשטין 2, שמחי 2, לוי 2, זיו 1 וגולדפישר 1.

בקיבוץ רמת הכובש ניצחה בקרב תחתית קבוצת הפועל נוף־ים את הפועל רחובות 18:19 לאחר 11:12 במחצית. שערים להפועל נוף־ים: הרבון 8, זיפרט 5, אלון כהן 3, הרמל 2, ויצחקי 1. שערים להפועל רחובות: רון 5, יורם כהן 4, ארלר 3, זלצר 2, רבינוביץ 2, דורוביץ 1 ואלדר 1.

באולם האוניברסיטה ברמת אביב ניצחה קבוצת מכבי הארזים רמת גן את מכבי פתח־תקוה 23:31 (8:16). שערים למכבי הארזים ר"ג: שמש 7, בני גוז 6, רונן גוז 5, אלינב 4, דורון 3, מועלם 3, ענבר 1, פרי 1 ובן עמי 1. שערים למכבי פתח תקוה: מגדל 10, קביליו 5, צ'ילבון 4, בן־נון 2, ולקן 1, וברואיר 1.

טבלה הלאומית
(לאחר המחזור הי"ב)

1.	הפ.ראשל"צ	240־259	20
2.	מכ.ראשל"צ	190־287	18
3.	הפועל ר"ג	224־262	18
4.	הפועל פ"ת	215־259	17
5.	מכבי הארזים	235־265	16
6.	מכבי רחובות	221־226	13
7.	מכבי נתניה	227־222	13
8.	הפ. רחובות	224־204	9
9.	אלי.הרצליה	243־208	7
10.	הפ. נוף ים	276־224	6
11.	מכבי פ"ת	318־248	6
12.	אסא ת"א	289־226	2

הגליל וחולון הבוקר להולנד

מאת יצחק ויסהוף

קבוצות הפועל הגליל העליון והפועל חולון יוצאות הבוקר לטורניר חג המולד בהארלם שבהולנד.

שתי הקבוצות יוצאות מעודדות מנצחונות הליגה שהשיגו אמש על הפועל איתן־גבת והפועל חיפה.

הקבוצות יקיימו בהולנד שישה משחקים.

ניצחו „על נקודה" בליגות אן.בי.איי.

תשעה משחקים התקיימו בליגת האן.בי.איי. אור לאתמול. שניים מהמשחקים הוכרעו על הפרש של נקודה: גולדן־סטייט ניצחה את פורטלנד — 111:112, ופיניקס גברה על דאלאס — 119:120.

יתר התוצאות: מילווקי־אנטוניו 108:110; אינדיאנה — דטרויט 98:111; ניו־ג'רסי נטס — יוטה ג'אז 96:119; יוסטון — לוס־אנג'לס קליפרס 96:121; שיקאגו — קליבלנד 92:108; לוס־אנג'לס לייקרס — סאקרמנטו 117:127; סיאטל — דנבר 116:127.

הישג לויידנפלד

הטניסאי רביב ויידנפלד זכה אתמול בהישג נאה ביותר בהתקדמו לשלב רבע הגמר בתחרות הטניס לגילאי 16 „סאן סייט קאפ" במיאמי־ביץ' ארה"ב. הוא ניצח בשמינית הגמר את האוסטרלי ויילר 1:6, 0:6, ויפגוש ברבע הגמר את קוריאל מארה"ב.

בן ג'ונסון — מאית משיאו

האצן הקנדי בן ג'ונסון גמא 60 מטר באולם ביינוזור, אונטריו, בזמן של 6.51 שניות — הישג הנופל במאית משיאו העולמי.

ג'ונסון, אלוף חבר העמים והשיאן בריצת 100 מטר, הוא בעל הישג השנה למרחק זה, והתאכזב כשהחמיץ בינואר השנה את השיא העולמי בתחרות שהיתה באוסאקה שביפן.

„רציתי לשבור את ההישג הטוב ביותר שלי: אני חש שאני הטוב כיום בעולם, אבל אם ארצה להישאר עליון עלי להמשיך לדחוף עצמי לפסגות עוד יותר".

עוד חמש שנים לחידאלגו במארסיי

לאור הצלחתה של אולימפיק מארסיי בליגה הצרפתית בכדורגל (בראש הטבלה), הוחלט להאריך את חוזו של המנהל מישל הידאלגו, מי שהיה מאמן נבחרת צרפת, לחמש שנים נוספות.

לונגו הקדימה במשאל את [illegible] (ג'ודו).

ג'ונסון — „אתלט השנה"

בעל הישג־השנה בריצת 100 מטר, הקנדי בן ג'ונסון, נבחר על־ידי עיתון האתלטיקה האמריקני „טראק אנד פילד ניוס" כספורטאי השנה.

ג'ונסון הקדים את האצן הניגרי [illegible] ואת בעל ארבע מדליות־הזהב באולימפיאדת לוס־אנג'לס, קרל לואיס שנוצח השנה שלוש פעמים על־ידי ג'ונסון.

● ליגות

נצחונות לקבוצות הצמרת במשחקי השלמה

משחקי השלמה בליגות א' בכדורגל נערכו אתמול.

דרום

★ מכבי קרית־גת — הפועל אור־יהודה 0:1 (0:0). שער־נצחון: אורי אלקבין (77). שפט מריק עפרון, לעיני 300 צופים. את אור־יהודה אימן שחקן־העבר ישראל עגיב, שהוא המאמן השלישי העונה.

★ הפועל רמת־השרון — הפועל רמלה 2:2 (1:2). שערים לרמת־השרון: דני אשכנזי (7) ויואב אברהם (34). להפועל רמלה: משה בוהדנה (56,23). שפט רחמים שאשו, לעיני 150 צופים, באור־יהודה.

הטבלה הדרומית
(אחרי המחזור הי"ג)

1.	הפ.קרית־אונו	5־16	19
2.	הפ. בת־ים	5־13	19
3.	הפועל אשקלון	6־12	18
4.	מכבי קרית־גת	9־11	15
5.	הפ. בית־שמש	13־16	14
6.	הפועל ראשל"צ	15־21	13
7.	הפועל אזור	13־16	13
8.	הפ.קרית מלאכי	10־6	13
9.	הפ. רמלה	12־12	12
10.	הפועל ירוחם	17־16	11
11.	לזרוס חולון	18־12	10
12.	הפ.רמת־השרון	16־9	9
13.	הפ. אור־יהודה	12־6	7
14.	ביתר באר־שבע	23־12	7

צפון

★ מכבי חדרה — הפועל עליה כפר־סבא 1:2 (1:1). שערים לחדרה: גבי סבג (84,25). לכפר־סבא: סבח (41). שפט ארנסט לייבוביץ, לעיני 200 צופים בחדרה.

★ הפועל קרית־שמונה — הפועל בני־טמרה 1:2 (0:1). בן שימול (5) וג'ורג' טלמון (48) כבשו לקרית־שמונה. לטמרה: עמר (64). שפט מאיר ברקו, לעיני 500 צופים בתמרה.

הטבלה הצפונית

1.	הפ. רעננה	8־13	18
2.	מכבי חדרה	7־15	17
3.	בית"ר חיפה	10־17	16
4.	הפ.ק.שמונה	9־13	16
5.	מכבי טמרה	8־14	15
6.	מכבי עפולה	10־9	13
7.	הפ.בני־טמרה	12־12	12
8.	מכבי נצרת	10־10	12
9.	הפועל טירה	13־12	12
—.	הפ.קרית־אתא	13־12	12
11.	הפ. טייבה	20־12	11
12.	מכ.אור־עקיבא	12־6	10
13.	הפ.טירת־הכרמל	18־18	8
14.	עליה כפר־סבא	20־12	8

בית־שמש: רדיוס עד סוף העונה

מאת אשר גולדשלגר

בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל הטיל אמש על קבוצת הפועל בית שמש עונש של קיום משחקי רדיוס בפועל עד לסיום עונת המשחקים הנוכחית.

בית הדין הרשיע את קבוצת הפועל בית שמש בפגיעה גופנית בשופט במשחק הליגה עם הפועל ירוחם.

השופט יעקב שמש ציין בעדותו כי במהלך המשחק נזרקו לעברו אבנים. אבן אחת פגעה בו אולם מתוך שיקול אישי העדיף להמשיך במשחק.

שמש ציין כי גם לאחר ששרק לסיום, בעודו בדרך לחדר ההלבשה, נזרקו לעברו אבנים נוספות ושתיים מהן אכן פגעו בו.

כאמור החמיר בית הדין המשמעתי בעונשה של בית שמש מאחר שלחובתה הרשעות קודמות מרובות בשנתיים האחרונות.

נוסף לעונש הרדיוס בפועל הטיל בית הדין עונש של הפסקת פעילות על תנאי משני משחקי ליגה.

שלמה אבוטבול, כדורגלן בית שמש, שהורחק באותו משחק נענש בהפסקת פעילות לשלושה חודשים בפועל.

בית הדין המשמעתי אישר לקבוצת הנוער של הפועל שדרות משחק חוזר מול נערי מכבי שעריים לאחר שקיבל את הנימוק לאי ההופעה שלה, שכן הכביש לרחובות היה חסום ע"י המשטרה.

הכל נשאר במשפחה

מאת יצחק אשל

אליפות הטניס המסורתית „הכל נשאר במשפחה" תיפתח היום אחר הצהריים, במרכז הטניס בהדר־יוסף בתל־אביב. זו השנה השישית ברציפות.

לאליפות זו נרשמו יותר מ־300 שחקנים ושחקניות מ־9 קטגוריות כשהבולטות שבהן אבות ובנים ואחים ואחיות.

בין הטניסאים הבולטים מהעבר דובינסקי ואבידן ומשחקני ההווה עמית נאור, צור שמש ואחרים.

האליפות תימשך בימי שישי ושבת.

פרנסקי ניצח בריצת 1000 מטר

שמעון פרנסקי ניצח אתמול בתחרות הזמנה לאתלטיקה קלה שנערכה בהדר יוסף לאחר שעבר 1000 מטר בזמן של 2:30.2 דקות. לפני יעקב ראובן 2:34.7 דקות.

עדי חלילי מהפועל מגידו ניצח בריצת 3000 מטר 8:59.4 דקות.

צחי מגר ניצח ב־60 מטר — 7.3 שניות.

בין הנשים רצה פאינה ינקלביץ 1000 מטר בזמן של 2:58.3 דקות.

נבחרת הראגבי של ישראל נוצחה בצרפת

נבחרת הראגבי של ישראל נוצחה בפתיחת סיורה בצרפת על־ידי נבחרת חבל בריטאן — 20:16, לאחר שהישראלים הוליכו 10:12 במחצית.

המשחק נערך בעיר ראן.

שייע פייגנבוים, המאמן החרוץ של הפועל ירושלים:

עבדתי קשה כדי להיחלץ מהתחתית ולהגיע לצמרת

כשבאתי לירושלים מצאתי קבוצה מפוררת * אחרי שתתקבלו תנאי התחלתי להחדיר בטחון בשחקנים * אני טיפוס נלהב – והצלחתי להדביק את כל הקבוצה * האוהדים חוזרים – וזה סימן טוב * אם נמשיך כך נחזור ללאומית * כשהיתה להפועל ירושלים נקודה אחת הבטיחו לי מענק־עלייה ...

שייע פייגנבוים עם היורש – טובת הקבוצה על חשבון המשפחה

● כדורגל

מאת יצחק ויסהוף

מי שהיה זקוק להוכחה נוספת „מה שווה המאמן שייע פייגנבוים: צריך רק להסתכל בטבלת הליגה הארצית, ולראות היכן ממוקמת כיום קבוצת הפועל ירושלים. לאחר־מכן ליטול את הטבלה הארצית מלפני שמונה שבועות, ושוב להעיף מבט על דירוג הפועל ירושלים.

ההבדל תהומי. אז היתה הפועל ירושלים במקום האחרון, עם נקודת ליגה אחת, ואילו כיום היא נמצאת במקום השלישי, כאשר רק נקודת ליגה אחת מפרידה בינה לבין המקום הראשון. הפועל ירושלים צברה בשבעת המשחקים עם שייע פייגנבוים 21 נקודות ליגה — הישג חסר־תקדים.

לאחר פיטוריו של שייע מבית"ר נתניה הופנו למאמן־הנשמה מספר הצעות אימון, קבוצת מכבי יפו היתה אחת הקבוצות הלאומיות שפנתה למאמן הצעיר, בנוסף לקבוצת הפועל ירושלים, שחפצה בשרותיו. שייע החליט להמר על הליגה הארצית.

טיפול פסיכולוגי

— האם ההחלטה לאמן בליגה הארצית היתה מוצדקת?

• פייגנבוים: אני מקווה כי בסוף העונה נוכל לנתח את המצב של הפועל ירושלים ומכבי יפו, ואז אדע אם ביצעתי צעד נכון. להישגים שהגעתי עם הפועל ירושלים קשה לדעת אם הייתי מצליח להגיע עם מכבי יפו. אבל במידה שהייתי היום ביפו אין לי ספק שהייתי משנה שם דברים רבים: מביא שחקן אחד או שניים ומבצע שינויים.

— האם השינוי בהפועל ירושלים נגרם בגלל שייע פייגנבוים?

• פייגנבוים: למאמן יש חלק במערכת שלמה. הוא צריך לדעת להוציא מהשחקנים את המירב. צריך להיות פסיכולוג. כל מי שמכיר אותי יודע שאני טיפוס נמרץ. אני, כמאמן וכשחקן, הייתי טיפוס של מנהיג. את זה אני משתדל להקרין על השחקנים והתוצאות נראות בשטח.

— מה מצאת, שהגעת לירושלים?

• פייגנבוים: מצאתי שחקנים בכושר של 20 דקות משחק בקושי. מצאתי שחקנים שכלל לא רצו להיות במסגרת של קבוצה. ריפעת טורק לא רצה להסתכל לכוון ירושלים: אלי שכטר רצה ללכת למכבי יפו: אלה שני שחקנים שכלל לא התאמנו. נוסיף להם את יוסי־ראי שמע, שביקש לעבור להפועל ת"א: מישל דיין עבר לבני־יהודה: בוונגלו הלך לבית"ר ירושלים: הקבוצה היתה מפורקת לגורמים.

— השחקנים לא מסתנוורים?

• פייגנבוים: כיום השחקנים משחקים עבור הסמל ומשקיעים הרבה נשמה. הם רוצים לנצח וזה הכי חשוב. הם עומדים טוב על המגרש. והעיקר לא מסתנוורים ושומרים על פרופיל נמוך.

— היכולת הזו תספיק לליגה הלאומית?

• פייגנבוים: נכון לעכשיו, הקבוצה יכולה לתפוס מקום באמצע הטבלה הלאומית. יש בה צעירים מוכשרים וותיקים עם נסיון. יש תלכיד מצויין בתוספת שחקן אחד או שניים ניתן למקמם גבוה יותר.

— קהל יש לכם?

• פייגנבוים: יש לנו המון קהל. במידה שהקבוצה תצליח בשבת הבאה לנצח את הפועל חולון בחוץ, אני משוכנע כי במשחקי־הבית הבאים שלנו יהיו למעלה מ־3000 אוהדים. יש לנו „קהל אש". אני מרגיש אותם ברחוב, בכל פינה. אוהדים מתקשרים אלי הביתה ומאחלים לי הצלחה.

— שייע, האם כשחתמת על החוזה בהפועל ירושלים דיברת על מענק אליפות?

• פייגנבוים: כשבאתי להפועל ירושלים והקבוצה היתה במקום האחרון עם נקודה אחת, ולאחר שדיברתי עם השחקנים, ההנהלה ושלושת האישים שהזכרתי, העליתי את המילה אליפות. הם היו בהלם כשאמרתי זאת. לאחר שהזכרתי כי אני רוצה מענק־אליפות הם הסכימו מייד, ואף היו מוכנים לתת יותר רק שהקבוצה תצליח.

— כיום, כיצד אתה מרגיש, שאתה בשיא, לעומת העבר הלא־רחוק בעשיית „על הפנים"?

• פייגנבוים: אני לא הייתי אף פעם „על הפנים". לאחר שזכיתי עם בית"ר נתניה בשתי אליפויות (עליה לליגה הארצית ועליה לליגה הלאומית), הוכחתי לכולם מה אני שווה. שבית"ר נתניה העפילה ללאומית הפתיעה אותי ההנהלה לרעה. אפשר שהיתה מסנוורת וכשבא הדרבי נגד מכבי נתניה, בתחילת העונה, ומכבי ניצחה רק 0:1 בדקה ה־80, התחילו רינונים מאחורי גבי. כבר לאחר מחזור משחקים אחד: מה אתה רוצה שאומר אם אני הלכתי או הרי שרוב מאמני הליגה הלאומית של היום היו צריכים לעוף מזמן. לי לא נתנו אשראי של 10־13 מחזורים. כבר לאחר מחזור אחד לחצו אותי לקיר. ולא נתנו לי לעבור. עברתי בית־ספר טוב בבית"ר נתניה — בית־הספר שהוציא אותי מהתמימות בה הייתי שרוי. כשבחרתי לאמן קבוצה לא לקחתי את ריאל מדריד.

— ומה עשית?

• פייגנבוים: לקחתי את טורק ושכטר ושאלתי אותם: „אם אני מגיע לירושלים אתם נשארים?" התשובה היתה חיובית, וזה עודד אותי. יואב דוגה, היו"ר, יחד עם עמנואל זיסמן, אחד מראשי מפלגת העבודה בירושלים, ואלי מויאל, זימנו אותי לישיבה. הנחתי על השולחן את כל הדברים שרציתי שיהיו. ביקשתי הבטחות בכתב. רציתי קודם־כל שקט תעשייתי. תבעתי שהשחקנים יקבלו בטחונות ולאחר שקיבלתי את שרציתי ידעתי כי אני, שייע פייגנבוים, הולך להשקיע את כליכולי בקבוצה. תשאל את בני משפחתי. עבדתי עם השחקנים ימים־ולילות על כושר והרבה פסיכולוגיה.

— מה אמרת להם?

• פייגנבוים: אמרתי להם שתוך פרק זמן קצר הם יכולים להעמיד את כל המדינה על הרגליים. כל שבוע הכנסתי להם לראש כי הפועל ירושלים חייבת לאגור נקודות ולהסתכל קדימה.

— ומה היתה התגובה?

• פייגנבוים: לפני שבאתי היו בקבוצה קטטות. ותיקים רבו עם צעירים. לא היתה קבוצה. הכל היה שלילי. הכרחתי את כולם להיות משפחה אחת. יצאנו לארוחות. עשינו גיבוש וכיום אנו קבוצה שרוצים להיות ביחד, ממש משפחה. כשבאתי לירושלים היה לי בקושי הרכב. כולם רצו לברוח. כיום, בעזרת המשמעת, העבודה הקשה וגם ההצלחות, יש לי בעיה... בכל שבת אני חייב להשאיר 3־4 שחקנים מחוץ לספסל, כי יש לנו יותר מדי שחקנים. כל אחד לוחם על מקומו בהפועל ירושלים. אפילו שחקנים חולים באים לאימונים. אף אחד לא רוצה לוותר. וזו הדרך הנכונה. אני אוהב את זה.

קבוצת נשמה

— האם הליגה הארצית קשה להפועל ירושלים?

• פייגנבוים: זו ליגה עם קבוצות מצויינות. הפועל חיפה, יהוד, חדרה, חולון, עכו, מכבי שעריים והפועל ירושלים. יש שש־שבע קבוצות המהוות חוד. יש גם קבוצות בינוניות. אך אסור לשכוח כי רק אחת תעלה וארבע יורדות כאשר שש קבוצות ילחמו נגד הירידה. מלחמה קשה ביותר. תהיה איש עד לסיום הליגה.

— מה המצב בתחתית?

• פייגנבוים: עד היום שש־שבע קבוצות הוליכו כבר את הליגה. ברגע שיש מהפכים סימן שהמצב מסובך. קשה להחזיק בפיסגה. אם הפועל ירושלים הצליחה כפי שעשתה עד היום סימן שהיא בסדר.

ברוך בג — בן 85

מליאת מרכז הפועל, בישיבתה אתמול, ציינה מלאות 85 שנה לברוך בג, מוותיקי המרכז, מראשוני החינוך הגופני בארץ ומקים מכון־וינגייט.

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, קיבל בברכה את ברוך בג ורעייתו פרידל, בציינו את תרומתו הגדולה להפועל. אליו הצטרף מייד עם עלותו ארצה בשנת 1929. ברוך בג היה ממארגני הכינוס השלישי של הפועל, ואף שימש כשליח הראשון של ההתאגדות ב־1934 בפולין.

חבר המרכז, ישראל פז, הוסיף דברי ברכה.

ברוך בג העלה זכרונות בציינו את התרומה הגדולה של הפועל לספורט בארץ־ישראל ובישראל.

לבעל השמחה הוענק מגן למזכרת.

נהג מירוצים ורוכבת אופניים — „ספורטאי השנה" בצרפת

אלוף העולם במירוצי־מכוניות, אלן פרוסט, ורוכבת האופניים, ג'אני לונגו, נבחרו כ„ספורטאי 1986" בצרפת.

פרוסט הקדים את אלוף אירופה בריצת 110 מטר משוכות, סטפן קריסטיין, השחיין למרחקים קצרים, סטפן קארון, ואת הטניסאי הנרי לקונט.

25.12.86

רוזוליו: התכנית הכלכלית היא אוסף בלתי־מגובש של רעיונות

גפני: תוכנית האוצר תגדיל את המסים ● ברגלס: אי אפשר לדון ברצינות בתוכנית חלקית ● וילן: התוכנית תפגע בהתיישבות ● ארגוני העצמאים דרשו שיתוף

ראשי חברת עובדים מתחו אתמול ביקורת על התכנית הכלכלית של האוצר וטענו, כי אין בה תשובה לבעיות העיקריות של המשק: המשך היציבות וחידוש הצמיחה.

אין תכנית כלכלית — קבע דני רוזוליו מזכיר מנהלת חברת העובדים בפגישה עם תא הכתבים הכלכליים בתל־אביב שנערכה אתמול. הוא הדגיש כי בתכנית שמציע שר האוצר ניסים אין תשובה לבעיות המשק: חידוש הצמיחה והגדלת הייצור ליצוא לשם שיפור מאזן התשלומים.

הרפורמות בשוק ההון ובמערכת המיסים הן, אמר רוזוליו, הן אוסף בלתי־מגובש של רעיונות שלא נבדקו בקפידה והוגשו בחיפזון, כדי לבצע רפורמות, יש למנות ועדה ציבורית שתכלול את נציגי המגזורים השונים הנוגעים לרפורמות. אין קשר בין הרפורמות לצרכים המיידיים שהם: המשך היציבות במשק, הורדת עלויות העבודה וריסון היבוא והצריכה.

רוזוליו תובע את שיתופה של חבר העובדים המייצרת 25 אחוז מהתל"ג בכל המהלכים הקשורים בהכנת התכנית הכלכלית.

המסים יגדלו

יושב־ראש מועצת המנהלים של קונצרן „כור" ארנון גפני אמר כי אפשר להגיע לרמת אינפלציה כמו באירופה המערבית אם תהיה תכנית כלכלית מגובשת, אך כזאת אין: בתוכניתו של ניסים אין דרכים לריסון היבוא והצריכה. גפני סבור כי, אם יבוצעו הצעות האוצר, תושג תוצאה הפוכה מן המקווה: המיסים יגדלו ועלות העבודה תגדל.

גביש: לעודד היצוא

מנכ"ל קונצרן כור שייקה גביש הכריז כי התעשייה שילמה כבר מחיר כבד בשנה הראשונה של התכנית הכלכלית. מאז יולי 1985, אמר, שערי המטבעות מוקפאים ושערי הריבית הריאלית גבוהים פי שלושה מאשר למתחרים: עלויות הייצור עלו, הפער בין מדד המחירים לדולר 20 אחוז ובתכנית הכלכלית אין התייחסות לכך. לדבריו אם רוצים להגדיל את הייצור ליצוא יש לבצע פיחות, או לתת תמריצים ליצוא. לדעתו, אם לא יהיו תנאים ליצוא רווחי, יהיו פיטורים.

יושב־ראש מועצת המנהלים של בנק הפועלים איתן ברגלס טען כי התכנית חלקית, ואי אפשר לדון בה ברצינות. לדעתו, ברור, על אף הכרזות שר האוצר, כי השכבות החלשות יפגעו מהתוכנית.

ברגלס מתנגד למס מחזור על הבורסה, אך אינו שולל מס על רווחי הון בבורסה.

גרשון וילן ממנהלת חברת העובדים טען כי התכנית הכלכלית תפגע בהתיישבות, שכן קיבוצים ומושבים אינם יכולים לנייד עובדים.

העצמאיים דורשים שיתוף

ארגוני העצמאים בישראל דרשו אתמול כי ישתפו אותם בכל הדיונים על התכנית הכלכלית והרפורמות במס על היחיד.

נשיא לשכת ארגוני העצמאים „להב", מר אלדד בוקשפן, אמר במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב, כי הלשכה מייצגת 250 אלף משלמי מס, המהווים 20 אחוז ממשלמי המס בארץ. „אנו דורשים ייצוג בכל הפורומים המנהלים את המו"מ על התוכנית הכלכלית", אמר.

ראש מועצת כפר תבור מיכה גולדמן מעניק תעודת יקיר כפר תבור לחיים גבתי, שהיה שר החקלאות בממשלות בראשות לוי אשכול וגולדה מאיר. הטקס התקיים אתמול בכפר תבור. צילם יונתן סלינגר

מונה צוות לניסוח חוק ביטול הצנזורה לסרטים

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון מינה היום צוות שינסח הצעת חוק לביטול הצנזורה על מחזות. בצוות חברים מנהל האגף לתרבות ולאומנות במשרד אבנר שלו והיועץ המשפטי של המשרד עו"ד אריה כריק. הצוות יסתייע בעבודתו במומחים.

כזכור, החליט שר החינוך לפני כמה ימים לבטל את הצנזורה על מחזות, אך להשאירה לגבי סרטים. השר סבור, כי הציבור הישראלי מבוגר דיו כדי להשאיר בידיו את ההכרעה אם ללכת להצגה מסוימת או לאו, וכי בפני כל אזרח פתוחה הדרך לבקש את הגנת בית המשפט או לארגן מחאה ציבורית אם יחוש עצמו נפגע מהצגה כלשהי.

דובר משרד החינוך ישראל כהן מסר, כי לאחר שתעובר הצעת החוק ותאושר ע"י השר היא תועבר לוועדת השרים לענייני חקיקה. יו"ר ועדת החינוך של הכנסת ח"כ נחמן רז אמר אתמול כי בוועדה יש רוב בעד ביטול הצנזורה. (עתים)

מאז הפעלת קרן הסיוע לתעשיה אושרו 31 בקשות

מאז הפעלת הקרן למצוקה במפעלי תעשייה בינואר 86', הוגשו 48 בקשות לסיוע של מפעלי תעשיה. שבע בקשות נדחו על־ידי הקרן, ו־31 בקשות אושרו בסך כולל של 29.5 מיליון שקל. עוד כ־10 בקשות ממתינות כרגע לתקציב נוסף של האוצר, הנאמד בהקף של 12 מיליון שקל.

סמנכ"ל בכיר וראש מנהל תכנון כלכלה ומימון במשרד התעשיה והמסחר דוד ברירט מציין כי כל המפעלים, שבקשותיהם להלוואה מקרן המצוקה אושרו, הגישו תוכנית הבראה מפורטת, הן פיננסית והן ניהולית ובכך נפתרו בעיות תעסוקה של כ־4,000 איש.

בין הבקשות שאושרו: שישה מפעלים בתחום המזון, שישה מפעלים בתחום הפלסטיקה והגומי, שלושה מפעלים בתחום הטקס', שבעה בתחום המתכת וארבעה מפעלים בתחום הכימיה. (עתים)

שפיגל תובע הקמת ועדה לבדיקת ארועי „אנצאר 2"

מאת רפי גאון, כתבנו בדרום

אהוד שפיגל שאיבד את אחיו יואב במלחמת לבנון ושתבע את הקמת ועדת חקירה בעניין זה הפגין יחד עם אימו לפני ביתו של שר החוץ פרס ופנה במכתב לראש הממשלה שמיר בתביעה להקים ועדת חקירה לבדיקת הארועים, ב„אנצאר 2" בעזה.

שפיגל מסתמך על ראיון עם אסיר ממחנה המעצר, שפורסם ב„על המשמר" ב־22 בדצמבר, ממנו עולה כי היו התעללויות קשות באסירים במחנה זה.

שפיגל כתב כי אם הקמת ועדת חקירה כזו לא תקום, יפנה לארגון הבינלאומי לזכויות האדם שליד מוסדות או"ם בז'נבה.

במסיבת כתבים צבאיים שהתקיימה אתמול במשרד הבטחון נמסר ע"י ראש אגף השיקום במשרד הבטחון שאוכלוסיית נכי צה"ל מונה היום 50,984 נכים, מתוכם 36,239 נכים בדרגות 10%-100%. 14,745 נכים דרגת נכותם היא 0% עד 9%. בתמונה: ראש אגף השיקום אריה פונק ויושב־ראש ארגון נכי צה"ל יעקב מעוז. (צילם משה אוחיון)

שר הביטחון רבין:

„איני מתבייש בכל מה שעשינו בקשר לאספקת הנשק לאיראן"

השר דיבר לפני תלמידי תיכון בשדרות ● „היתה זו החלטה נבונה לטווח הארוך, אין ספק שחומייני יעלם באחד הימים" ● רבין חלק על התביעה לקצץ בתקציב הבטחון

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

שר הביטחון יצחק רבין אמר, כי ישראל לא הפיקה כל רווחים מעסקות הנשק לאיראן. והוסיף: „אינני מתבייש בכל מה שעשינו בהקשר לאספקת נשק למדינה זו. גם כאשר היא היום עויינת את ישראל." רבין הדגיש: „פעלנו לפי פניית האמריקנים ואם התעוררו בעיות, הרי זו היא בעייתם של האמריקנים בלבד." השר אמר את הדברים לפני תלמידי תיכון בעיירה שדרות.

רבין הגן בלהט רב על ההחלטה הישראלית וסיפר אגב כך כי סירב לאשר לטייסים ישראלים לטוס לאיראן עם נשק כדי לא לסכן את חייהם. רבין ציין, כי 80% מהנשק בעסקה זו הוטסו מארצות־הברית ורק 20% — ממחסני צה"ל באישור אמריקני.

עוד הדגיש, כי „כאשר העולם כולו סבל ממשבר הדלק, אחרי מלחמת יום הכיפורים, לא היינו חסרים ולו יום אחד נפט משום שאיראן של אז סיפקה לנו את הצרכים. 30 שנה היתה זו מדינה ידידותית לישראל ואין ספק שחומייני ייעלם באחד הימים", לפיכך היתה החלטה נבונה גם לטווח הרחוק.

בהתייחסו למלחמת לבנון אמר השר, כי „לא היה שותף להכנות לקראת מבצע של"ג ולכן איני יכול לשפוט מה הושג ומה לא. שלוש שנות המלחמה לא חיסלו את בעיית הטירור, אולם ההחלטה להתנתק מהאשלייה שאנו יכולים להכתיב מי ישלוט במדינה זו, היתה החלטה טובה. זה כשנה וחצי לא נהרג אף אזרח ישראלי בגבול הצפון. נפלו אחד עשר חיילים ונפצעו שנים עשר אזרחים. זה מחיר כואב אולם נמוך בהרבה ממה ששלמנו קודם לכן," אמר.

רבין חלק על התביעה לקצץ בתקציב הביטחון ואמר כי מאז הוא מכהן כשר הביטחון כבר קוצצו סכומים גדולים מתקציב הביטחון ופוטרו כ־11 אלף אנשי צבא ועובדי תעשיה צבאית. „אנחנו ננצח במלחמה, אם תפרוץ, בכל מקרה. השאלה היא רק באיזה מחיר. אם יקצצו בתקציב הבטחון, המחיר יהיה הרבה גבוה יותר."

בפגישה עם אנשי המועצה האיזורית שער הנגב ועם מועצת נבחרי הנגב באולם אורט, אמר רבין כי המצב במשק חמור ואם לא נדע כיצד להגדיל את התפוקה הלאומית הוא יילך ויחמיר. הוויכוח בממשלה, הוסיף, איננו על יעדים אלא על דרכים.

ראש מינהל הסגל בצה"ל: אין הערכות לצמצום נוסף בכח אדם

„מבחינת צה"ל השאלה היפותטית, כל עוד לא הוחלט בממשלה על קיצוץ בתקציב הביטחון" ● מ־400 קצינים שפרשו באחרונה, שלושים עדיין לא מצאו תעסוקה

ראש מינהל הסגל בצה"ל, תת אלוף מנחם מיארה אמר אתמול, כי אין היערכות בצה"ל לצמצום נוסף בכוח האדם, בעקבות אפשרות של קיצוץ בתקציב הבטחון. ומבחינת צה"ל כל השאלה היא היפותטית, כל עוד לא נתקבלה החלטה בממשלה.

הדובר, שהופיע בפגישה של תא עורכי החדשות ב„בית סוקולוב" בתל־אביב, ציין כי הקיצוץ הקודם בתקציב הביטחון חייב צימצום בכוח האדם, והבעיה לא היתה קלה לאנשים, ששירתו שנים רבות בצבא ונאלצו לפרוש. הדבר פגע בעיקר בבני 40 ומעלה, שהגיעו לפירקם מבחינת השירות הצבאי ולא התכוננו לעבור לתפקידים בכירים יותר. עם זאת רבים מהם היו מוכנים להמשיך בשירות, שכן לא ציפו לפרישה מוקדמת. מ־400 קצינים, שפרשו בשנה האחרונה, שלושים עדיין לא מצאו תעסוקה, וביניהם עשרה תתי אלופים, אמר תא"ל מיארה.

הדובר הוסיף, כי לקיצוץ זה היו השלכות על המוטיבציה של קצינים צעירים להמשיך לשרת בקבע, מחשש שלאחר שנים אחדות ייאלצו לפרוש ולחפש תעסוקה בגיל גבוה יותר. רבים מקצינים אלה, שסיימו את לימודיהם בהצטיינות בבתי ספר תיכוניים, יכולים כיום למצוא תעסוקה בשוק האזרחי בשכר גבוה יותר, כדי למשוך אותם לצבא, יש לאפשר להם שכר נאות ותנאי השתלמות מקצועית. מבחינה זו עדיין נמוכה רמת השכר של קצינים בדרגת רב־סרן. לדבריו, אי־אפשר להתייחס לשירות בצה"ל כמו אל עבודה באחד המגזורים האחרים במשק, ללא תנאי הערפה. צה"ל נערך, אמר, להפוך את תפקיד הקצין למקצוע, כולל לימודים אקדמאיים, כדי לסייע לקצינים להתמודד במגזר האזרחי, כאשר יפרשו. (עתים)

ראש עיריית אום אל פחם:

„המלצת ועדת הפנים לפזר העירייה היא בעיני השמצה"

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

ראש עיריית אום אל פחם האשם מחאמיד רואה בהמלצת ועדת הפנים של הכנסת לשר הפנים לפזר את העירייה השמצה. במכתבים ששיגר מחאמיד לנשיא המדינה, לראש הממשלה, לשר הפנים ולרב הסיעות בכנסת הוא כותב „אנו מוחים בכל תוקף על השמצותיו של ח"כ עובדיה עלי בשידור בטלוויזיה בשפה הערבית."

מחאמיד כותב עוד „איננו יכולים שלא לקשור את השמצותיו הבלתי הוגנות של ח"כ עלי לסגירת שטח 109,105 ולהקמת ועדת חקירה לשינוי תחום שיפוטה של העירייה". מחאמיד גורס שהכוונה לצמצם את תחום שיפוטה של העירייה עומדת בניגוד מוחלט לאינטרסים הבסיסיים של תושבי אום אל פחם.

ראש העירייה טוען שח"כ עלי נוקט מאז ומתמיד עמדה עויינת כלפי אום אל פחם.

כזכור אמר ח"כ עלי בטלוויזיה שעיריית אום אל פחם לוקה בניהול כושל ושכל סכום שיוזרם אליה לא יוציא אותה מהמשבר שבו היא שרויה.

יש לציין שלפני כשישה שבועות חברים מוועדת הפנים של הכנסת, בראשותו של ח"כ עלי, ביקרו במקום כדי לעמוד מקרוב על בעיותיו ולנסות לעזור לו.

בשבוע הבא אמור ראש עיריית אום אל פחם להפגש עם שר הפנים לשיחת התפייסות. לפני כשנה החרים פרץ את טקס ההכרזה על אום אל פחם כעיר במחאה על דברים שאמר בזמנו ראש העירייה אודות צה"ל.

לפני שישה חודשים התארגנה קבוצת תושבים באום אל פחם שתבעה לפזר את העירייה בטענה שהיא כושלת.

קשיים בעבודת הוועדות לקיצוצים ולרפורמה

(סוף מעמוד ראשון)

אמר כי הקיצוץ המוצע ימנע את הצמיחה המבוקשת.

חברי הקבינט הכלכלי, רה"מ יצחק שמיר, מ"מ שמעון פרס, שר־האוצר משה נסים ושר־הכלכלה גד יעקובי אמורים לסיים את הדיונים על התקציב בשבוע הבא.

עם ההסתדרות והמעסיקים

הוועדה השנייה אשר הוקמה ע"י הממשלה ביום ב' ואשר תדון ברפורמות במערכת המס, נפגשה אתמול אף היא. הוועדה מורכבת מהשרים פרס ונסים והיא נפגשה אתמול עם נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו. לדברי המקורות באוצר ישיבת הוועדה אתמול הוקדשה לעניינים פרוצדורליים ורק לאחר שהשרים ייפגשו עם נציגי ההסתדרות והמעסיקים יחלו לדון בענייני הרפורמה במיסים. פקידי האוצר אמרו אתמול שנסים יביא לוועדה את הצעותיו המקוריות על הורדה בשיעורי המס וביטול הפטורים. הצעות אלה לא כוללות מיסוי על רווחי־הון ומס־מחזור על הבורסה לניירות ערך. הפקידים אמרו כי אם פרס או נציגי ההסתדרות יעלו הצעה כזאת — יצטרך האוצר להתייחס אליה.

גורל הקיצוצים

בעוד עבודת הצוות נסים־פרס תימשך ככל הנראה כמה שבועות, אמורה הוועדה, הדנה בקיצוצים, לסיים את עבודתה עד סוף השבוע הבא.

משקיפים כלכליים בירושלים אמרו אתמול שהאוצר לא יוכל להתחיל בתוכניתו לקצץ כ־450 מיליוני שקל בתקציב. בגלל ההתנגדות הצפויה מצד פרס ויעקובי לקיצוצים גדולים בתקציבי הבטחון, הבריאות והחינוך.

בתום הפגישה עם הקבינט הכלכלי התריע השר שרון שהקיצוצים המוצעים יפגעו קשות בסיכויים של חידוש הצמיחה הכלכלית ובאזורי פיתוח.

המועצה הכלכלית־חברתית

„אי־אפשר לבצע רפורמה במשק מבלי להידבר עם ההסתדרות והמעסיקים" — הכריז אתמול ישראל קיסר, בפגישת המועצה הכלכלית חברתית המשותפת להסתדרות ולתעשיינים שנערכה ב„בית התעשיה" בתל־אביב. קיסר אמר כי משונה מאוד שאת הרפורמה במס הכינו באוצר בסודי סודות, ולא מובן לו איך אפשר לשמור בסוד את העובדה ששר־האוצר נסים מבקש גם הוא, „להיטיב עם העם". לא פלא שההסתדרות והתעשיינים נמצאים בחזית אחת נגד התוכנית הכלכלית של שר־האוצר. קיסר הוסיף כי כאשר ראה ושמע מי תומך בתוכנית הכלכלית של השר נסים הוא הבין מדוע צריך להיות נגדה.

ניוד — ולא איום

קיסר קבע שהפחד מאבטלה יניע עובדים להתאמץ ולהעלות פריון עבודה. הוא אמר כי במשק בו יש בטחון לעובדים ושאין בו אבטלה, אפשר לניידם ממחלקה למחלקה לפי צרכי המפעל. הוא הודיע כי ההסתדרות תתמוך בניוד עובדים כאשר יסירו מעל העובדים את איום האבטלה. הוא קרא לתעשיינים להיות שותפים לעמדת ההסתדרות בהתנגדותה לאבטלה מאורגנת מלמעלה.

יברחו מהייצור

קיסר הדגיש שפריון קשור לתמריצים. התמריץ יכול לבוא לדבריו משכר צמוד לפריון ולתפוקה. פריון יכול לבוא מתמריצים במיסוי המעודד עבודה במשמרות ערב ולילה. הצעת השר נסים לביטול התמריצים, תביא לבריחה מעבודה בייצור. הוא סיפר כי ההסתדרות מציעה לבדוק את נושא פריון העבודה במשותף עם התאחדות התעשיינים ב־10 מפעלים. באותם מפעלים אמורים העובדים והמנהלים לעבור ביעדים שהוחלט עליהם במשותף על־ידי כל העובדים. לדבריו, הנסיון באותם מפעלים יכול להביא לפריצה לדרך חדשה.

המשק בפיגור

„התוכנית הכלכלית של השר נסים תביא, אם תתממש, להתעשרות העשירים ולפגיעה בעובדים השכירים. במיוחד בעובדים בייצור" קבע נפתלי בן־משה חבר המועצה הכלכלית־חברתית. הוא הדגיש, כי אי־אפשר לקיים תעשייה מפותחת על־ידי שכר נמוך שמתבסס על עבודה מיובאת מהשטחים, שיטה זו היא לדבריו אנטי־תמריץ לשיפורים. המשק נמצא בפיגור שכן אין טעם להכניס מיכון חדיש אם משלמים שכר נמוך. השכר הוא 60 אחוז ממה שמשתכר פועל באיטליה, כאשר התפוקה בישראל גבוהה בהרבה מזו שבאיטליה.

לאוטמן: התעשייה בקיפאון

בעשר השנים האחרונות המשק כמעט קפא" — קבע דוד לאוטמן, נשיא התאחדות התעשיינים וזו עובדה מדאיגה במיוחד כאשר זוכרים שבין 1955 לבין 1975 עלה הפריון ב־5 אחוזים לשנה. באותם שנים היינו ברמה שמתחת ליפן ומעל ממוצע אירופי. בעשור האחרון ירדנו לדרגה נמוכה ביותר. ולדעת לאוטמן ההסבר לכך, שהפריון אינו הולך יחד עם אינפלציה. עתה הזמן לעסוק בפריון ובתפוקה, ולקשור אותם לשכר עבודה — אמר לאוטמן.

את ישיבת המועצה פתח עדי אמוראי, סגן שר־האוצר, שעמד על הבעיות המוניטריות. לכן השתתפו אורי מנשה, מנכ"ל חברת קר־גל, נפתלי בלומנטל מבקר ההסתדרות, שהציע להרחיב את תנועת „תנופה לצמיחה" שהקימה ההסתדרות ועוזי נתנאל ממלא מקום התאחדות התעשיינים.

400 אלף עובדים מוזהרים

ראשי האיגודים המקצועיים המייצגים כ־400 אלף עובדים החברים בקרנות והשתלמות הודיעו אתמול רשמית לשר־האוצר משה נסים, כי כל פגיעה, ישירה או עקיפה, בחברי קרנות ההשתלמות, לרבות הטלת מיסוי על הקרנות, תביא לתגובה מיידית מצד האיגודים המקצועיים הנוגעים בדבר, עד כדי השבתה כללית של המשק.

הפטריארך גלטריטי וראש העיר פרייג' — בתהלוכה המסורתית אתמול בבית־לחם (צילום: ישראלי)

שמיר בבית־לחם

(סוף מעמוד ראשון)

לקראת המיסה

התהלוכה המסורתית יצאה לדרכה בצהריים משער יפו בירושלים העתיקה ובראשה הפטריארך הלאטיני בלטריטי. לכל אורך הדרך, עצרה המשטרה את התנועה כדי לאפשר לשיירה מעבר חופשי.

בבית־לחם קידמו את המאמינים תזמורות של צופים במדים וליוו את הפטריארך עד לרחבת כנסיית המולד, שם התקבל בטקס מסורתי.

התכונה היתה רבה לקראת מיסת־חצות בבית־לחם. כבר משעות הבוקר המוקדמות נפרשו כוחות הבטחון ברחבי העיר, והרחבה של כנסיית המולד פונתה כליל. תיירים רבים הגיעו בימים האחרונים לבית־לחם ולירושלים כדי להשתתף בתפילות־החג בכנסיית המולד וביתר הכנסיות בשתי הערים.

20 אלף בנצרת

קהל הנאמד בכ־20 אלף איש נטל אתמול חלק בתהלוכת חג־המולד המסורתית בנצרת. קהל אלפים, שבא מהעיר ומחוצה לה, צפה בצועדים, שבראשם הלכו קבוצות של נוצרים ומוסלמים, ולראשונה בתולדות העיר השתתפה בתהלוכה גם להקת נוער מקריית־מוצקין.

לאחר שעברו את רחובה הראשי של העיר, הגיעו הצועדים לכנסיית הבשורה, שם בירך אותם הארכיבישוף סאלום חכים, שאיחל לחוגגים, כי השנה תהיה שנת שלום ואהבה.

לפנות ערב, נערכה קבלת הפנים המסורתית לראשי הנציגויות הדתיות ולנכבדי העיר בקולנוע „ריאנה".

9.5 מיליארד דולר לעניים

טוקיו. — יפאן מציינת את חג־המולד במתן סיוע כלכלי בסך 9.5 מיליארד דולר לעניי העולם. מענקים אלה נועדו לשנות את התדמית הבין־לאומית של יפאן כמדינה קמצנית וחסרת רגש.

משרד האוצר היפאני הודיע ערב חג־המולד על שתי תוכניות גדולות של הלוואות לקרן המטבע הבין־לאומית ולבנק העולמי, ומצפים, כי מחר יודיע על הלוואה גדולה נוספת.

הכסף ישמש לעזור לכלכלות של מדינות מתפתחות ולממן פרוייקטים תעשייתיים וחקלאיים. זהו חלק מהמאמץ היפאני למחזר עשרות מיליארדי דולרים, שהצטברו כתוצאה מעודפי הסחר הענקיים של יפאן. (עי' אי.פי)

ישראל בתשובתה

(סוף מעמוד ראשון)

השופט סיקה ערך את החקירה בפרשת התקפת המחבלים על נמל־התעופה רומא, ב־27 בדצמבר אשתקד.

סיקה מתכונן לדרוש דין וחשבון מלא מן המשטרה האיטלקית למניעת טרור ומן השירותים החשאיים האיטלקיים. הוא מתכונן גם לצאת לנמל־התעופה הבין־לאומי של רומא, כדי לנסות למצוא עדי־ראייה לחטיפת ועננו, אם אכן היתה חטיפה כזו.

מחפש תשומת לב

שגריר ישראל ברומא, מרדכי דרורי, הודיע למשרד החוץ האיטלקי, כי ממשלתו מכינה את ההבהרות שנתבקשה למסור בעניין חטיפתו של ועננו, כביכול ברומא, ומקווה, כי „ממשלת איטליה לא תשעה לנסיונות נואשים, שעושה אדם הנאשם באשמות חמורות, להסב אליו את דעת הקהל העולמית" בהכרזות־שווא.

טענת ועננו כי נחטף ברומא ב־30 בספטמבר נתקבלה באמון על־ידי החוגים הפוליטיים ואמצעי התקשורת באיטליה. כמה עתונים איטלקיים הביעו את הדעה, כי התגובות הישראליות הראשונות מאשרות בעקיפין את ההודעה שכתב ועננו על כף־ידו.

„איל מאסאג'רו" מצטט דברים שאמר ראש ממשלת איטליה, בטינו קראקסי בנושא זה, „אין סיבה להניח שהאיש הזה בדה את הדברים מליבו," מצטט העתון את דברי ראש הממשלה, בתשובה לשאלה שהוצגה לו בעניין חטיפתו של ועננו על־ידי סוכני „המוסד" הישראלי. קראקסי הוסיף, כי סירובם הראשוני של השלטונות הישראליים להגיב על הפרשה הוא „משמעותי למדי".

„לה סטמפה" מציין, כי גירסתו של ועננו קיבלה אישור עקיף ממקורות המקורבים לממשלת ישראל.

חרפה לאיטליה

כמה מעתוני איטליה מעוררים שאלות בנוגע לתפקיד שמילאו השירותים המיוחדים האיטלקיים, אשר הכריזו רשמית, כי אין הם יודעים דבר על פרשת החטיפה. העתונים מציינים, כי אם התרחשה חטיפה כזאת ללא ידיעת השירותים בנמל־התעופה של רומא, הנתון תחת שמירה מתמדת של סוכנים איטלקיים רבים, הרי זו חרפה לאיטליה. (עי', אי.פ.)

עיראק: הדפנו מיתקפה איראנית

מאנאמה, באחריין — צבא עיראק הדף אתמול מיתקפה נרחבת של הכוחות האיראניים במחוזותיה הדרומיים של עיראק — הודיע אמש דובר צבאי עיראקי.

שירותי הרדיו והטלוויזיה של עיראק הפסיקו את שידוריהם הרגילים דקות ספורות אחרי חצות הלילה, ובישרו לתושבים, כי צפויה הודעה צבאית חשובה מן החזית. לאחר מכן, שודרה הודעתו של הדובר הצבאי, שהכריז, כי חיל־החלוץ האיראני במיתקפה זו הושמד באש מרוכזות של הצבא העיראקי. (איי.פי)

ויקטוריה פרינספל מקצרת ביקורה בגלל התקשורת

השחקנית ויקטוריה פרינ־ספל, הידועה כפמאלה יואינג מתוכנית „דאלאס" בטלוויזיה, אמרה אתמול, כי באה לישראל משום שבעלה, ד"ר גלסמן, הוא יהודי.

היא הוסיפה, בראיון עם כתב הטלוויזיה, כי העם בישראל הוא נפלא, אך היא נתקלה בקשיים בגלל אמצעי התקשורת.

בשידור נמסר, כי היא עומדת לקצר את ביקורה ותעזוב את ישראל ביום ה. (עתים)

לשכת העתונות מפסיקה

(סוף מעמוד ראשון)

המתרבות בהתמרדה של תקנות הצנזורה על־ידי כתבי־החוץ בישראל.

עורך „איוונינג סטאנדארד," ג'ון ליז, טוען, כי הכתבה שפורסמה בעיתונו על חטיפתו של ועננו ברומא לא נמסרה לעתון על־ידי ג'ונס, אלא הגיעה ממקור אחר לחלוטין.

גדוש ההאשמות — עלבון אישי

ג'ונס עצמו, טוען, כי העביר לעיתונו אך ורק מה שכבר פורסם בישראל ולא הוא היה המקור של הסיפור שפורסם בעיתונו בעניין זה. „ההאשמות נגדי מוטעות לחלוטין. לא הפרתי ולא אפר בעתיד את תקנות הצנזורה. הרגשתי היא, שההאשמות נגדי הן בבחינת עלבון אישי, שהרי אני אורח ישראלי ואני נאה כאורחותי זו," אמר ג'ונס. לדבריו, הגיש את סיפורו על ועננו לאישור הצנזור, כנדרש. לדעתו, תקנות הצנזורה בישראל חיוניות, נוכח מצבה הבטחוני של ישראל.

התנועה למשפחות ברוכות ילדים לרעיית שר־האוצר:

כאם למשפחה ברוכה — אנא השפיעי על בעלך

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

לאחר שהתברר ליושב־ראש התנועה למען משפחות ברוכות ילדים, ד"ר יוג'ין וינר כי לשר האוצר משה ניסים ולרעייתו רות חמישה ילדים, פנה במכתב לרעיית שר האוצר והציע לה להצטרף לתנועה כחברה מן המניין.

לאחר שפירט בפניה את מטרות התנועה, ציין וינר בפניה כי התוכנית הכלכלית, שאותה הגיש בעלה, עלולה לפגוע קשות במשפחות ברוכות הילדים וביקשה כ„חברה בפוטנציה" בתנועה להפעיל את השפעתה על בעלה כדי שיעשה ככל יכולתו שלא לפגוע במשפחות ברוכות הילדים.

מחר ב־ חותם

„להשקיע מיליארד דולר מיד"
ראיון עם ח"כ יאיר צבן
מאת עודד ליפשיץ

*

מלחמה כל יום
נכה לוחם אחרת
מאת עדנה קוברסקי

*

ימין ערום
ניפוץ מיתוסים ימניים
מאת זאב צחור

*

בכל זאת אין בה משהו
עכו"ם לשנה החדשה
מאת עמירם כהן

*

סע באוטובוס
בתחנה, בבאר־שבע
מאת שלי יחימוביץ'

*

תיאטרון – תעודת זהות ישראלית
ארבע נפשות מנתחות במה
מאת חנה רוזנטל

*

אף פעם לא היתה שנה קשה כל כך
מחזה תוגה
מאת ישראל רינג

חותם אישי מאת אריה פלגי | שלום בית מאת חיה יוסף | הראקירי מאת ל ז ר

מדורים וטורים מאת:
עודד ליפשיץ, מיכאל הרסגור, אלי הכהן, ראובן רחוביצקי, ירון זליג, שמואל בונים, רון בהלילי

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

ההסתבכות האיראנית
גילויים על ה"מאנקי ביזנס", העבירה על החוק וההתפייסות
יואל מרקוס

"למה לי להיות שנוא?"
ראיון מיוחד עם אנטול שצ'רנסקי
מרדכי ארציאלי

ששת
ח"כ פנחס גולדשטיין על הסוס
חנה קלדרון

שמח במוזיאון
תחקיר על הנעשה במוזיאון הארץ
חיים הנדוורקר

טולט על דהפוליטיזציה של המפלגות ● אברהם טל על ההסתדרות והמשק ● אריה לביא על קשיי סולל בונה ● צבי הראל על סא"ל דוד לוידר ● סימה קדמון על ארבעה ימים וילד

מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/ אילן שחורי ● מגזין/דן מרגלית ● המוש במשקפיים/ קובי ניב ● הטלוויזיה של השבוע/חדוה בושם

שוחרר בן ערובה צרפתי בלבנון: גמול לצרפת על „התנהגות טובה"

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — ארגון הטרור האיסלמי „הצדק המוהמדני", המקורב לסוריה, שיחרר אתמול בביירות בן-ערובה צרפתי „כמתנת חג-המולד לצרפת, על שינוי מדיניותה במזרח התיכון".

אך סחטנות בני-ערובה נמשכת. הצרפתים אינם משלים את עצמם. איראן וסוריה ימשיכו לסחוט, שכן ממשלת שיראק הוכיחה כי החטיפות משתלמות כספית ודיפלומטית.

בן-הערובה ששוחרר הוא אוריל קורניאה, טכנאי טלוויזיה, שהגיע אמש למטה הכלכלי של המודיעין הסורי בביירות, „הוטל בוריוואג". הוא נראה תשוש לגמרי. קציני מודיעין סורים והנספח הצבאי הצרפתי הקבילו את פניו. הוא הובל ישר לשגרירות צרפת בביירות.

השיחרור נחשב למחווה סורית חדשה, פיצוי לשיראק על מדיניות החנופה לאסאד. אך שיחרור בני-הערובה טיפ-טיפין מורטת את עצבי הצרפתים. מבן-ערובה לבן-ערובה עולה המחיר. בידי ארגון טרור זה מוחזק עוד בן-ערובה צרפתי, טכנאי טלוויזיה. „הג'יהאד האיסלמי" מחזיק בשלושה בני ערובה, בשני דיפלומטים ובעיתונאי. חטוף אחד, מישל סרה נרצח, אך גופתו עדיין לא נמצאה. אין יודעים כמה שילמה צרפת לחוטפים, פרט לכופר של כמה מיליוני דולר. החוטפים הודיעו, כי „צרפת תכבד את התחייבויותיה". הממשלה מצליחה לשמור על חשאיות עיסקותיה עם החוטפים ואדוניהם. איש בצרפת לא ילך לחקור מה מתרחש מאחורי הקלעים, שלא כאמריקנים. תומכת דעת-הקהל הצרפתית בעסקות עם מפעילי הטרור לשחרור בני-הערובה. צרפת כבר הבטיחה לשחרר את המחבל אהניס נקש, שנידון למאסר עולם על רצח שוטר ואישה, תמורת שיחרור אחרון בני-הערובה הצרפתיים.

רשמית, לא נתנה צרפת מאומה לחוטפים, שבהם אין היא מכירה. היא נושאת ונותנת עם מדינות „בעלות השפעה" על קבוצות החוטפים. שיראק דיבר בשיחת טלפון, ערב קודם, עם נשיא אלג'יריה, המתווך בין צרפת לטרוריסטים.

גם ארגון טרור פלשתיני ממלא תפקיד בתיווך. יממה לפני השיחרור, הגיעה משלחת צרפתית לטהראן לשיחות על חידוש העסקים.

שיראק שלח את יועצו המדיני, ז'ון דה לסטן, במטוס מיוחד, להביא את בן-הערובה מביירות לפאריס. הוא הביע תודות לנשיא אסאד ולאלג'יריה.

בן-הערובה הצרפתי אורל קורנייה, מייד אחרי ששוחרר אתמול מידי שוביו הפרו-איראניים בביירות (צילום איי.פי)

תזכיר הסי.איי.אי סותר דברי רייגן בפרשת הנשק לאיראן

מאת דליה רפאל, כתבת „על המשמר"

בוושינגטון וסוכנויות הידיעות

ושינגטון. — בתזכיר שנכתב עם תחילת מכירות הנשק האמריקניות לאיראן, תיאר ראש הסי.איי.אי. ויליאם קייסי, את התוכנית כולה כעסקת-חליפין על נשק תמורת בני-ערובה — גילה אתמול „ניו-יורק טיימס".

העיתון מוסר את המידע מפי פקיד בכיר בממשלה, אשר ראה את התזכיר. בתזכיר נאמר, כי במקרה שהעניין יתגלה, התכונן הנשיא רייגן לתאר את המיבצע הסודי כנסיון לקשור קשר מדיני עם טהראן, טען המקור.

המסמך, שנכתב לפני כשנה, מציין, כי מכירות הנשק סותרות את מדיניות הממשל ביחס לטרור. אך נתאר את הנשיא רייגן כנחוש ברעתו להציל את בני-הערובה האמריקניים בלבנון, אמר המקור.

הגילוי נראה כסותר את הכרזותו החוזרות ונשנות של הנשיא, בחודשים האחרונים, כי אישר את עיסקות הנשק עם איראן אך ורק כחלק מיוזמה דיפלומטית רחבה, שכוונתה היתה יצירת מגעים עם „מתונים" באיראן.

העתון מציין, כי ה„סי.איי.אי." סירב להגיב על הדברים, ואילו דוברו של הנשיא רייגן, לארי ספיקס, אשר, כי לבית הלבן אין כל ראיה שתזכיר כזה קיים במציאות.

ביום ג', נפגש הנשיא רייגן עם נציגים של קהילת בעלי העסקים הקטנים בארה"ב, ובהזדמנות זו השמיע לראשונה קריאה פומבית לשני עוזריו-לשעבר, כי ימסרו את כל הידוע להם על עסקות הנשק. השניים הם היועץ לבטחון לאומי לשעבר, תת-אדמירל ג'ון פוינדקסטר, וסגנו לשעבר, סגן-אלוף אוליבר נורת.

„עד אשר יימסרו גילויים פומביים בדבר העובדות על-ידי פוינדקסטר ונורת, לא יידע הציבור האמריקני את הסיפור במלואו", אמר הנשיא רייגן.

להלן קרא הנשיא לוועדת הביון של הסינאט להביא את ממצאיה לידיעת הציבור.

מקורות בוושינגטון מסרו אתמול, כי בשנה שעברה, רצה ראש הסגל של הבית הלבן לסלק את אוליוור נורת מתפקידו. הוא דרש זאת עקב התנגדותו לגישתו החופשית של נורת אל הנשיא. הנשיא רייגן התנגד לפיטורים וראש הסגל נסוג מדרישתו.

אלפי סטודנטים סיניים הפגינו בעיר טיאנג'ין

פקין. — אלפי סטודנטים הפגינו אמש בעיר טיאנג'ין, בצפון מזרח סין, בהשמיעם קריאות „סולידריות עם הסטודנטים בשאנחאי". ו„אנו רוצים חירות". היתה זו העיר הסינית ה-12 שנערכו בה מחאות סטודנטים מראשית החודש.

הסטודנטים באוניברסיטת נאנקאיי בטיאנג'ין התכנסו לפנות ערב בקאמפוס שלהם, תוך היענות לקריאות לסולידריות עם המפגינים האחרים במדינה. כרוזים שקראו לסולידריות הודבקו ליד מסעדת הסטודנטים.

הסטודנטים צעדו בסך, כשהם נושאים כרזות „חרות ודמוקרטיה" ו„להילחם למען החירות" — מסר עד ראיה לסוכנות הידיעות הצרפתית.

כן נמסר ממקורות סיניים, כי הפגנות סטודנטים בקנה מידה קטן יותר נערכו לא מכבר בערים ג'יאנג בדרום-מערב והאנגז'ו במזרח סין.

טיאנג'ין היא עיר נמל גדולה ובה 8 מיליון תושבים.

ארה"ב מציעה למצרים דחיית פרעון ריבית לשנת 2009

וושינגטון. — ארה"ב הציעה למצרים לדחות את תשלומי הריבית, בסך 3 מיליארד דולר, על חובות צבאיים. עד לשנת 2009 — אמר אתמול פקיד בשגרירות מצרים בוושינגטון.

הוא הוסיף, כי גם תוכניות אחרות להקל על פרעון החובות המצריים. שאותן הציעה וושינגטון, נמצאות עתה בעיון בקאהיר.

ארה"ב מציעה הקלות בפרעון חובות ל-80 מדינות, החייבות לה יותר מ-16 מיליארד דולר על סיוע צבאי. למצרים, בעלת הברית הערבית החשובה ביותר של ארה"ב, חובות-חוץ של 40 מיליארד דולר. היא גם הפסידה השנה לפחות 1.5 מיליארד דולר הכנסות-נפט, בשל הירידה במחירי הנפט. והיא גם מבקשת עתה סיוע מקרן המטבע הבין-לאומית. ועידו

312 מיליארד דולר — תקציב הבטחון האמריקני

מאת דליה רפאל

כתבת „על המשמר" בוושינגטון

וושינגטון. — הצעת תקציב הבטחון של הממשל האמריקני ל-1988 תסתכם ב-312 מיליארד דולר, לעומת 296 מיליארד דולר שאישר הקונגרס לשנת התקציב 1987.

ההצעה אמורה לפצות על האינפלציה והיא כוללת תוספת „ריאלית" של שלושה אחוזים.

לדברי המקורות, חלקו של הפנטאגון בהצעת התקציב בסך 300 מיליארד דולר, יפורסם בשירות רב ב-9 בינואר, כשיציג הממשל את הצעתו הראשונה לתקציב לפני הקונגרס.

במשך שנים הועברה הצעת התקציב לגבעת ה„קפיטול" בימים הראשונים של חודש פברואר אך חוק גראם — רודמן לצמצום הגרעון, שהתקבל ב-1985, קובע שיש להקדים הגשתה.

הידרדרה תדמית ישראל בצרפת: 35% הביעו דעה שלילית בסקר

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — תדמית מדינת ישראל בדעת הקהל הצרפתית מתגלה פתאום כשלילית. במישאל דעת-קהל, שערך מכון „איפופ" בהזמנת „לה מאטן", נתקבלה תוצאה מפתיעה: 35 אחוז הביעו דעה שלילית על ישראל לעומת 32 אחוז שהביעו דעה חיובית.

התוצאה מפריכה את הדעה הקדומה על דעת-הקהל הצרפתית הפרו-ישראלית. היא עוררה הפתעה בשגרירות ישראל ובהנהגת הקהילה היהודית. משערים, כי הסירוב להסגיר את ויליאם נקש והצהרת שר המשפטים שריר על חיסולים ואפליה בבתי-הכלא הצרפתיים הם אחת הסיבות לאובדן התדמית.

עורכי הטלוויזיה והעיתונים הצרפתיים הקדישו כתבות לפרשת נקש. הצרפתים רואים כעלבון את ההתייחסות אליהם כאל מדינה ללא חוק. ישראל מופיעה כמגינה על רוצחים רק בשל יהדותם, כמדינה, ההופכת רצח פלילי לפעולה פטריוטית.

הנהגת הקהילה היהודית פתחה במערכה להסגרת נקש. ברנאר וויל, ראש הקהילה היהודית בבזאנסון, העיר שבה רצח נקש בעל בר אלג'ירי, קרא לישראל להסגיר את נקש כמהרה. הוא אמר: „אויבינו משתמשים בפרשה נגדנו."

עם זאת, ישראל היא עדיין הפופולרית ביותר בין מדינות מזרח-תיכוניות אחרות, המופיעות במישאל. כמה מדינות ערביות ואיראן קיבלו תוצאות גרועות שבעתיים. איראן, סוריה ולבנון שוברות את השיא. סוריה מגיעה ל-62 אחוז דעה שלילית, לעומת 4 אחוזים דעה טובה. לבנון 54 אחוז שלילית ו-10 אחוזים חיובית. איראן 70 אחוז דעה שלילית ו-4 אחוזים חיובית.

שערי מטבע-חוץ בנק הפועלים — 24.12.86

	היחידה	בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים יציגים
		קניה	מכירה	קניה	מכירה	
סל מטבעות	1			1.4886	1.5072	1.4978
דולר אמריקני	1	1.44	1.51	1.4738	1.4922	1.4836
מרק גרמני	1	0.74	0.77	0.7489	0.7582	0.7537
לירה סטרלינג	1	2.11	2.21	2.1516	2.1785	2.1601
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2276	0.2305	0.2288
ין יפאני	100	0.89	0.94	0.9106	0.9220	0.9164
גילדר הולנדי	1	0.65	0.68	0.6620	0.6703	0.6666
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8938	0.9049	0.9002
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2143	0.2170	0.2161
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1969	0.1994	0.1983
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1984	0.2008	0.1990
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3036	0.3074	0.30
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0701	1.0835	1.0772
דולר אוסטרלי	1	0.94	1.01	0.9739	0.9860	0.9802
ראנד דר' אפריקאי	1	0.45	0.67	0.6628	0.6711	0.6672
פרנק בלגי	10	0.35	0.37	0.3511	0.3555	0.3621
שילינג אוסטרי	10	1.05	1.10	1.0641	1.0774	1.0703
לירה איטלקית	1,000	1.06	1.13	1.0805	1.0939	1.0869

סחארוב לגורבאצ'וב: שחרר מתנגדי המשטר הכלואים

מוסקווה. — הלוחם לזכויות האדם בבריה"מ, אנדריי סאחארוב, מסר אתמול, כי הוא אמר למיכאיל גורבאצ'וב באורח אישי, שהצלחת הרפורמות המונהגות על-ידי הקרמלין תהיה תלויה בשחרורם של מתנגדי המשטר הכלואים.

בשיחה עם כתב „רויטר", אמר סאחארוב: „אמרתי לגורבאצ'וב, כי הדרך שבה טיפל בשאלת זכויות-האדם חיונית להגברת האמון הבין-לאומי, ובעקבותיו להרחבת הסיכויים להשכנת שלום בעולם."

סאחארוב אמר, כי „התרשם מאוד" מן השינויים שעשה גורבאצ'וב בחברה הסובייטית.

„לפי מה שקראתי היום בעתונות הסובייטית הרשמית, הרי שמנהיגינו מכירים עתה כי בעיות אכן קיימות." אמר סאחארוב. „המאמרים המתפרסמים כיום דומים בתוכנם להצהרות שפורסמו על-ידי מתנגדי המשטרה בשנות ה-70, ואשר בגללם הוכנסו רבים מידידי לכלא", אמר סאחארוב.

רעייתו של סאחארוב, יילנה בונר, ציינה, כי בעת שהועמדה לדין ונשפטה לגלות נזף בה אחד השופטים על שטענה כי השכרות היא בעיה מרכזית בבריה"מ. „כיום מוכרת הבעיה הזאת בפומבי על-ידי המנהיגות שלנו," אמרה בונר, „ודבר זה הוא בגדר שינוי עצום."

בעלה ציין באותו הקשר, כי השינוי הגדול שחל בבריה"מ הוא הופעתו של ה„גלאסנוסט", מונח רוסי להגדרת הפתיחות בדיון הציבורי על בעיות חברתיות ופוליטיות, כמשולב עם פניה ישירה של המנהיגות אל העם. זו היתה אחת התביעות המרכזיות של תנועת מתנגדי המשטר בשנות ה-60 וה-70. והדבר היה בגדר סיסמה בפי סאחארוב עצמו, לפני שנשלח לגלות.

„למעשה, לא היה גלאסנוסט קיים בעבר, ואילו עתה, זהו שינוי חשוב והתקדמות, המבטיחים הרבה מאוד," אמר סאחארוב. „הדבר הוא צורך לכל חברה בריאה וזהו תנאי הכרחי להשגת שינויים אחרים. אני מקדם זאת בברכה בכל לבי. יש לזקוף זאת לזכותו האישית של מיכאיל סרגייביץ' (גורבאצ'וב) שהדבר הוענק לנו עתה."

להלן מסר סאחארוב דיווח מפורט יותר על השיחה הטלפונית שהיתה לו עם גורבאצ'וב. „במשך שבע שנים לא היה לנו טלפון," סיפר סאחארוב. „תוכל לתאר לך כמה הופתענו ביום ב' בערב, כאשר לפתע באו כמה טכנאים להתקין לנו טלפון, ללא כל הסבר. ביום ג', בשעה 3 אחה"צ, צלצל הטלפון והמרכזנית אמרה: „מיכאיל סרגייביץ' ישוחח עמך". כמובן שנדהמתי לשמע הדברים. אחרי כן, הוא עלה על הקו ואמר: „כאן גורבאצ'וב".

„כן", אמרתי, „שלום לך". אחרי כן אמר לי, כי נתקבלה החלטה, על-ידי הסובייט העליון, שיינתן לי לשוב למוסקווה. הוא הוסיף, כי בונייר — כך ביטא את שם אשתי — חופשית גם היא לשוב. אמרתי לו: „זו אשתי". רציתי להיות בטוח כי הוא מודע לעובדה הזאת ואינני מצטער שאמרתי זאת."

ידידים של סאחארוב הסבירו, כי הוא היה רגיש מאוד למה שנראה בעיניו כנסיונות מצד פקידים סובייטיים מסוימים, להפריד בינו לבין רעייתו, על-ידי העלאת הטענה, כי הוא מתנהג בצורה סבירה, אולם אשתו מוליכה אותו שולל.

„אחרי כן, אמר לי גורבאצ'וב: „אני מבין שיש לך דירה במוסקווה שאליה אתה יכול לשוב, כך שבנושא הזה אין כל בעיה. אני מקווה, כי תשוב לפעילותך הפטריוטית". הודיתי לו על ההודעה בעניין שיחרורנו, אך אמרתי לו, שאני במצב רוח עצוב מאוד בגלל הרצח — השתמשתי בפירוש במלה הזאת — של ידידי אנאטולי מרצ'נקו בבית-חולים של הכלא."

מרצ'נקו, שהיה ממתנגדי המשטר הבולטים בשנות ה-60 ושהה יותר מעשור במחנה עבודה ובגלות מת בראשית חודש זה. לדברי אשתו, נגרם מותו כתוצאה משביתת רעב, שערך במהלך תקופת מאסר חדשה בשל פעילות אנטי-סובייטית.

„הוא, גורבאצ'וב, לא הגיב על כך, אבל הוא אמר שקיבל את מכתבי מן ה-15 בינואר, אשר בו קראתי לו לשחרר את כל אסירי המצפון בארצנו." סיפר סאחארוב. „הוא אמר לי: „בדקנו את השמות במכתבך ורבים מהם כבר שוחררו. אבל חלק הם אנשים מסוג מסויים מאוד".

„על כך השיבותי לו: „לא, לא היו כל אנשים מסוג מיוחד בין אלה שהוזכרו במכתבי. כולם היו אסירי מצפון, אנשים שהוכנסו לכלא בגלל אמונותיהם, ואשר לא עשו כל מעשי אלימות. למען הדברים שהאמינו בהם" היה ברור שהוא מאזין לדברי, אבל הוא לא השמיע כל תגובה ולא נתן כל הבטחות.

כתב-אישום נגד רפי לוי: לקח שוחד; ביצע עיסקות מט"ח; סחט באיומים והדיח בחקירה

רפי לוי מגיע לבית המשפט המחוזי (צילום: רחמים ישראלי)

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

כתב-אישום נגד הממונה על מחוז ירושלים לשעבר, רפי לוי, הוגש אתמול לבית-המשפט המחוזי בירושלים. כתב-האישום מגולל שורה ארוכה של עבירות אותן ביצע לטענת התביעה רפי לוי במשך שנים ארוכות, תוך ניצול תפקידו הציבורי, מעמדו הרם וסמכויותיו הרבות בנוגע לאנשי כמורה ופעולותיהן של רשויות התיכנון והבנייה בירושלים.

יחד איתו מואשמת באותו כתב-אישום גם חנא ג'נחו בת 51 תושבת רמאללה.

בכתב-האישום נאמר, כי בין הנאשם לבין הנאשמת התקיימו קשרי ידידות הדוקים ביותר ובמסגרת יחסיו של הנאשם עם חנא ג'נחו ובני משפחתה, ניהלו השניים עסקים משותפים שטיבם המפורט והיקפם המלא אינו ידוע לפרקליטות. במסגרת הקשרים בין הנאשם ומשפחתה של ג'נחו, קיימו השניים מערכת יחסים עניפה הנוגעת להלוואות והתחשבנויות כספיות משותפות עם אחרים. נאמר בתביעה.

עיסקות זהב עם איש הכמורה

בין היתר מואשם רפי לוי. כי בינו לבין איש כמורה, המכונה בכתב-האישום א. ששימש כאחראי על ענייניה הכספיים של כנסייתו ונציגה בירדן, נרקמו במשך שנים יחסים קרובים, על רקע תפקידיהם של השניים.

בכתב-האישום נאמר, כי רפי לוי הנפיק לאיש כמורה זה תעודה המאפשרת לו לעבור בגשרי הירדן בתהליך מזורז, בתנאים מועדפים ומבלי שיבוצעו בכלי רכבו בדיקות מכס או בדיקות אחרות. בכתב-האישום נאמר, כי איש הכמורה נהג להבריח זהב וחפצי ערך מירדן לישראל וחפצי ערך אלה הביא איש הכמורה לחנא ג'נחו בתיאום עם רפי לוי. המדובר בזהב במשקל של 4 ק"ג לפחות שהוברח בשנה האחרונה ששוויו נאמר בכ-400 אלף דולרים. בשל הברחת הזהב, הפעיל רפי לוי את קשריו ומעמדו לצורך קידום ענייני כנסייתו של איש הכמורה והבטיח לו להפעיל השפעתו לחיזוק מעמדו של איש הכמורה בכנסיה.

בנייה על אתרים ארכיאולוגיים

רפי לוי מואשם גם בקשרים עם משפחת קנדו בבית-לחם, שלה חנות לעתיקות ולמזכרות במזרח ירושלים. הוא מואשם, כי במשך 7 השנים האחרונות נהג לפקוד את חנות בני המשפחה וליטול. בהסכמתם, חפצי ערך ועתיקות, מבלי לשלם תמורתם. רפי לוי נהג לטענת התביעה, להחזיק בחנות המשפחה מטבע זר בכיסוי, בשיעורים שהגיעו עד כדי 30 אלף דולרים. מדי פעם בפעם, פנה רפי לוי אל בני המשפחה וביקש שימירו עבורו מטבע חוץ אצל חלפנים וימסרו את השקלים לידיו. כמו כן נהגו בני המשפחה להעניק לרפי לוי שירותים שונים.

בתמורה לכל אלה ניצל, לדברי כתב-האישום, את סמכויותיו לטובת בני המשפחה. העניק רשיון נשק לאחד מבני המשפחה, למרות שידע כי אישור למתן נשק לתושבי בית לחם הינו בסמכותו של המושל הצבאי ליו"ש.

רפי לוי מואשם עוד, כי נתן אישור לבני המשפחה לבנות על אתר ארכיאולוגי, המדובר באתר שבו נמצאה אמת המים העתיקה שהובילה מים מבריכות שלמה לירושלים.

רפי לוי מואשם בין השאר, כי אישר לתושבת שועפאת שמצפון לירושלים, לבנות על קרקע שבה התגלה אתר ארכיאולוגי.

איומים על איש כמורה

רפי לוי מואשם בכך, כי במהלך שנת 1985 ביקשה אחת הכנסיות בירושלים להקים מרכז מסחרי בבית לחם. רפי לוי מואשם, כי באותה שנה זימן למשרדו את אחד מהכמרים המרכזיים באותה כנסייה והמליץ בפניו על בנה של הנאשמת כקבלן מתאים להקמת הפרוייקט. הוא אמר לאיש הכמורה, כי אם לא יפעל לקבלת בנה של הנאשמת לקבלן, יגרום לגירושו מהארץ ולסילוקו ממישרתו בכנסיה. בכך הוא מואשם בסחיטה באיומים.

סעיף האשמה האחרון נגד רפי לוי הינו בהדחה במהלך החקירה. בסעיף אישום זה נטען, כי רפי לוי ניסה להבריח מכתב דרך עורך-דינו שלמה תוסיה כהן לבני משפחתו. במכתב נטען בכתב-האישום, ביקש מבנו רענן לבצע שלוש משימות: ליצור קשר עם בני משפחת קנדו, על מנת להבטיח שלא יוסיפו מילה אחת לדברים שאמרו בחקירה; לפנות לאיש כמורה, כדי שישפיע על אנשי כמורה אחרים המוזכרים בכתב-האישום ולשכנע אותם לא להוסיף שמן על המדורה. הוא מואשם, כי ניסה לגרום שבני משפחת ג'נחו שהיו עצורים באותה עת בקשר לפרשה זו, שימשיכו באותו הקו.

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז
לוח פעילות שבועית
מה-25.12.86 — 31.12.86

מחלקת ההסברה

25.12 – בני-ברק – תיכון עירוני – 09.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – מפגש עם תלמידים.
סניף נצרת – 15.30 – וולדי מורג, אילן שדה – ביקורי חג.
קיבוץ מעברות – 21.00 חנן ארז, פרופ' זאב שטרנהל – שיחת חברים.
26.12 – חיפה – בית הפקיד – 11.00 – דב אלקנתי – מפגש תלמידים.
27.12 – קיבוץ עין דור – 10.00 – ח"כ אמירה סרטני, ח"כ מוחמד וותד, שדה דורון, אריה יערי, אילן שדה – יום עיון ואירוח לסניף נצרת, בנושא: דרכה של מפ"ם – במציאות הישראלית.
קיבוץ געש – 10.00 – דני קייט – אירוח סניף פתח-תקוה.
סניף רמת-גן–גבעתיים – 11.00 – ד"ר יהושע רש – שחרית עיון לשבת.
28.12 – קיבוץ שריד – 09.30 – פסי הילדהיים – יום עיון לגננות נצרת.
קיבוץ עברון – אירוח ותיקי חיפה.
קיבוץ אילון – אירוח ותיקי חיפה.
הוועה"פ של ההסתדרות – 14.00 – ח"כ יאיר צבן – קורס מנחים של המכון הרעיוני.
פגישה של מזכירות ותיקי התנועה – בשעה 15.00 במרכז. בהשתתפות נציגינו בכנסת, חברינו באגף לביטחון סוציאלי של ההסתדרות. דיון בנושא: מדיניות פנסיה ורווחה בממשלה ובהסתדרות. המנחה: דב פלג.
29.12 – ירושלים – 13.00 – ח"כ יאיר צבן סמינר מורי התק"ם.
סניף נהריה – 18.00 – חוסיין פארס – מועדון גימלאים.
30.12 – באר-שבע – בית יציב – 08.30 – בנג'לה – סמינר מורים.
סניף עפולה – 19.00 – מחמוד מופרע, משה דוחם – ישיבת מזכירויות כפרי העמק.

איגוד מקצועי

26.12 – מילואות, עוף העמק, מלון מודל העמק – נטע מן – מפגש ועדי עובדים.
סניף חיפה – 08.00 – רעיה רטיג, דב אלקנתי, יחזקאל יחזקאל – סיעת מפ"ם במועצת הפועלים.
26–27.12 אשקלון, נני שולמית – פיני נביש – מפגש של עובדי קואופרטיב ה„כח".

שלחן לענייני אמל"ט

25.12 – יום חמישי: מערכת „אנקואנטרו", ב-14.30, במרכז.
31.12 – יום רביעי, בשעה 16.00, ב„צוותא", אולם:
פרלה פרס: רשמים מקובה, לאחר כנס עולמי של „ארגון רופאים נגד המצה גרעינית".
יצחק זילבר: על כנס יוצאי השומר הצעיר מקובה ומאיאמי, נובמבר 86').

חג אורים שמח
(אירועי חנוכה)

27.12 –
חדרה – מפעל „פרי זהב" – 18.00
ח"כ יאיר צבן – הנחיית גבי שטרית
בהשתתפות עובדי המפעל ומשפחותיהם
סניף יפו – 19.30 – חיים שחורי, פפו.
סניף עפולה – 19.00 – וולדי מורג.
סניף באר-שבע – 19.30 – ח"כ אלעזר גרנות.
סניף נתניה – 20.00 – לני פרטיש.
28.12 – סניף בת-ים – 17.30 – ח"כ אמירה סרטני.
סניף תל-אביב – 19.00 – אברהם מזרחי, דב אלקנתי, רבקה יעקובוביץ – העובדת השכירה.
סניף כרמיאל – 20.00 – שלמה קיבריק, אלי ספרן – עם פועלי מטל"ם.
תיאטרון ירושלים – 20.30 – חנן ארז
עצרת „אור ודרור" – למען יהודי בריה"מ
בהשתתפות תנועות ההתיישבות
29.12 –
סניף חיפה – 17.00 – חנן ארז, מישל אלמליח, חיים אמויאל – עם מצטרפים חדשים ועובדי „מספנות ישראל", „אתא", „וולקך"
סניף נהריה – 19.00 – חנן ארז, שלמה קיבריק
פתח-תקוה – 19.00 – אפרים ז'ילוני
עם עובדי המפעלים „שמשון", „טל-כור", „מרכבים"
סניף רמלה – 19.00 – מיפגש דורות.
סניף דימונה – 19.00 – מסיבה בסניף.
סניף כפר-סבא – 20.00 – מסיבת נוער מפ"ם.
סניף אשדוד – 20.00 – בנג'לה.
30.12 – סניף רמת-גן–גבעתיים – 10.00 – שושני יצחק – מועדון ותיקים.
סניף קרית-מוצקין – 17.00 – מסיבה במועדון וותיקים.
סניף חיפה – 17.00 – משה סמולר, שיינגורט ברוך – מועדון ותיקים.
סניף נצרת עילית – 18.00 – פנחס חגין – מועדון לדוברי יידיש.
באר-שבע – 18.00 – בנג'לה – חג ההסתדרות.
סניף אשקלון – 19.00 – הנרי אלבסיס.
סניף נהריה – 19.00 – דוברי הונגרית.
סניף ירושלים – 19.00 – מסיבה פנימית.
סניף פתח-תקוה – 19.00 – נחום שור.
סניף שכונת התקוה – 19.00 – עדנה נדיב, משה מזרחי.
סניף ראשון-לציון – 20.00 – חנן ארז.
סניף קרית-ים – 21.00 – דור צעיר – „צוותא" סטודנטים.
31.12 – סניף ראשון-לציון – 18.00 – אברהם כהן – מועדון ותיקים.
סניף קרית-גת – 18.30 – נחום שור.
סניף רמת-גן–גבעתיים – 20.00 – נעמי ריפתין.

לחוסיין רשיד ולכל בני משפחת בדיר באום אל-פחם
אנו מחזיקים לכם אצבעות ומוקירים את החלטתכם האמיצה
למחול לרוצח בנכם
„רסמי"
יהי זכרו ברוך ובה לחי
קאסם זייד ובני משפחתו

בפלילים

משפחת הנרצח יוזמה פיוס עם הרוצח

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

משפחת בדיר מאום-אל-פחם, שאחד מבניה נדקר בתחילת השבוע למוות על-ידי תושב הכפר כאשר פרץ לדירתו, יוזמה פיוס עם הרוצח בעודה יושבת שבעה.

בני משפחת בדיר ניגשו לכפר מועאויר, בו נמצאים בני משפחת הרוצח, ובמעמד מרגש הודיעו קבל עם ועדה על החלטתם למחול לרוצח ולהימנע מנקמת דם. מחווה זה נתקבל בהפתעה ובהערכה על-ידי תושבי האיזור, שהגיעו בהמוניהם כדי לחזות במעמד המרגש.

בני משפחת בדיר החזירו את בני משפחת הרוצח לביתם באום-אל-פחם וביקרו אצלם. לאחר הפיוס הגיעו בני משפחת הרוצח לביקור תנחומים בבית האבלים.

אנשי ועדת הסולחה ביקשו מהמואזינים במסגדים להכריז ברמקולים על החלטתם והאמיצה של בני משפחת בדיר והביעו תקווה שמחווה זה ישמש דוגמה ומופת לכל התושבים באיזור.

3 שנות מאסר למבצע מעשים מגונים בבתו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שלוש שנות מאסר בפועל ושלוש שנים על תנאי למשך שלוש שנים הוטלו אתמול בבית-המשפט המחוזי בחיפה על תושב אום-אל-פחם שהורשע בביצוע מעשים מגונים בבתו במשך 8 שנים, מאז היתה בת 11.

השופטים אמנון כרמי, חיים פיזם וחנוך אריאל אסרו על פרסום שמו של הנאשם, כדי למנוע זיהוי הבת.

בכתב-האישום טענה התובעת עו"ד נאוה לנפל-יונוביץ, כי הנאשם נהג להפשיט את בתו בכוח מאז היותה בת 11 ולבצע בה מעשים מגונים. ב-1984 נישאה הבת וביוני 1986, בעקבות סכסוך עם בעלה, שבה הבת לבית הוריה. ואז בעל אותה הנאשם תוך איומים שלוש פעמים. התביעה חזרה בה מאשמת אונס שייחסה לנאשם בכתב האישום המקורי.

בהוראת בית-המשפט נשלח האב לבדיקה פסיכיאטרית ונקבע כי איננו סובל ממחלת נפש והוא בר-דין.

השופטים ציינו בגזר-הדין, כי בני המשפחה מתמודדים עם אסונם על-ידי כך שהם מציגים את אביהם כחולה נפש. הם ציינו, כי נוכח חומרת מעשיו של הנאשם אין מנוס מלשלוחו לבית-הכלא וגזרו עליו, כאמור, שלוש שנות מאסר בפועל.

חשוד בשוד כספות נמלט לצרפת

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

פרקליטות מחוז הדרום מקיימת התייעצות עם הנהלת משרד המשפטים, אם לפנות לצרפת ולבקש את הסגרתו לישראל יוסף סיאהו בן 37, מאשדוד, החשוד בפריצת כספות בנק וגניבת תכולתן.

פירסום שמו של החשוד, שהצליח לעזוב את הארץ עם אשתו וילדיו לפני שהמשטרה עלתה על עקבותיו, הותר לפירסום אתמול.

החשוד נעצר בשעתו בחשד של התחזות לרופא שיניים ושוחרר בערבות.

הוא חשוד בפריצה ל-71 כספות בבנק הפועלים ובבנק לאומי באשדוד ול-5 כספות בנק נוספות בגוש דן ובגניבת תכולן בערך של כ-5 מיליון דולר.

הפריצות בוצעו ברציפות ובשיטות מתוחכמות.

השליך את בתו מתחת למשאית וניסה להתאבד

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

תושב פתח-תקווה, החשוד בגניבת שבועון, השליך אתמול את בתו מתחת לגלגלי משאית נוסעת ולאחר מכן קפץ בעצמו מתחת למשאית אחרת. אך הנהגים הצליחו לבלום את רכבם ברגע האחרון.

האיש הועבר להסתכלות בבית-החולים „גהה".

בעל דוכן עיתונים ברחוב ז'בוטינסקי בפרדס כץ דיווח אתמול בצהריים על גניבת שבועון מדוכנו ואיום על חייו. התברר כי גבר בן 26 מפ"ת, שקנה עיתון יומי, גנב שבועון. לאחר מכן שלף אולר מכיסו ואיים על בעל הדוכן כי ירצח אותו ואת משפחתו אם יתלונן על כך במשטרה.

שוטרים שהגיעו למקום וחקרו לפשר מעשיו, נדהמו לראות כיצד לפתע תפס החשוד את בתו בת השלוש שעמדה לידו וזרקה מתחת לגלגלי משאית נוסעת. נהג המשאית הצליח לעצור והילדה לא נפגעה. כשפנו אליו השוטרים וביקשוהו להתלוות אליהם לתחנה, הטיל לפתע החשוד את עצמו מתחת לגלגלי משאית נוסעת נוספת שעברה במקום. גם הפעם הצליח נהג המשאית לבלום מבעוד מועד והחשוד לא נפגע.

ליהודה פלד ולמשפחה
אבלים אתך על מות
האם
חבר העובדים והחניכים
במוסד החינוכי הרי אפרים

לחברתנו שושנה וסרשטיין ובני משפחתה
משתתפים בצערכם הכבד במות
האם
בניכר
קיבוץ גזית